

Konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus	1. jaanuar 2018
Majandusaasta lõpp	31. detsember 2018
Äriühingu nimetus	Viru Keemia Grupp AS
Äriregistri number	10490531
Aadress	Järveküla tee 14 30328 Kohtla-Järve
Telefon	+372 334 2700
Faks	+372 337 5044
Elektronpost	info@vkg.ee
Interneti kodulehekülg	http://www.vkg.ee/
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Sisukord

JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE	3
KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE	5
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	21
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	21
KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE	22
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	23
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	24
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	25
LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	26
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ..	26
Lisa 2. Raha ja raha ekvivalendid	48
Lisa 3. Tuletisinstrumendid	48
Lisa 4. Nõuded	49
Lisa 5. Varud	50
Lisa 6. Materiaalne põhivara	51
Lisa 7. Immateriaalne põhivara	59
Lisa 8. Võlakohustused	61
Lisa 9. Viitvõlad	63
Lisa 10. Sihtfinantseerimine	63
Lisa 11. Eraldised	65
Lisa 12. Ettemakstud tulevaste perioodide tulud	65
Lisa 13. Aktsiakapital	66
Lisa 14. Reservid	67
Lisa 15. Müügitulu	68
Lisa 16. Müüdud toodangu kulu	72
Lisa 17. Turustuskulud	72
Lisa 18. Üldhalduskulud	72
Lisa 19. Muud äritulud	73
Lisa 20. Muud ärikulud	73
Lisa 21. Finantstulud ja -kulud	74
Lisa 22. Tööjõukulud	74
Lisa 23. Tulumaksukulu	74
Lisa 24. Kasutusrent	75
Lisa 25. Tehingud seotud osapooltega	75
Lisa 26. Investeeringud tütarettevõtetesse	77
Lisa 27. Finantsriskide juhtimine	79
Lisa 28. Aruandeperioodi järgsed sündmused	86
Lisa 29. Tingimuslikud kohustused	86
Lisa 30. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta	87
JUHATUSE ALLKIRJAD 2018. A MAJANDUSAASTA ARUANDELE	92
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	93
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	96
EMAETTEVÕTTE MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EMTAK KLASSIFIKAATORILE	97

JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE

Hea lugeja!

Viru Keemia Grupi missiooniks on väärtustada Eesti põhilist maavara – põlevkivi. Oleme seadnud eesmärgiks olla maailmas parim põlevkivi potentsiaali avamises. Praegu suudab VKG kasulikuks muuta ligi 75% töödeldavast põlevkivis sisalduvast energiast, tootes aastas kokku 623 000 tonni põlevkiviõlitooteid ja 1 TWh eri liiki energiat.

Eesti põlevkivi on tänapäeval väärtuslik eelkõige globaalse naftaturu kontekstis ning seetõttu on Eesti põlevkivisektor võtnud pöördumatult suuna eelkõige põlevkiviõli tootmisele ja väärimisele. Tänu aastatepikkusele kogemusele, investeringutele ja pidevale arendustööle oleme võimelised konkureerima turul, mille kasvuks prognoositakse järgneva 5 aasta jooksul keskmiselt 1,2% aastas. Niinimetatud vanade majanduste aeglasema kasvu kompenseerivad eelkõige Hiina ja India, mille osakaal energiatarbimise kasvust moodustab hinnanguliselt 44%.

2018. aastal toimus Euroopa energiaturul tavatarbijale märkamatu muutus – 1 tonni CO₂ kvoodi hind tõusis 2018. aasta algusega võrreldes 3 korda ehk tasemele 25,3 eurot/t (8,2 eurot/t). Suures plaanis näitab CO₂ hindade muutus, et vajadus põlevkivienergeetika sisemiseks restruktureerimiseks ja suunamiseks põlevkiviõli tootmisele on möödapääsmatu. Otsepõletamise teel toodetud kõrge CO₂ jalajäljega elekter ei ole madalate elektrihindade juures enam konkurentsivõimeline ning riiklik energiapoliitika peab seda arvesse võtma. Majanduse konkurentsivõime alus on tagada tarbijale energiat vajalikul hulgal, nõutud ajal ja vastuvõetava hinnaga. Vaatamata taastuvenergia osakaalu kasvule tootmises on põlevkivielekter, tulevikus pigem õlitootmisel tekkivast uttegaasist toodetuna, jätkuvalt ainus reaalne lahendus varustuskindluse tagamiseks.

VKG on muutuste keskel hästi hakkama saanud. Oleme viinud oma tootmismahud optimaalsele tasemele ning keskendunud toodangu kvaliteedi tõstmisele ja energiaefektiivsuse parandamisele. Näeme kasutamata potentsiaali nii õlide kui ka uttegaasi väärimises ja automatiseerituse suurendamises. Nõudluse kasv naftatoodete järele on oluliselt tõstnud välisettevõtete huvi väga hästi toimiva Petroteri tehnoloogia vastu. Pideva arendustööna loodud ja patenteeritud lahendused on väärtus, mille ekspordipotentsiaal on selgelt kasvamas.

Majandusliku jätkusuutlikkuse raamid seab Eesti põlevkivile globaalne energiaturg, kuid pikaajalise konkurentsivõime tagamiseks on oluline töötada nutikal, keskkonda säästval ja ühiskonnale aktsepteeritaval moel. „Energiasääst“, „jäätmevaba tootmine“, „CO₂-neutraalne majandus“ on vaid lühike loetelu eesmärkidest, mille poole iga ettevõtte tänapäeval püüdleb.

Tootmise aktsepteeritavus ühiskonnale on VKG tegevuse nurgakivi. 2018. aastal viisime läbi mitmeid projekte tootmises tekkiva tolmu ja lõhnaainete vähendamiseks, taaskasutasime kogu põlevkivi rikastamisprotsessis eraldatava lubjakivikillustiku ning hakkasime kaasajastama keskkonnamõju mõõtmise metoodikat. Põlevkivienergeetika ettevõtted tervikuna on muutnud keskkonnaga seotud tegevused ja eesmärgid igapäevase töö lahutamatuks osaks. Teostatud investeeringud on viinud olukorrani, kus põlevkivitööstuse mõju Eesti õhukvaliteedile on kukkunud neljandale kohale transpordi, põllumajanduse ja valglinnastumise järel.

2019. aastal möödub 95 aastat põlevkiviõli tootmise algusest Eestis, tänase VKG tootmisterritooriumil. VKG töötajatest keemikud, kaevurid ja energeetikud kannavad edasi aastatega loodud traditsioone, teadmisi ja kogemusi. Tahan tänada kõiki tänaseid ja endisi VKG töötajaid, et oleme suutnud Eesti maavara – põlevkivi – hoida ja arendada globaalsel turul konkurentsivõimelise energiaallikana.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ahti Asmann', with a vertical line extending downwards from the middle of the signature.

Ahti Asmann
Viru Keemia Grupi kontserni juhatuse esimees

KONSOLIDEERIMISGRUPI TEGEVUSARUANNE

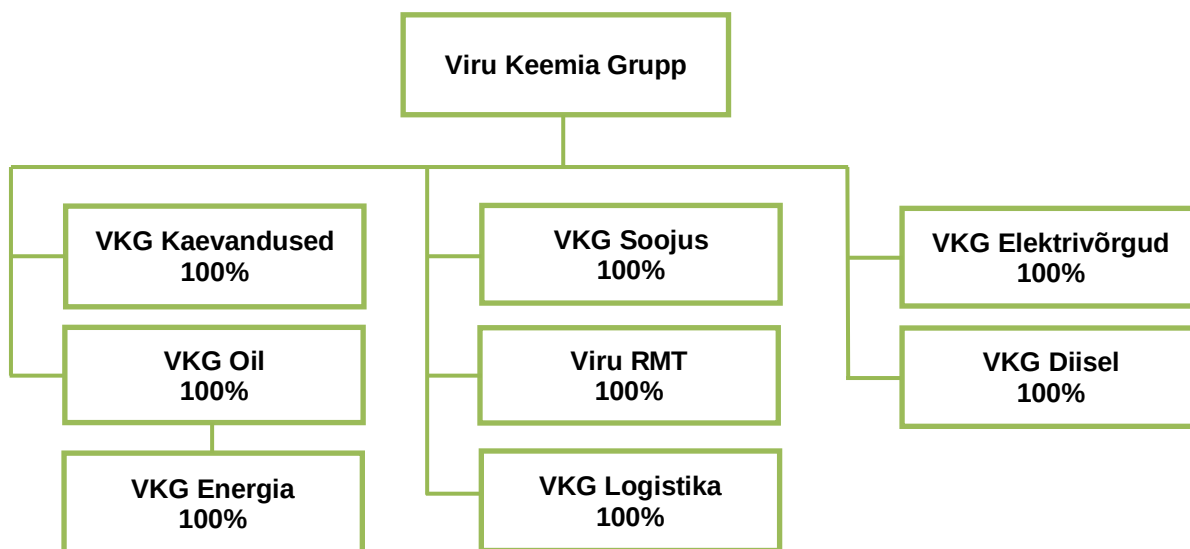
Kohtla-Järvel asuv Viru Keemia Grupp AS (VKG) on Eesti suurim põlevkiviõli tootja. Põlevkivi kui õlitootmise peamise sisendi maksimaalseks väärandamiseks oleme lisaks põhitegevusele tegevad ka järgmistes valdkondades:

- põlevkivi kaevandamine;
- põlevkivi peenkemikaalide tootmine ja müük;
- soojuse ja elektrienergia tootmine, jaotamine ja müük;
- elektriseadmetike ja -võrkude projekteerimine, ehitus ja remont;
- tehnoloogiliste seadmete valmistamine, montaaž, remont ja hooldus.

VKG kontserni 2018. aasta olulisimad saavutused olid kaubaõlide uue tootmisrekordi püstitamine tänu Petroter tehaste tootlikkuse tõusule ja 1 000 tonnise Kiviter gaasigeneraatori käivitamisele ning maksimaalse lubatud põlevkivi kaevemahu saavutamine Ojamaa kaevanduses.

KONSOLIDEERIMISGRUPI STRUKTUUR

Seisuga 31.12.2018 oli VKG kontserni juriidiline struktuur järgmine:

2018. aasta jooksul toimusid kontserni juriidilises struktuuris järgmised muudatused:

- **26.07.2018** kanti Ukraina äriregistrisse OOO Slantsehim kustutamine (lõpetatud likvideerimise teel);
- **17.08.2018** muudeti VKG Tsement OÜ ärinimi ümber VKG Logistika OÜ-ks;
- **28.09.2018** sõlmitud lepingu alusel müüs VKG Transport AS kogu kontserni logistikategevusega seotud äri VKG Logistika OÜ-le;
- **22.10.2018** sõlmisid Viru Keemia Grupp AS ja VKG Transport AS ühinemislepingu. VKG Transport AS-i lõppbilansi päev oli 30.11.2018 ja alates 01.12.2018 loetakse VKG Transport AS tehingud tehtuks Viru Keemia Grupp AS arvel. Äriregistris tehti ühinemiskanne 24.01.2019.

2018. AASTA OLULISEMAD SÜNDMUSED

- **Veebruar** – VKG Kaevandused ja Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus viisid läbi koostöö pilootprojekti, mille raames 16 Ojamaa kaevanduse noort spetsialisti omandasid mäetöölise kutse kvalifikatsiooni.
- **Märts** – uue torukonveieri käivitamine poolkoksi transpordiks Kiviter tehastest ladestusalale.
- **Aprill** – konsultatsioonifirma Sustinere OÜ läbiviidud uuringu kohaselt kuulub VKG Eesti juhtiva 14 ettevõtte hulka, kelle poolt avaldatavad aruanded kajastavad ühiskondliku vastutuse teemat teadlikult ja terviklikult.
- **Mai** – projekti algatamine uue finantstarkvara juurutamiseks, mis planeeritakse kasutusse võtta 2020. aastal.
- **Juuni** – põlevkivi puuduse tõttu kolm aastat reservis seisnud 1000t GG käivitamine, kuna õnnestus sõlmida põlevkivi ostuleping Enefit Kaevandused AS-iga.
- **Juuli** – VKG Soojus alustas Ahtme ja Jõhvi keskküttevõrgu renoveerimisprojektiga, mis kestab kaks aastat ja mille käigus investeeritakse 4,4 miljonit eurot.
- **August** – tsirkulatsioonõlide puhastamise projekt andis esimesi tulemusi täiendava toodangu näol.
- **September** – uue tehnilise lahenduse realiseerimine, mille tulemusena paranes põlevkivibensiini kvaliteet ja turustatavus.
- **Oktoober** – kontserni struktuuri lihtsustamine, mille käigus kogu logistikaalne tegevus tõsteti VKG Logistika OÜ alla ja varasemalt rahvusvahelisi transporditeenuseid osutanud VKG Transport liideti emaettevõtte VKG AS-iga.
- **November** – VKG Soojus langetas lõpptarbijate soojahinda 5% võrra.

VÄLISKESKKONNA MÕJU

VKG kontserni majandustulemused on suuresti sõltuvad väliskeskkonna mõjudest ja seda kolmes valdkonnas:

- Põlevkiviõli kui VKG peamine toode konkureerib teiste kütuseliikidega globaalselt avatud tooraine turul, kus hinnad on volatiilsed ja kontsernil puudub võime neid mõjutada.
- Põlevkivi ressursi kui VKG peamise tootmissisendi kättesaadavus sõltub poliitilistest otsustest.
- Regulatiivne keskkond nii globaalsel, Euroopa Liidu kui ka siseriiklikul tasandil läbi erinevate keskkonnadirektiivide ja –eeskirjade mõjutab VKG tegevust olulisel määral.

Majanduskeskkond

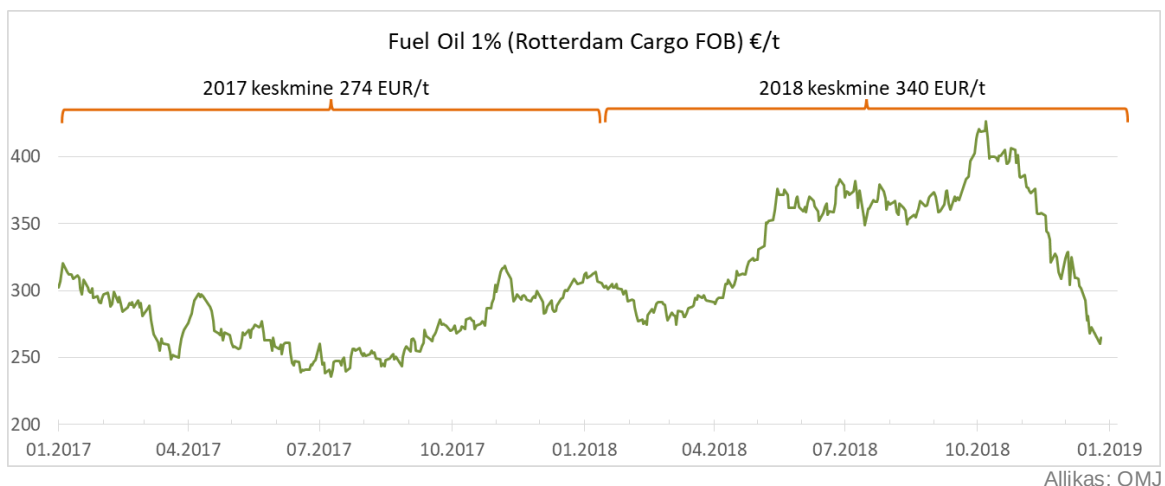
2018. aastal oli üldine majanduskeskkond kontserni jaoks soodne. Kui 2017. aastal saavutas globaalne majanduskasv Maailmapanga andmetel viimase kümnendi kõrgeima taseme 3,1%, siis 2018. aastal oli see prognooside kohaselt võrreldaval tasemel ehk 3,0%. Järgnevatel aastatel eeldab Maailmapank majanduskasvu jätkumist tasemetel 2,8-2,9% aastas.

Ka Eesti majanduskeskkonda iseloomustas 2018. aastal kasvu jätkumine. Statistikaameti andmetel suurenes Eesti sisemajanduse koguprodukt 3,9% võrra, mis võrreldes 2017. aasta 4,9%-ga on mõõdukam, kuid siiski ületab nii varasemaid aastaid kui ka globaalset keskmist majanduskasvu. Jätkuvalt teeb ettevõtjatele muret keskmise brutokuupalga hoogne kasv, mis 2018. aastal ulatus 7,3%-ni (2017.a. 6,5%), ületades keskmist majanduskasvu juba seitsmendat aastat järjest. Arvestades Eesti tööjõuturu iseärasusi,

siis palkade kasvu pidurdumist lähiajal ei oodata, mistõttu konkurentsivõime tagamiseks peab töökohtadega kaasnev lisandväärtus jätkuvalt kasvama.

Kuna suure enamuse VKG käibest moodustab õlide müük, siis kontserni finantstulemusi mõjutab kõige enam just globaalsel õliturul toimuv. Soodsa makrokeskkonna taustal jätkasid 2018. aastal tõusmist ka kütuste hinnad. Ühelt poolt oli selle põhjuseks kasvav nõudlus kütuste järele – International Energy Agency (IEA) hinnangul kasvas globaalne kütuste nõudlus 2018. aastal 1,2% võrra tasemele 99,2 miljonit barrelit päevas. Teiselt poolt vedas hindade tõusu OPEC-i ja Venemaa kokkulepitud tootmismahdade kärpimine ning Venezuela tootmise järsk langus. Kuigi USA kasvav kildanafta tootmine osaliselt kompenseeris OPEC-i kärpeid, siis maikuus USA presidendi poolt tehtud otsus Iraani sanktsioonide taastamise osas suurendas hinnasurvet veelgi ja oktoobriks tõusis Brent toornafta hind aasta alguse 66 USD/bbl tasemelt 86 USD/bbl-ni. Samaaegne OPEC-i tootmismahdade kasv, Iraani sanktsioonide kergendamine ja märgid majanduskeskkonna jahtumisest tõid aasta viimases kvartalis Brenti hinna aga kiiresti alla tagasi tasemele 50 USD/bbl.

VKG müüb enamus toodetud õlidest 1% väävlisaldusega kütteõli hinna baasilt ja kuna ettevõtte kulud on eurodes, siis kontserni tulemusi iseloomustab kõige paremini alltoodud kütteõli hinnakurv.

Võrreldes Brent toornaftaga on 1% kütteõli turg vähemlikviidne, mistõttu kütteõli hind võib turu pakkumise ja nõudluse vahekorras sõltuvalt liikuda Brentist erinevalt. Lisaks mõjutab VKG tulemusi ka dollari kurss, mis 2018. aastal taas tugevnes ja aitas kaasa kasumlikkuse kasvule. Kokkuvõtvalt oli turuolukord VKG jaoks 2018. aastal igati soodne. Samas ebakindlust tuleviku osas tekitas aastalõpus toimunud kiire kukkumine.

Põlevkivi ressursi kättesaadavus

Põlevkivi ressursi kättesaadavust hindab VKG nii lühiajalises plaanis ehk varustatus täna kui ka pikaajalises plaanis ehk varustatus tulevikus.

Varustatus täna - VKG põlevkivi vajadus kõiki õlitootmisvõimsusi arvestades on kokku 4,2 miljonit tonni geoloogilist varu aastas (s.o. 5,3 miljonit tonni kaubakivi aastas). Kuigi põlevkiviresurssi on Eestis piisavalt ning valdavalt suudavad põlevkivi tarbivad ettevõtted oma toorme vajaduse ise tagada, siis erandiks on VKG, kelle tootmisvõimsuste ümbertöötlemise võime ületab juba aastaid ettevõttele eraldatud kaevelubade maksimaalset määra.

VKG-le väljastatud kaeveload võimaldavad Ojamaa kaevanduses kaevandada 2,77 miljonit tonni geoloogilist varu, millest on võimalik toota ligikaudu 3,5 miljonit tonni kaubakivi. Juhul kui eelneva 7 aasta jooksul on teised turuosaliselised jätnud endale lubatud mahu täies ulatuses kaevandamata ning tingimusel, et üldine põlevkivi kaevandamine jääb Eestis maksimaalselt 20 miljoni tonni geoloogilise varu piiridesse, on VKG-l võimalik „tagantjärele kaevandamise mehhanismi“ kaudu suurendada oma põlevkivi toodangut kuni 3,5 miljoni tonni geoloogilise varuni (4,4 miljoni tonni kaubakivi).

Ka ülalkirjeldatud juhul on VKG põlevkivi puudujääk jätkuvalt 0,7 miljonit tonni geoloogilist varu aastas (0,9 miljonit tonni kaubakivi). Osaliselt kaetakse seda ostudega Kiviõli Keemiatööstuselt ning Enefit Kaevandustelt. Kuna reaalne konkurentsiolekord põlevkiviturul puudub, siis ei saa VKG käsitleda antud lahendusi pikaajaliselt stabiilsetena.

Varustatus tulevikus - VKG Ojamaa kaevanduses on 31.12.2018 seisuga geoloogilise varu jääk 55,1 miljonit tonni. Arvestades erinevaid piiranguid ja VKG saavutatud kaevemahtusid, siis katab Ojamaa kaevandus VKG ressursivajadust orienteeruvalt 12 aastat. Kuna kaavelubadega seotud protsessid on mahukad ja aeganõudvad, siis VKG juba tegeleb lahenduste otsimisega pikaajalise varustuskindluse tagamiseks.

Põlevkiviresursi tagamiseks pikemas perspektiivis on VKG prioriteetideks Uus-Kiviõli, Oandu ja Sonda kaevväljadega seotud loataotluste menetlemine. Antud kaevväljad on VKG Kohtla-Järvel asuvate põlevkivi ümbertöötlemisvõimsuste suhtes logistiliselt parimas asukohas ning võimaldaksid maksimaalselt ära kasutada olemasolevat infrastruktuuri. Ojamaa kaevanduse juures asuv põlevkivi rikastusvabrik suudaks tagada ka uutelt kaevväljadelt saadava toodangu töötlemise ning puuduks vajadus täiendavateks maapealseteks ehitustöödeks ja looduse häiringuteks.

Hetkel on Uus-Kiviõli ja Oandu loataotlused takerdunud kohtuvaidlustesse, mis on tingitud arengule jalgu jäänud Maapõueseadusest. Kuna seadus ei ole taganud turuosalistele ressursiga tagatuse kindlust ja prognoositavust, siis on menetlusse antud suur hulk kaavelubade taotlusi, sh ettevõtete vahel kattuvaid. Eesti põlevkiviresursi parima ja vähim keskkonda häiriva kasutuselevõtmise nimel on oluline, et turuosalised leiaksid koostöövõimalusi ning kompromisse, mis võtaksid parimal moel arvesse nii ettevõtete mahulisi vajadusi kui ka asukoha logistilist sobivust põlevkivi ümbertöötlemisvõimsuste suhtes. Võttes arvesse põlevkiviresursi üldist piisavust, on kompromisslahendused kindlasti võimalikud.

Regulatiivne keskkond

Käesoleval ajal on nii Euroopa Liidu ja Eesti kui ka kogu maailma keskkonnapoliitika seadusraamistikus toimumas mitmeid suuri muudatusi, mis avaldavad mõju VKG konkurentsivõimele. Olulisemad VKG tegevust suunavad seadusandliku keskkonna arengud on alljärgnevad:

MARPOL 2020 – Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) võttis 2016 oktoobris vastu otsuse kehtestada alates 2020. aastast maailmameredel kasutatava merekütuse maksmaalseks väävlisisalduseks 0,5% senise 3,5% asemel. Antud regulatsioon mõjutab otseselt laevnike ja nafta rafineerijate tegevust. Esimesed peavad otsustama, kuidas oma laevad uue nõudega vastavusse viia ja teised, kuidas oma rafineerimistehased uue nõudlusega vastavusse viia. Igal juhul on 2020. aastal oodata meretranspordi kallinemist.

SEB AB analüütikud prognoosivad, et 2020. aastal väheneb senikasutatud raskete merekütuste tarbimine 80% võrra. Kuna suur enamus VKG tänasest õlitoodangust kasutatakse komponendina raskete merekütuste teatud kvaliteediomaduste

parandamiseks, siis omab Marpol 2020 olulist mõju ka VKG tegevusele. Kui varasemalt oli üleval oht, et selle tulemusena võib nõudlus VKG õlide järele langeda, siis viimased indikatsioonid turult näitavad, et nõudlus vastupidiselt pigem kasvab. Kuna VKG õlide keskmine väävlisisaldus 0,7% on väga lähedal uuele regulatsiooni tasemele, siis teatud tingimisel sobib teda segada puhaste aga kallite kütustega, et lõpptoota hinda laevnike jaoks soodsamaks muuta. Milline saab olema IMO 2020 tegelik mõju VKG majandustegevusele, selgub juba 2019. aasta lõpuks.

Kasvuhoonegaaside heite vähendamine – 2017. aasta aprillis võttis Riigikogu vastu otsuse „Kliimapolitika põhialused aastani 2050“, millega Eesti pikaajaline eesmärk on minna üle vähese süsinikuheitega majandusele. See tähendab järk-järgult eesmärgipärast majandus- ja energiasüsteemi ümberkujundamist ressursitõhusamaks, tootlikumaks ja keskkonnahoidlikumaks. Aastaks 2050 on Eesti sihiks kasvuhoonegaaside heidet vähendada ligi 80% võrreldes 1990. aasta tasemega. Eesmärgi täitmisel kahaneb Eesti kasvuhoonegaaside heide tänaselt 21 miljonilt tonnilt ligi 8 miljoni tonni CO₂ ekvivalendini 2050. aastaks

2018. aastal kinnitati Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega (LHÜ) kauplemise süsteem neljandaks kauplemise perioodiks aastatel 2021-2030. Uus direktiiv toob kaasa järgmised peamised muutused:

- Kauplemisperiood jagatakse kaheks alamperioodiks 2021 – 2025 ja 2026 – 2030;
- Tasuta eraldatud LHÜ-de kohandamine vastavalt tootmistasemele;
- LHÜ-de üldkogus väheneb 2,2% aastas.

Põlevkiviõli tootmisele eraldatakse tasuta CO₂ kvoote kuna tööstus on kaitstud Euroopa Liidu süsinikulekke sektori reeglistikuga ja on osa kasvuhoonegaaside kauplemissüsteemist. Kui seni oli VKG tagatud 100% vajaminevate CO₂ kvootidega, siis uus kauplemissüsteem toob ka VKG jaoks kaasa CO₂ ostmise vajaduse, mis iga aastaga kasvab. Kuna CO₂ hind tõusis 2018. aastal üle 300% tasemele 23 euro tonn, siis on tegemist olulise kuluga, mis sunnib ettevõtteid tõsiselt kaaluma investeeringuid heitekoguste vähendamiseks.

EL liikmesriikide õhusaaste vähendamise riiklik programm ehk NEC – 2018. aastal alustati NEC-i ehk „Teatavate õhusaasteainete heitekoguste vähendamise riiklik programm aastateks 2020-2030“ koostamisega. Riikliku programmi eesmärgiks on saada ülevaade Eesti paiksetest ja liikuvatest heiteallikatest välisõhku eralduvate saasteainete heitekoguste edasise vähendamise võimalustest ja potentsiaalid. Koostamisel oleva programm lähtub Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. detsembri 2016 direktiivist 2016/2284/EL. Direktiiviga kehtestatakse iga liikmesriigi jaoks saasteainete heitekoguste vähendamise kohustused aastateks 2020 ja 2030. 2018. aastal kohtusid valdkonna töörühmad ja koostöös pakuti välja meetmed normide saavutamiseks. Direktiivi ülevõtmise tähtaeg Eesti riigile järgnevate saasteainete vähendamise kohustustega oli 2018. aasta 1. juuli. Kontsernile NEC programmist tulenevalt olulisi mõjusid ei ole.

Keskkonnatasud – aastatel 2006-2015 tõusid põlevkivi ressursitasud kokku 230%. 2014. aastal alanud maailma naftaturu kriisist tulenevalt võttis Vabariigi Valitsus 2016 juunis vastu määruse „Riigile kuuluva maavara kaevandamisõiguse tasumäärad“, millega põlevkivi ja turba kaevandamisõiguse tasumäär seoti referentstoote hinnaga. Kuna naftatoodete hindade kõikumine on suur, siis kehtestatud süsteemi järgi makstakse riigitulu vähem, kui hinnad on madalad, ja rohkem, kui hinnad on kõrged. Selliselt jagab riik osaliselt nii ettevõtte riske kui saab osa ka ettevõtte kasumist.

Kuigi sellise maksusüsteemi sobivust kinnitas ka 2016. aastal riigi poolt tellitud Ernst & Young Baltic AS-i „Põlevkivi optimaalse tasustamise uuring“, siis kuni 2018. aasta lõpuni

oli tegemist ajutise määrusega, mis tekitas õlitootjatele suurt ebakindlust. 2018. aasta detsembris muutis Vabariigi Valitsus lõpuks varasemat määrust ja kehtestas alates 2019. aastast uued ja püsivad kaevandamisõiguse tasumäärad. Peamine muudatus seisnes selles, et kui ajutises määruks oli maksimaalne kaevandamisõiguse tasu 2,21 eurot tonni kohta, siis uues määruks võib see tõusta kuni 10 euroni tonn sõltuvalt õli maailmaturu hinnast. Igal juhul loodi uue määrusega põlevkiviõlitootjate jaoks püsivam õiguskindlus, mis tagab stabiilse ja prognoositava maksukeskkonna ning võimaldab ettevõtetel julgemalt tegeleda uute suurinvesteeringute ettevalmistamisega.

Keskkonnakasutuse väliskulude hindamine – Keskkonnaministeerium jätkas 2016. aastal alustatud aastavate ja keskkonnale olulist mõju omavate sektorite, sealhulgas põlevkivitööstuse väliskulu hindamise meetodika välja töötamisega. Väliskulude hindamise ehk välismõjude rahalise väärtuse väljaselgitamise meetodika eesmärk on rakendusplaani osas jõuda otsuseni 2019. aasta lõpus. Selle töö mõjusid VKG konkurentsivõimele on hetkel raske hinnata.

ÄRITEGEVUS

2018. aasta peamisteks märksõnadeks olid soodne majanduskeskkond, tootmisvõimsuste suurendamine ja efektiivsuse tõstmine. Kontserni tegevust iseloomustavad põhinäitajad on toodud allolevas tabelis:

Võtmenäitajad		2016	2017	2018
Keskmine Brent toorõli hind	\$/bbl	44	54	72
Keskmine kütteõli hind	€/t	197	274	338
Põlevkivi toodang	tuh tonni	2 348	4 104	4 354
Põlevkivi töötlemine	tuh tonni	3 483	4 325	4 758
Põlevkiviõli toodete toodang	tuh tonni	416	551	623
Elektri tootmine	GWh	352	416	466
Soojusenergia väljastamine	GWh	468	451	453
Keskmine töötajate arv	number	1 731	1 763	1 767
Müügitulu	tuh €	104 270	161 282	208 924
Ärikasum	tuh €	-6 625	4 014	34 370
Puhaskasum	tuh €	-15 214	-5 762	26 909
Investeeringud	tuh €	29 489	25 578	27 181
Bilansimaht	tuh €	583 753	554 917	722 348
Omakapital	tuh €	296 652	303 451	510 805
Neto laenukohustused	tuh €	198 678	163 005	107 683
Omakapitali tase	%	51%	55%	71%
Puhaskasumi marginaal	%	-15%	-4%	13%

Kontserni 2018. aasta konsolideeritud müügitulu kasvas 30% võrreldes aasta varasemaga. Käibe kasv oli tingitud nii suurenenud toodangust (põlevkivitoodete maht +13% ning elektritoodang +12%) kui ka naftatoodete maailmaturu hindade kasvust (kütteõli keskmine hind +23%). Paranenud õlituru tingimustes õnnestus VKG-l üle kolme aasta taas teenida puhaskasumit, mis tänu tootmismahdade kasvule ja efektiivsuse suurendamisele ulatus 26,9 miljoni euroni.

VKG kontserni põhitegevus jaguneb kolmeks suuremaks etapiks, protsessi ahelas vastavalt põlevkivi kaevandamine, põlevkiviõli tootmine ja sooja, auru ning elektri tootmine. Lisaks kuulub VKG kontserni 2 infrastruktuuri ettevõtet, kelle tegevus kuulub Konkurentsiameti regulatsiooni alla.

Põlevkivi kaevandamine – VKG Kaevandused OÜ

2018. aastal tõstis VKG kaubakivi toodangu mahu 4,35 miljoni tonnini (2017. aastal 4,1 miljonit tonn), mis on maksimaalne lubatud tootmismahut Ojamaa kaevandusest. Kaevandatud kivist umbes 30% oli tükikivi (läbimõõduga 25-125 mm), mida kasutavad Kiviter tehnoloogial baseeruvad õlitehased ja 70% peenkivi (0-25 mm), mida kasutavad Petroter tehased. Vaatamata rekordilisele põlevkivi tootmisele jäi VKG kaevandamismahut siiski 400 tuhande tonni võrra väiksemaks kontserni ümbertöötlemismahust. Puudu jäänud kivi osteti Kiviõli Keemiatööstusest ja Enefit Kaevandustest või kaeti laovarude arvelt.

2019. aastal plaanitakse opereerimist jätkata saavutatud maksimaalsel tootmisvõimsusel. Tähelepanu saab olema efektiivsuse suurendamisel ja optimaalsete töörežiimide otsimisel, et vaatamata üldisele hindade ja tööjõukulude tõusule jääks kaevandatava kivi omahind 2018. aasta tasemele.

Põlevkiviõli tootmine – VKG Oil AS

2018. aastal töötas VKG Oil stabiilses režiimis, kus terve aasta olid töös Petroterid I, II ja III ning Kiviter seadmed GGJ-4 ja GGJ-5. Tänu uuele kokkuleppele tükipõlevkivi ostuks Eesti Energiast õnnestus alates juunist tööle panna ka Kiviter 1000t GG, mis oli kivi puuduse tõttu kolm aastat konserveeritult reservis seisnud. 1000t GG käivitamise ja Petroter tehaste efektiivsuse jätkuva paranemise tulemusena töödeldi 2018. aastal ümber 4,76 miljonit tonni kaubapõlevkivi (+10% võrreldes 2017. aastaga), millest saadi 623 tuhat tonni realiseeritavaid põlevkiviõlitooteid (+13%).

2019. aastal on oodata jätkuvat toodangu kasvamist kuni 670 tuhande tonnini. Kasvu peamiseks veduriteks on 1000t GG, mis töötab terve aasta ja tsirkulatsioonõlide projekt, mille osaline käivitamine lõkkus 2018. aasta lõppu, kuid peaks 2019. aasta jooksul saavutama täisvõimsuse. Lisaks tootmismahutade kasvatamisele saab 2019. aastal olema jätkuvalt tähelepanu all ka efektiivsuste kasvatamine. Olukorras, kus keskmine palk iga-aastaselt kasvab üle 5%, peab leidma lahendusi protsesside automatiseerimiseks ja digitaliseerimiseks. VKG Oilis ja ka teistes grupi ettevõtetes käib pidev äriprotsesside lihtsustamine eesmärgiga kõrvaldada raiskamist ja suurendada läbipaistvust.

Sooja, auru ning elektri tootmine – VKG Energia OÜ

Õlitootmise protsessi tulemusena tekkinud põlevkivi gaasid, mis ei kondenseeru õlideks, kasutatakse ära sooja, auru ja elektri tootmiseks. Soojusenergiat edastatakse kohalikkude keskküttevõrku, auru müüakse naabruses asuvatele tootmisettevõtetele ja enamus elektritoodangust tarbitakse ära kontserni ettevõtete poolt. Lisaks kasutame põlevkivi gaase ka lubjatehases, mille toodangut tarbivad meie enda väävlipüüdjad heitgaaside puhastamiseks. Selline tootmisahel tagab põlevkivis sisalduva energia maksimaalselt efektiivse ja keskkonnasõbraliku kasutuse.

Alates 2016. aastast opereerib VKG Energia ainult ühe koostootmisjaamaga ehk Põhja soojuselektrijaamaga, mis tagab efektiivseima energiakasutuse madalamate tegevuskuludega. Kuigi õlitootmisvõimsused on viimastel aastatel oluliselt kasvanud, siis 2018. aasta algul kasutusse võetud uus katel K-4 tagab VKG Energias piisava võimsuse

kõigi õlitööstuses toodetavate gaaside vastuvõtmiseks. Sellest tulenevalt on Lõuna soojuselektrijaam 2018. aastal lõplikult suletud.

2018. aastal väljastas VKG Energia 453 GWh soojusenergiat, mis on võrreldaval tasemel aasta varasemaga. Soojuseenergia vajadus piirkonnas on stabiilne ja sõltub peamiselt välisõhu temperatuurist. Elektri tootang samas kasvas 466 GWh-ni ehk 12%, mis on tingitud põlevkiviõlide tootangu kasvust. Selle tulemusega on VKG jätkuvalt suuruselt teine elektritootja Eestis.

OLULISEMAD FINANTSNÄITAJAD

Ekspordi osakaal kontserni netokäibest 2018. aastal oli 86%, 2017. aasta vastav näitaja oli 71% ja 2016. aastal 56%. Tuletisinstrumentide mõju on arvatud eksportkäibe hulka.

Toodangu ja teenuste müügi jaotus olulisemate gruppide lõikes:

Tootegrupp	2016	2017	2018
Põlevkiviõlid	54%	73%	79%
Soojus- ja elektrienergia müük ja jaotamine	31%	20%	17%
Muud tooted ja teenused	15%	7%	4%

Kontserni majandustegevust iseloomustavad järgmised suhtarvud:

Suhtarv	2016	2017	2018
Käibe puhaskasum (puhaskasum/müügitulu)	-14,6%	-3,6%	12,9%
Koguvara puhaskasum (ROA) (puhaskasum/keskmine koguvara)	-2,6%	-1,0%	4,2%
(Omakapitali puhaskasum (ROE) (puhaskasum/keskmine omakapital)	-5,1%	-1,9%	6,6%

Kontserni finantsseisundit iseloomustavad suhtarvud:

Suhtarv	2016	2017	2018
Võlakordaja (kohustused/ koguvara)	0,49	0,45	0,29
Maksevõime tase (käibevara/lühiajalised kohustused)	1,25	1,51	0,63

Maksevõime taseme langus 2018 on tingitud laenulepingute tähtajast 31.12.2019, mille tõttu klassifitseeruvad nad 31.12.2018 seisuga täissummas lühiajalisteks. Kui laenujääk 31.12.2019 seisuga kajastada pikaajalisena, siis oleks maksevõime tase 2,17.

ARENDUS

2018. aastal keskenduti arendustegevuses eelkõige olemasolevate tootmisvõimsuste maksimaalse koormamise võimaluste leidmisele ning äriprotsesside digitaliseerimisele ja optimeerimisele. Projektide valiku kriteeriumiks oli positiivne mõju omahinnale läbi tootangu mahu kasvu ja tootmiskulude vähenemise.

Suurematest projektidest käivitati tsirkulatsiooniõlide puhastamine, mis võimaldab muuta müügikõlblikuks seni tootmisprotsessi tagasi suunatud raske õlifraktsiooni. Projekt realiseerub täies mahus 2019. aastal ning peaks plaanide kohaselt kasvatama VKG lõpptoodangu mahtu ca 5% võrra. Põlevkivibensiini kvaliteedi parandamiseks viidi ellu

tehnoloogiline lahendus, mille tulemusena väheneb oluliselt algses tootes sisalduva väävelvesiniku ja merkaptaanide tase. Paranenud kvaliteedinäitajad muutsid toote oluliselt stabiilsemaks ning suurendasid märkimisväärselt selle turustamisvõimalusi. Mõlema projekti automaatika terviklahendused teostas kontserni enda tütarettevõtte Viru RMT.

Põlevkiviõli tootmise suurim kulukomponent on põlevkivi omahind. 2018. aastal digitaliseeriti kogu kaevandustehnikat puudutav info ning nüüdsest omatakse täielikku ülevaadet masinate koormatusest ning logistika parendamise võimalustest. Selle tulemusena suudetakse sama masinate arvuga töötada suuremas arvus kamberplokkides ning sama toodangumahu juures vähendada vahetuste arvu, võimaldada töötajatele kollektiivpuhkust ja perspektiivis liikuda tänaselt 6-päevaselt töönädalalt 5-päevasele nädalale.

Lisaks viidi kaevanduses läbi pilootprojekt laetoetusmasina tööparameetrite visualiseerimiseks. Ojamaa kaevanduses kasutatav laetoetusmasin on tootja poolt varustatud erinevate tööparameetrite mõõtvate anduritega, kuid seni puudus tarkvaralahendus andmete edastamiseks, esitamiseks ja töö tulemuslikkuse mõõtmiseks. Pilootprojekti käigus paigaldati toestajale andmeedastusseadmed ning loodi eritellimusena analüüsitarkvara vahetustes tehtud tööde visualiseerimiseks. Seesugune pidev töö mõõtmine annab olulist infot, et tuvastada efektiivsust mõjutavaid tegureid ja prioritseerida ning rakendada parendusmeetmeid.

Lisaks põhitegevusele uuriti aasta jooksul ka erinevaid bioenergeetika võimalusi ning seda eelkõige mootorkütustele biolisanõite tootmise aspektist. Töö tulemusena leiti, et Eestis on antud tootmise arendamiseks ebapiisavalt toorainet, projektid on mahult väga väikesed ning seetõttu antud valdkonda sisenemine perspektiivitu. Samuti on kontsern ettevaatlik ärivaldkondade suhtes, mille elujõulisus baseerub valdavalt riiklikel dotatsioonidel.

2019. aasta arendustegevus keskendub kolmele olulisele teemale:

- **Põlevkiviõlitoodete väärtuse suurendamine** – põlevkiviõlitoodete valdkonnas on prioriteediks õlide eelrafinerimise tehnoloogiate võimaluste uurimine ja tasuvuse selgitamine. Kui seni on VKG müünud oma õlitooteid valdavalt laevakütuse komponendina, siis eelrafinerimise läbi on võimalik muuta põlevkiviõli lõpptootte kvaliteedinormidele vastavaks. Lisaks on toodetud testpartiidenä elektrootide tootmiseks sobiliku kvaliteediga kooksi metallurgiatööstusele. Testide õnnestumisel liigutakse madalakvaliteedilise energeetilise kooksi tootmiselt üle kõrgekvaliteedilise elektrootkoksi tootmisele.
- **Poolkooksigaasi kasutusvõimaluste laiendamine** – põlevkiviõlide tootmisest tekkivast poolkooksigaasist toodab VKG Energia täna elektrienergiat, tööstuslikku auru ja kaugkütteks sooja vett. Samas on poolkooksigaasi näol tegemist maagaasist ca 30% võrra kõrgema energiasisaldusega tootega, mille kasutusvõimalused on oluliselt laiemad. Gaasi kasutusvõimaluste laiendamine nõuab suuri investeeringuid, kuid õnnestumise korral on võimalik oluliselt vähendada toomise CO₂ heidet. CO₂ kvootide järsk hinnatõus on loonud uue perspektiivi antud valdkonna arendamiseks.
- **Tootmise digitaliseerimine** – digitaliseerimisega seoses on projekte mitmeid. Eelkõige on plaanis viia erinevate seadmete (nt pumbad) diagnostika ning sellest tulenev hoolduse ja remondi töökäskude genereerimine automaatseks. Planeeritavate arenduste tulemusena on võimalik viia hooldus- ja remonditööd vajaduspõhiseks, ennetada rikkeid, vähendada hoolduskulusid ja suurendada seadmete kasulikku tööaega.

Täielik arendustööde nimekiri on oluliselt pikem ning sisaldab nii tehnoloogia müügi komponente, peenkeemia viimist USA turule kui ka mitmeid uusi IT-lahendusi. VKG tugev

finantsseis võimaldab meil keskenduda senisest enam arendustööle ning luua tugev alus ettevõtte väärtuse kasvuks tulevikus.

INVESTEERINGUD

2015. aastaga lõppes VKG-s aktiivne laiendusinvesteeringute etapp ja alates 2016. aastast on investeeringute fookus peamiselt töötavate tehaste efektiivsuse kasvatamisel ning olemasolevate tootmisvõimsuste säilitamisel. Sellest tulenevalt on investeeringute mahud kordades väiksemad. Samas on põlevkivitööstuse näol jätkuvalt tegemist väga kapitalimahuka sektoriga, mis nõuab stabiilset ja prognoositavat ressursi- ja maksukeskkonda, kuna olulisi investeeringuid tuleb kavandada 10-20 aastat ette.

2018. aasta investeeringud ulatusid 27,2 miljoni euroni (2017. aastal 26 miljonit eurot):

- **Töökindlusinvesteeringud** moodustasid sellest põhiosa, kokku 14,5 miljonit eurot, sh amortiseerunud kaevandusmasinate asendamine ja uuendamine VKG Kaevandustes 5,6 miljonit eurot ja õlitehaste remontidega seotud investeeringud VKG Oilis 4,7 miljonit eurot.
- **Arendusinvesteeringud** ulatusid 5,3 miljoni euroni, millest suurima mahuga oli VKG Oili tsirkulatsiooniõlide puhastamise projekt ligi 3 miljoni euroga.
- **Üldehitusinvesteeringuid** oli kokku 4,9 miljonit eurot, millest 3,8 miljonit eurot oli VKG Kaevanduste maa-alune kaevanduse laiendusehitus.
- **Keskkonna- ja tööohutusinvesteeringud** olid kokku 2,4 miljonit eurot, millest 1,4 miljonit eurot moodustas Jõhvi-Ahtme magistraalsoojustrassi renoveerimine.

2019. aasta oodatav investeeringute maht on ligikaudu 30 miljonit eurot. Esikohal investeeringud töökindlusesse ja arendusse eesmärgiga parandada efektiivsust ja vähendada kontserni keskkonna jalajälge.

FINANTSEERIMINE

Ojamaa kaevanduse avamiseks ning Petroter tehaste ehituseks ja sellega kaasnevate arendus- ja keskkonnainvesteeringute finantseerimiseks on VKG-l sõlmitud sündikaat-laenuleping kohalike SEB, Luminor ja OP pankadega ning kahepoolne laenuleping Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangaga (EBRD). Laenude tähtaeg on 31. detsember 2019.

2018. aastal laenulepingute osas muudatusi ei tehtud. Aasta jooksul tagastas VKG pankadele laenude põhiosa kogusummas 40,8 miljonit eurot, mille tulemusena langes pangalaenude saldo aasta lõpuks 139,6 miljoni euroni ja võlakohustuse osakaal bilansimahust 29%-ni. Aasta jooksul tehtud investeeringuid finantseeris VKG 89% ulatuses ettevõtte rahavoost ja 11% ulatuses uute liisingulepingutega. Ülevaate laenude arengust annab allolev tabel.

Laenukohustused	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Sündikaat	184,5	163,2	126,3
EBRD	19,5	17,2	13,3
Muud võlakohustused	17,1	16,6	18,3
KOKKU	221,1	197,0	157,9

Bilansipäevajärgse sündmusena on VKG alustanud pankadega läbirääkimisi laenujäägi refinantseerimiseks. Eeldatavalt saavad laenu viieks aastaks refinantseeritud 2019. aasta kolmandas kvartalis.

KOHTUVAIDLUSED

VKG kontsernil on bilansipäeva seisuga pooleli viis kohtuvaidlust, millede kõigi eesmärk on turuosaliste võrdse kohtlemise tagamine ja oma huvide kaitsmine.

Nendest kolm on halduskohtu vaidlused riigiga ning on seotud kaavelubade ja põlevkiviressursi õiglase jaotusega. Nimetatud halduskohtu vaidluste osas peetakse läbirääkimisi kohtuväliste kompromisside saavutamiseks.

Neljas menetlus on tsiviilkohtu vaidlus Enefit Kaevandused AS-iga, mis on seotud 2013. aastal sõlmitud põlevkivi tarnelepinguga. Antud vaidluses nõuab ühelt poolt VKG diskrimineeriva põlevkivihinnavahe hüvitamist ja teiselt poolt Enefit Kaevandused AS kahju lepingu ennetähtaegse lõpetamise eest. Menetlus on Enefit Kaevandused AS taotlusel kuulutatud kohtu poolt kinniseks ja rohkem infot selle kohta edastada ei ole võimalik.

Viies käimasolev kohtumenetlus on halduskohtu vaidlus Konkurentsiametiga. VKG leiab, et Konkurentsiamet on oma järelvalvemenetluses baseerunud kontrollimata andmetel ning VKG soov on tagada kohtulik kontroll Konkurentsiameti tegevuse üle.

SOTSIAALNE VASTUTUS

Sotsiaalne vastutus ja jätkusuutlik tegutsemine

VKG sotsiaalse vastutuse ja säästva arengu terviklik poliitika sai alguse 2009. aastal. Oleme uhked, et VKG on üks esimesi sotsiaalse vastutuse kontseptsiooni edendajaid ja propageerijaid Eestis ja esmajoones Virumaal. Lisaks oli VKG esimene Eesti ettevõtte, mis hakkas avalikustama kogu oma ressursikasutust ja keskkonnainfot vastavalt maailma sotsiaalse vastutuse aruandlusstandardile GRI G3. Kui algatuse esialgseks eesmärgiks oli teadvustada, hinnata ja juhtida kontserni üleüldist mõju riigi majandusele, sotsiaalelule ja keskkonnale, siis täna on vastutustundlikkus integreeritud ettevõtte äristrateegiasse, sest VKG puhul ei eristu vastutustundlikud tegevused ettevõtte põhitegevusest.

Tegutsedes lähtume järgmistest printsiipidest:

- **Avatus ja läbipaistvus** – ühiskondlik aruandlus ehk täielik andmete avalikustamine sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase mõju kohta vastavalt globaalse aruandluse algatusele (ingl Global Reporting Initiative, GRI).
- **Vastutustundliku tegutsemise printsiip** – sotsiaalselt vastutustundlik tootmiskorraldus nii ettevõttes endas (ohutute töötingimuste loomine, töötajate motiveerimine, lisasoodustused, lisamaksud, pidev dialoog töötajate ja tööandja vahel) kui ka töötajate hulgas (igaüks vastutab kõige eest).
- **Ausus ja korrektsus** – ettevõttes heaks kiidetud avalikkusega suhtlemise standardid, mille järgi on keelatud esitada valesid või ebatäpseid andmeid.
- **Vastavus rahvusvahelistele standarditele** – rahvusvaheliste organisatsioonide poolt heaks kiidetud sotsiaalse vastutuse põhimõtete (GRI, ÜRO globaalne kokkulepe) juurutamine ettevõttes.

Säästva arengu prioriteedid

Kontserni kõige olulisemad säästva arengu prioriteedid on maksimaalselt ohutu tootmise tagamine, looduskeskonna koormuse vähendamine, personali arendamine, koostöö piirkonna arendamisel ja huvigruppide huvidega arvestamine. Need prioriteedid ja neile vastavad eesmärgid on kooskõlas maailma säästva arengu trendide ja eesmärkidega ning ÜRO-s 2015. aastal vastu võetud säästva arengu eesmärkidega.

Koostöö huvigruppidega

Viru Keemia Grupi koostöö huvigruppidega on suunatud jätkusuutliku arengu ja eri huvide vahelise tasakaalu saavutamisele. Koostöö huvigruppidega rajaneb nende huvide austamise, regulaarse ja konstruktiivse koostöö, kontserni tegevust puudutava info läbipaistvuse ja kohustuste täitmise põhimõtetel. Kontsern teeb koostööd põhiliste huvigruppidega mitmetel aktuaalsetel teemadel. Nende teemade sõnastamiseks analüüsitakse pidevalt kontsernisest ja -välist sotsiaalset keskkonda, võttes arvesse strateegilisi suundumusi ja huvigruppide eelistusi.

Kontserni põhilised huvigrupid:

- aktsionärid;
- töötajad;
- ametiasutused;
- kohalikud kogukonnad;
- kodanikuühendused.

Viru Keemia Grupp töötab säästva arengu strateegiat välja ja viib seda ellu aktiivses koostöös peamiste huvigruppidega. See võimaldab muuta ettevõtte sotsiaalse ja looduskaitsetegevuse tõhusamaks ning saavutada igakülgsed ja püsivaid positiivseid muutusi.

Kontsern leiab, et jätkusuutlik majanduskasv ja ühiskonna heaolu kui tingimused, milles kontsern tegutseb, on omavahel lahutamatult seotud. Strateegiliste eesmärkide poole liikudes püüab Viru Keemia Grupp luua huvigruppide jaoks väärtust oma tegevuse igas etapis ning anda panuse riigi sotsiaalmajanduslikku arengusse.

Ühiskond	• Vastutustundlik tootmine – keskkonna säilitamine
Aktsionärid	• Kontserni väärtuse pikaajaline kasv • Kõrge dividenditootlus
Partnerid	• Väga heade tootmis- ja ökoloogiliste omadustega põlevkivitoote hea kättesaadavus ja stabiilne varustatus
Töötajad	• Stabiilsed töökohad • Väärikas hüvitiste pakett • Sotsiaalne tugi • Mitmekesised võimalused erialaseks arenguks
Riik	• Energiaohutuse ja -sõltumatuse tagamine • Panus majandusarengusse • Maksud • Põlevkivivaldkonna tehnoloogiline arendamine
Kohalikud kogukonnad	• Panus Ida-Virumaa sotsiaalmajanduslikku stabiilsusesse • Kohalike tootjate ja tarnijate areng • Maksud • Töökohtade loomine, keskkonnakaitseprogrammid • Kohaliku kogukonna elukvaliteedi parandamine • Elanikkonna, eriti laste ja noorte sotsiaalse aktiivsuse kasvu soodustamine

VKG toetustegevuse põhilised suunad

Meie prioriteediks on toetada just Virumaad ning siin tegutsevate organisatsioonide, inimeste ja seltside ühiskonnakasulikku tegevust. Kontsern pöörab eriti suurt tähelepanu piirkonna arengule, hoides tihedat sidet kohalike võimuesindajate ja elanikega. VKG toetab spordi-, kultuuri- ja haridusalgatusi ning panustab kohaliku elu edendamisse oma töötajate vabatahtliku töö kaudu. Meie fookuses on ka põlevkivisektori ning teadus- ja uurimusinstituutide teemalised teadusarenduse projektid ja uurimised, mis on suunatud uuenduslike lahenduste otsimisele ja nende rakendamisele tööstuses.

Suurimad algatused:

- **Viie Kooli võistlus** – VKG algatus, mis motiveerib ja propageerib inseneriharidust noorte seas. Keemiaettevõtte vajab häid insenere erinevatel aladel ja kontsern on huvitatud sellest, et tulevased spetsialistid saaksid juba koolis reaalinetes põhjalikke teadmisi. Tänu VKG toetusele saavad Ida-Viru tublid õpilased aktiivselt ja edukalt osaleda Eesti mainekamas reaalinete võistluses.
- **Kaevurite päev** – pikaajalise traditsiooniga sündmus toimub igal aastal augusti viimasel pühapäeval ja on regiooni üks oodatuid rahvapidusi. Peo korraldamine on ettevõtte lugupidamisavaldus kõigile kaevuritele ja piirkonna elanikele. 2014. aastast korraldame Kaevurite päeva üritust koostöös Eesti Energiaga ning aastast 2016 võõrustab pidutsejaid Kohtla-Nõmme Kaevandusmuuseum.
- **Jõhvi Balletifestival** – regiooni peamine kultuurisündmus ja ainus balletifestival Eestis, mis on endale loonud märkimisväärse renomee ka piiri taga. Festivali läbiviimine Ida-Virumaal annab idavirumaa lastele harukordse võimaluse nautida unikaalseid ja maailmas tuntud balletietendusi kodukandist lahkumata. Koostöö festivali korraldaja Jõhvi Kontserdimajaga kestab juba aastaid.
- **Heategevuse juurutamine töötajaskonnas** – loome oma töötajatele võimalusi osaleda heategevuses ja kaasame neid erinevatesse algatustesse. Oleme heaks partneriks kohalikele verekeskusele. Koostöö raames külastab verekeskus VKG-d ja selle tütarettevõtteid mitmeid kordi aasta jooksul. Samuti toimuvad metsaistutus- ning koristustalgud.

Rohkem infot kontserni tegevusest selles valdkonnas on Sotsiaalse vastutuse ja säästva arengu aruandes.

Võitlus korruptsiooniriskiga

Korruptsioonivastane võitlus on VKG kontsernis olnud alati tähtsal kohal. Varasemalt on korruptsiooniriskide juhtimist käsitletud üldise riskijuhtimise raames, kuid ohtude paremaks vältimiseks on väljatöötamisel eraldi korruptsiooniriske käsitlev poliitika. VKG on tuvastanud kolm olulisemat korruptsiooniriski ja nende maandamiseks kasutatavad meetodid:

- **Altkäemaksu andmine kontserni huvide saavutamiseks** – VKG on vastutustundlik ja läbipaistev ettevõtte, kus korruptsiooni ja altkäemaksude suhtes on kehtestatud nulltolerants. Läbipaistvuse tagamiseks teeme koostööd avalike uurimisorganitega.
- **Altkäemaksu võtmine hankijate ja koostööpartnerite valimisel** – kontsernis on kehtestatud hankepoliitika, mille eesmärk on vältida kallutatud hankeid ja valida alati välja kontserni jaoks soodsaim koostööpartner. Hankepoliitika täitmist jälgib sisekontroll regulaarsete seiretega.
- **Juhtivate töötajate huvide konflikt ettevõtte huvide esindamisel** – kontsernis on välja töötatud majanduslike huvide deklaratsiooni esitamise kord, mille raames juhtivad töötajad peavad raporteerima oma osalused ja seosed erinevates kontsernivälistes äriühingutes.

KESKKONNATEGEVUS

VKG väärtustab oma keskkonnapoliitika kujundamisel sotsiaalselt vastutust ning mõistab, et jätkusuutliku arengu eelduseks on keskkonnamõtjude ohjamine. Välja on töötatud terviklik ja süsteemne lähenemine keskkonnaküsimustele, mis on kooskõlas nii Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktide kui ka Parima Võimaliku Tehnika (PVT) raamdokumentidest tulenevate keskkonnanõuetega. Kõik VKG tootmisüksused vastavad kõigile keskkonnanõuetele, kuid vaatamata sellele otsitakse pidevalt uusi võimalusi protsesside optimeerimiseks ning tootmistevõime jalajälje vähendamiseks. VKG puhul on eesmärgiks põlevkivi maksimaalne väärimine ehk ressursi potentsiaali täielik ära kasutamine, millega kaasneb väiksem keskkonnamõju töödeldud põlevkivi ühiku kohta.

2018. aastal olid kontserni keskkonnajalajälje vähendamisel peamised tegevusvaldkonnad järgmised:

- **Lõhnaainete emissioon** – 2018. aastal kinnitasid Keskkonnaamet ja Kohtla-Järve linn kontserni poolt esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise tegevuskava, mille kohaselt investeerib ettevõtte välisõhu kvaliteedi parendamiseks 1,1 miljonit eurot. 2018 ja 2019 aasta jooksul realiseeruvate investeeringute tulemusena väheneb VKG tootmisterritooriumilt tulenev lõhnaemissioon plaanijärgselt 12% võrra. Antud kava raames suleti eelmisel aastal Kohtla-Järve prügilas ettevõttele kuuluval alal varasemast ladestustehnoloogiast tingitud põlemiskolded vastavalt oma ala spetsialistide poolt välja töötatud tehnoloogiale ja projektile. Samuti ühendati ühtsesse hingamissüsteemi raske- ja kerge-keskõli ettevalmistusseadme ja õililao absorberid. Nende süsteemide heitmed suunati põletamisele vastavalt Põhja SEJ katlasse või elektroodkoksiseadmele.
- **Torukonveier** – poolkoksi kinnise torukonveieri ehitus on nii transpordi kasutamisest tuleneva keskkonnamõju kui ka poolkoksi veoga kaasnevate lõhna-, tolmu- ja müraheitmete vähendamise projekt. 2018. aastal lõpetati viimane osa sellest 1,9 miljonit eurot maksnud projektist, mille tulemusena kõik VKG põlevkiviõli tootmisel tekkivate jäätmete ning toorme logistika on lahendatud keskkonnasõbralike kinniste konveiersüsteemidega tootmisest prügilasse. Selle tulemusena jääb aastas sõitmata 230 tuhat kilomeetrit ja põletamata 205 tuhat liitrit kütust.
- **Rikastatud lubjakivi killustik** – tegemist on põlevkivi kaevandamise kõrvalsaadusega, mida „Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava 2016-2030“ järgi peaks maksimaalselt ära kasutatama ja mitte ladestusaladele ladestatama. 2018. aastal suunas VKG taaskasutamisele 95% Ojamaa kaevanduses tekkivast rikastatud lubjakivi killustikust. Suurem osa sellest müüdi kontsernivälistele ettevõtetele, kes kasutavad seda täitematerjalina ning teede ehitamisel. Ringmajanduse põhimõtete rakendamine on kontserni majandustegevuse prioriteediks, mis tagab ressursside efektiivseima kasutamise.
- **VKG Soojus** – 2018. aastal alustas VKG Soojus Jõhvi ja Ahtme piirkonnas soojustrasside renoveerimise projekti kogumaksumusega 4,4 miljonit eurot. Kahe aasta jooksul vahetatakse välja 10 kilomeetrit 1960. aastate lõpus paigaldatud torustikku ja asendatakse tänapäevaste eelisooleeritud soojustorudega. Lisaks soojuskadude vähenemisega kaasneva keskkonnajalajälje vähenemisele paraneb ka soojustorustiku töökindlus ning tarbijate rahulolu läbi stabiilse ja kvaliteetse teenuse. Keskkonna Investeeringute Keskus toetab projekti 33% ulatuses.

Kokku investeeris VKG 2018. aastal 6,4 miljonit eurot projektidesse, millega kaasnes kontserni keskkonnamõtjude vähenemine.

2019. aasta olulisemateks projektideks on süsiniku jalajälje meetodika väljatöötamine ja 2021-2030 aasta kasvuhoonegaaside kauplemissüsteemi koguste taotlemine. Samuti jätkuvad lõhnavähendamise kava, mille raames viiakse ellu kaks viimast meetet, ning soojustrasside renoveerimise projekt. Järgnevatel aastatel on VKG arengu- ning keskkonnategevuste fookuses jätkuvalt efektiivsus, jäätmete taaskasutamine ning õhuheitmete vähendamine.

PERSONAL

VKG on Ida-Virumaa üks suurimatest tööandjatest, kontserni käekäik mõjutab otseselt enam kui 1750 töötajat ja kaudselt veel mitut tuhandet inimest nii tarnijate kui ka töötajate pereliikmete näol. VKG töötajad on kontserni üks olulisim vara, mille efektiivne ja motiveeritud töö kajastub otseselt ettevõtte majandustulemustes.

2018. aastal valmis kontserni uuendatud personalipoliitika dokument, mille koostamise vajaduse tingis ettevõtte eesmärkide täitmiseks vajalike töötajate leidmine, hoidmine, arendamine ja väärtustamine ning seda ühtsete põhimõtete järgi. Personalipoliitika elluviimisel osalevad kõik töötajad, kusjuures juhtidel on vedav roll. Töötajate rahvuslik, sooline, vanuseline ja keeleline mitmekesisus seavad meile kõrgendatud nõudmised võrdsele kohtlemisele, kaasamisele ja informeerimisele. Personalipoliitikas kirjeldatud ühtsed käitumisreeglid tagavad ausad ja õiglaselised käitumisreeglid.

Töö tasustamisel lähtume piirkonna tööturu olukorrast, erinevates sektorites kehtivatest palgaturu tingimustest, töötaja vastutuse määra, oskustest ning teistest näitajatest, mis võivad mõjutada töö tasustamise aluseid. Lisaks põhipalgale taastati 2018. aastal ka läbipaistev ja kindlate põhimõtetega tulemustasustussüsteem. Uue motivatsioonipaketi osana lisandus 2018. aastal töötajate sporditegevuse toetamine läbi SportID.

Tasakaalustatud töötingimused ja õiglane tasustamissüsteem tagab motiveeritud ja lojaalsed töötajad. VKG töötajate keskmine staaž ettevõttes on 17 aastat ja pikima staažiga töötaja on meiega olnud 52 aastat. Töötajaid hoides ja arendades saame ellu viia veelgi innovaatilisemaid ideid, teha tehaseid nutikamaks ja luua keskkonnasõbralikum elupaik Ida-Virumaa elanikele, sest see on kontserni jätkusuutliku äritegevuse aluseks.

2018. aastal toimus seoses personaliga kolm kontsernisest sündmust:

- VKG Elektrivõrgud OÜ operatiivvalve personal (10 töötajat) viidi oktoobrist üle Viru RMT OÜ koosseisu.
- VKG Soojus AS soojusvõrkude hoolduse- ja remondi personal (15 töötajat) viidi novembrist üle Viru RMT OÜ koosseisu.
- VKG Elektrivõrgud OÜ ja VKG Soojus AS raamatupidamine viidi jaanuarist üle emaettevõtte VKG AS koosseisu.

VKG kontserni töötajate koguarv, selle muutus ja jagunemine ettevõtete vahel on näidatud allolevas tabelis:

Ettevõte	Töötajate arv 31.12.2017	Töötajate arv 31.12.2018
Viru Keemia Grupp AS	89	94
VKG Kaevandused OÜ	535	536
VKG Oil AS	695	678
VKG Energia OÜ	116	115
VKG Soojus AS	36	19
Viru RMT OÜ	141	169
VKG Transport AS/VKG Logistika OÜ*	115	108
VKG Elektrivõrgud OÜ	61	42
KOKKU	1788	1761

* VKG Transport AS töötajate tööandjaks alates 01.oktoobrist 2018.a. on VKG Logistika OÜ. Muudatus ei toonud kaasa töötajatega sõlmitud töölepingu tingimuste (töötasu, puhkus, tööstaaž jms) muutmist.

NÕUKOGU JA JUHATUS

VKG kontserni tegevust juhib viieliikmeline juhatus järgmises koosseisus:

- Ahti Asmann (45), juhatuse esimees
- Meelis Eldermann (61), juhatuse aseesimees ja tehnikadirektor
- Jaanis Sepp (36), juhatuse liige ja finantsdirektor
- Nikolai Petrovitš (56), juhatuse liige ja VKG Oil AS juhatuse liige
- Margus Kottise (50), juhatuse liige ja VKG Kaevandused OÜ juhatuse liige.

Emaettevõtte juhatus võtab vastu kõik VKG kontserni majandustegevust puudutavad olulisemad otsused. Aasta jooksul juhatuse liikmete osas muudatusi ei toimunud. VKG AS maksis emettevõtte juhatuse liikmetele 2018. aastal brutotöötasu summas 283 600 eurot (2017. aastal 271 600 eurot).

VKG nõukogu koosneb viiest liikmest – Toomas Tamme (nõukogu esimees), Priit Piilmann, Margus Kangro, Ants Laos ja Elar Sarapuu. 28.12.2018 seisuga lõppesid senise nõukogu liikme Jaan Uustalu volitused, kelle asemele uut nõukogu liiget ei määratud. Nõukogu liikmete brutotöötasu oli 2018. aastal 42 182 eurot (42 181 eurot).

KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

(eurodes)	Lisa	31.12.2018	31.12.2017
Raha ja raha ekvivalendid	2	50 251 926	33 333 453
Derivatiivsed finantsvarad	3	8 913 918	0
Nõuded ostjate vastu	4	14 318 750	9 884 022
Muud lühiajalised nõuded	4	1 715 114	1 195 412
Ettemaksed		144 947	131 073
Varud	5	33 646 862	31 007 609
Käibevara kokku		108 251 926	75 551 569
Pikaajalised nõuded		0	9 618
Derivatiivsed finantsvarad	3	1 047 596	0
Materiaalne põhivara	6	587 082 747	458 038 184
Immateriaalne põhivara	7	25 004 701	20 906 018
Kinnisvarainvesteeringud		221 556	221 556
Põhivara kokku		613 356 600	479 175 376
Varad kokku		722 348 117	554 726 945
Laenukohustused	8	141 422 248	16 102 654
Saadud ettemaksed		112 394	130 452
Võlad tarnijatele		13 240 086	6 239 665
Maksuvõlad		7 534 628	5 840 179
Viitvõlad	9	6 945 682	6 574 479
Sihtfinantseerimine	10	1 919 202	1 775 364
Eraldised	11	981 158	3 101
Ettemakstud tulevaste perioodide tulud	12	313 747	288 904
Derivatiivsed finantskohustused	3	0	13 138 079
Lühiajalised kohustused kokku		172 469 145	50 092 877
Pikaajalised laenukohustused	8	16 512 392	180 927 428
Sihtfinantseerimine	10	6 625 606	6 694 979
Eraldised	11	4 590 622	4 377 787
Ettemakstud tulevaste perioodide tulud	12	7 455 001	7 000 600
Derivatiivsed finantskohustused	3	0	1 214 389
Muud kohustused		3 890 054	1 158 089
Pikaajalised kohustused kokku		39 073 675	201 373 272
Kohustused kokku		211 542 820	251 466 149
Vähemusosalus		0	146 488
Aktsiakapital	13	6 391 164	6 391 164
Reservid	14	220 207 463	46 413 164
Jaotamata kasum		284 206 670	250 309 980
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		510 805 297	303 114 308
Omakapital kokku		510 805 297	303 260 796
Kohustused ja omakapital kokku		722 348 117	554 726 945

KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE

(eurodes)	Lisa	2018	2017
Müügitulu	15	208 924 390	161 281 859
Müüdnud toodangu kulud	16	-170 361 698	-149 629 543
Brutokasum (- kahjum)		38 562 692	11 652 316
Turustuskulud	17	-5 840 780	-4 045 885
Üldhalduskulud	18	-9 724 328	-9 480 061
Muud äritulud	19	12 225 321	7 372 517
Muud ärikulud	20	-852 874	-1 484 876
Ärikasum (- kahjum)		34 370 031	4 014 011
Finantstulud	21	61 142	6 492
Finantskulud	21	-6 962 628	-9 782 623
Kasum/-kahjum enne maksustamist		27 468 545	-5 762 120
Tulumaksukulu	23	-559 640	0
Aruandeaasta puhaskasum (- kahjum)		26 908 905	-5 762 120
<i>Sh ettevõtte omanike osa puhaskasumist</i>		26 908 905	-5 760 243
<i>Sh vähemusosaluse osa puhaskasumist</i>		0	-1 877

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)	Lisa	2018	2017
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		26 908 905	-5 762 120
Muu koondkasum (-kahjum)			
<u>Muu koondkasumi objektid, mida võidakse klassifitseerida kasumiaruandesse tulevikus</u>			
Rahavoo riskimaandamisinstrumendid – õiglase väärtuse muutuse efektiivne osa		-1 574 684	2 088 715
Rahavoo riskimaandamisinstrumendid – ümberklassifitseerimine müügitulusse		25 888 666	8 760 879
Realiseerumata kursivahede reservi muutus	14	481 511	-21 427
<u>Muu koondkasumi objektid, mida ei saa klassifitseerida kasumiaruandesse tulevikus</u>			
Põhivara ümberhindlus	14	158 521 800	1 543 087
Muu koondkasum (-kahjum) kokku		183 317 293	12 371 254
Aruandeaasta koondkasum (- kahjum)		210 226 198	6 609 134
<i>Emaettevõtte omanike osa koondkasumist (-kahjumist)</i>		<i>210 226 198</i>	<i>6 611 011</i>
<i>Vähemusosaluse osa koondkasumist (-kahjumist)</i>		<i>0</i>	<i>-1 877</i>

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)		2018	2017
Puhaskasum		26 908 905	-5 762 120
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus		56 123 157	65 196 826
Põhivara ümberhindlus	6	0	633 029
Eraldiste korrigeerimine ja moodustamine	11	1 199 992	210 805
Tekkepõhine finantstulu- ja kulu	21	5 965 055	7 681 547
Kasum/kahjum põhivara müügist ja likvideerimisest		538 243	480 015
Varude allahindlused ja tühistamised	5	384 641	156 091
Tuludena kajastatud liitumistasud	12	-283 774	-327 639
Kasum lõpetatud tegevusvaldkonna varade müügist	19	0	-265 102
Muud korrigeerimised		0	-21 754
Korrigeerimised kokku		63 927 314	73 743 818
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus		-6 718 643	8 200 681
Varude muutus		-3 088 032	-8 392 340
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		5 616 272	53 671
Rahavood äritegevusest kokku		86 645 816	67 843 710
Rahavood investeerimistegevusest:			
Materiaalse põhivara ost ja parendused		-21 624 589	-25 798 906
Immateriaalse põhivara ost	7	-527 414	-257 120
Laekumised põhivara müügist		25 000	133 670
Liisingulepingu esimene sissemaks		-478 885	-104 185
Laekumine tüarettevõtte müügist		150 000	2 270 247
Antud laenud		0	-50 000
Saadud intressid		4 532	6 492
Laekunud liitumistasud	12	803 929	685 147
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-21 647 427	-23 114 655
Rahavood finantseerimistegevusest:			
Saadud laenude tagasimaksed		-40 802 503	-23 609 317
Kapitalirendi põhiosa maksed	8	-1 424 151	-1 483 085
Makstud intressid		-5 055 062	-7 435 620
Makstud dividendid	13	-238 560	0
Makstud ettevõtte tulumaks	23	-559 640	0
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		-48 079 916	-32 528 022
Rahavood kokku		16 918 473	12 201 033
Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul		33 333 453	21 132 420
Raha ja raha ekvivalentide muutus		16 918 473	12 201 033
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul		50 251 926	33 333 453

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital						Kokku emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital	Vähemusosalus	Omakapital kokku
	Aktiivkapital	Kohustuslik reservkapital	Realiseerumata kursivahede reserv	Riskimaandamise reserv	Põhivara ümberhindluse reserv	Jaotamata kasum			
Saldo kokku 31.12.2016	6 391 164	639 116	-460 084	-25 943 772	68 819 030	247 057 843	296 503 297	148 365	296 651 662
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	0	-5 760 243	-5 760 243	-1 877	-5 762 120
Muu koondkasum kokku	0	0	-21 427	10 849 594	1 543 087	0	12 371 254	0	12 371 254
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum) kokku	0	0	-21 427	10 849 594	1 543 087	-5 760 243	6 611 011	-1 877	6 609 134
Muutused reservides (lisa 14)	0	0	0	0	-9 012 380	9 012 380	0	0	0
Saldo kokku 31.12.2017	6 391 164	639 116	-481 511	-15 094 178	61 349 737	250 309 980	303 114 308	146 488	303 260 796
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	0	26 908 905	26 908 905	0	26 908 905
Muu koondkasum kokku	0	0	481 511	24 313 982	158 521 800		183 317 293	0	183 317 293
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum) kokku	0	0	481 511	24 313 982	158 521 800	26 908 905	210 226 198	0	210 226 198
Muutused reservides (lisa 14)	0	0		741 710	-10 264 704	9 522 994	0	-146 488	-146 488
Muud muutused, mis on kajastatud otse omakapitalis ¹	0	0	0	0	0	-2 296 649	-2 296 649	0	-2 296 649
Väljamakstud dividendid (lisa 13)	0	0	0	0	0	-238 560	-238 560	0	-238 560
Saldo kokku 31.12.2018	6 391 164	639 116	0	9 961 514	209 606 833	284 206 670	510 805 297	0	510 805 297

¹Muud muutused omakapitalis on tingitud VKG Transport AS ja emaettevõtte ühinemisest.

LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE**Üldinformatsioon**

Viru Keemia Grupp AS ja tema tütarettevõtted (VKG) moodustavad Eesti suurima keemia-tööstuskontserni, mille põhitegevusalaks on põlevkivikeemia saaduste tootmine ja turustamine. Lisaks tegelevad kontserni tütarettevõtted ja riigisiseste kaubavedude korraldamisega, soojus- ja elektrienergia tootmisega, liimide ja vaikude tootmisega.

Kontsernis töötas 2018.a. keskmiselt 1 767 töötajat, sh emaettevõttes 94. 2017. a samad näitajad olid: 1 809 ja 101 töötajat.

Viru Keemia Grupp AS on registreeritud Eestis, Kohtla-Järvel, Järveküla tee 14. Tegutseb põhiliselt Eesti Vabariigis. Viru Keemia Grupp AS aktsiad ei ole noteeritud väärtpaberibörsidel.

Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted**Koostamise alused**

Viru Keemia Grupp AS konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Rahvusvahelistest Finantsaruandluse standarditest (International Financial Reporting Standards, IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (edaspidi IFRS EL).

AS-i Viru Keemia Grupp (edaspidi ka "emaettevõtte") ning tema tütarettevõtete (edaspidi koos "kontsern") konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kasutades soetusmaksumuse meetodit, välja arvatud juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti.

Käesoleva aastaaruande koostas Viru Keemia Grupp AS-i juhatus 25.06.2019. Eesti Vabariigi äriseadustiku nõuete kohaselt kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne aktsionäride üldkoosolekul. Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on aktsionäride poolt kinnitatava majandusaasta aruande osaks ning kasumi jaotamise otsustamise üheks aluseks. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruannet mitte kinnitada ning nõuda uue aruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, kui ei ole teisiti märgitud.

Muudatused raamatupidamispõhimõtetes ja esitusviisis

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamispõhimõtteid ja esitusviisi.

Raamatupidamispõhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS EL) ja nende tõlgenduste kohaselt või kui uus arvestuspõhimõte ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate ettevõtte finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

Arvestuspõhimõtete muutmisel esitatakse võrreldava perioodi andmed ümberarvutatuna nii, nagu oleks arvestuspõhimõte kogu aeg kehtinud: arvestuspõhimõtete vahetusel võetakse arvesse IFRS EL standardites kehtestatud üleminekutingimusi.

Põhiaruannete esitusviisi muutmisel korrigeeritakse võrdlusandmeid nii, et need oleks vastavuses esitusviisi muudatustega aruandeaastal. Hinnangute muutused kajastatakse aruandeperioodis ning hilisemates perioodides.

Muudatused arvestuspõhimõtetes

Kontsern on alates 1. jaanuarist 2018 rakendanud IFRS 15 ja IFRS 9 arvestuspõhimõtteid. Alates 1. jaanuarist 2018 kehtivad mitmed teised uued standardid, kuid neil ei ole olulist mõju Kontserni finantsaruannetele.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“

IFRS 9 asendas standardi IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“. Kuigi finantsvarade mõõtmisel lubatud mõõtmisalusel – korrigeeritud soetusmaksumus, õiglase väärtus läbi muu koondkasumi ja õiglase väärtus läbi kasumi või kahjumi – sarnanevad standardi IAS 39 mõõtmisalustele, on kriteeriumid, mille alusel finantsvarasid õigesse mõõtmiskategooriasse liigitatakse, oluliselt erinevad.

Finantsvarade ning finantskohustiste esmane arvele võtmine ning edasine kajastamine

IFRS 9 sätestab, et finantsvarasid kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi ja õiglases väärtuses läbi kasumiaruande. Finantsvarade klassifitseerimine IFRS 9 alusel põhineb üldjuhul ärimudelil, milles finantsvara on hallatud, ja selle lepingulistest rahavoogude omadustest. IFRS 9 säilitab suures osas IAS 39-s kehtinud nõuded finantskohustiste liigitamiseks ja mõõtmiseks.

Standardi IFRS 9 rakendamine ei mõjutanud oluliselt Kontserni finantsvarade ja –kohustuste bilansilisi maksumusi.

Kontsern on kasutusele võtnud IFRS 9 arvestuspõhimõtteid tagasiulatuvalt, välja arvatud järgnevalt kirjeldatud juhtudel:

- Kontsern on kasutanud praktilise abinõu erandit, et mitte korrigeerida eelnevate perioodide võrdlusandmeid klassifitseerimise ja mõõtmise nõuete (sealhulgas väärtuse languse) osas. Finantsvarade ja finantskohustiste bilansilise maksumuse erinevused, mis tulenevad IFRS 9 kasutusele võtust, kajastatakse jaotamata kasumis seisuga 1. jaanuar 2018. Seega ei kajasta 2017. aasta kohta esitatud teave standardi IFRS 9 nõudeid, vaid pigem standardi IAS 39 nõudeid.
- Finantsvara hoidmise ärimudeli määramine on tehtud tuginedes faktidele ja asjaoludele, mis eksisteerisid IFRS 9-le üleminekul.
- Kõik IAS 39 kohaselt 31. detsembril 2017 määratud riskimaandamise suhted vastasid riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele IFRS 9 kohaselt 1. jaanuaril 2018 ning seetõttu loetakse neid jätkuvalt riskimaandamissuheteks.

All olevas tabelis on esitatud 1. jaanuari 2018 seisuga informatsioon finantsvarade ja -kohustiste mõõtmiskategooriate osas vastavalt IAS 39 nõuetele ning uutele IFRS 9-st tulenevatele nõuetele.

	Esialgne klassifikatsioon IAS 39 kohaselt	Uus klassifikatsioon IFRS 9 kohaselt	Bilansiline jääkväärtus IAS 39 kohaselt	Bilansiline jääkväärtus IFRS 9 kohaselt
<i>(eurodes)</i>				
Finantsvarad				
Raha ja raha ekvivalendid	Laenud ja nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	33 333 453	33 333 453
Nõuded ostjate vastu	Laenud ja nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	9 884 022	9 884 022
Muud nõuded	Laenud ja nõuded	Korrigeeritud soetusmaksumus	502 338	502 338
Finantsvarad kokku			43 719 813	43 719 813

	Esialgne klassifikatsioon IAS 39 kohaselt	Uus klassifikatsioon IFRS 9 kohaselt	Bilansiline jääkväärtus IAS 39 kohaselt	Bilansiline jääkväärtus IFRS 9 kohaselt
<i>(eurodes)</i>				
Finantskohustised				
Pangalaenud	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	180 374 778	180 374 778
Saadud laenud seotud osapoolelt	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	13 400 277	13 400 277
Kapitalirent	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	3 208 137	3 208 137
Võlad tarnijatele	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	6 239 665	6 239 665
Kohustis realiseerunud tuletisinstrumentide eest	Korrigeeritud soetusmaksumus	Korrigeeritud soetusmaksumus	1 232 870	1 232 870
Deriatiivsed finantskohustised	Õiglane väärtus – riskimaandamise instrument	Õiglane väärtus – riskimaandamise instrument	14 352 468	14 352 468
Finantskohustised kokku			218 808 195	218 808 195

IFRS9-le üleminekul ei toimunud muudatusi finantsvarade jääkväärtuses.

Finantsvarade väärtuse langus

Standardi IFRS 9 väärtuse languse mudel asendab standardi IAS 39 „tekkinud kahjumi“ mudeli „eeldatava krediidikahjumi“ mudeliga, mis tähendab seda, et enam ei pea enne väärtuse langusest tuleneva allahindluse kajastamist olema toimunud kahjujuhtum.

IFRS 9 väärtuse languse alla jäävate finantsvarade puhul on üldjuhul eeldus, et väärtuse langusest tulenevad kahjumid suurenevad ja muutuvad volatiilsemaks. IFRS 9 väärtuse languse mudeli nõuete rakendamine 1. jaanuaril 2018 ei toonud Kontsernile täiendava materiaalse olulisusega finantsvarade allahindluse vajadust.

Täiendav teave selle kohta, kuidas Kontsern mõõdab väärtuse langust, on kirjeldatud arvestuspõhimõtete jaotises „Finantsvarade väärtuse langus“.

Riskimaandamisarvestuse erireeglid

Kontsern on otsustanud rakendada IFRS 9 uut üldist riskimaandamisarvestuse mudelit, mis seob riskimaandamisarvestuse tihedamalt riskijuhtimisega. Muudatus nõuab, et Kontsern tagaks, et riskimaandamisarvestuse suhted oleksid vastavuses riskijuhtimise eesmärkidega ja strateegiaga ning rakendaks riskimaandamise efektiivsuse hindamisel kvalitatiivsemat ja tulevikku suunatud lähenemist.

Kontsern on sõlminud tuletisinstrumentide lepinguid vedelkütuse müügihinna muutuse riski maandamiseks. Kontserni rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseeruvate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse sarnaselt IAS 39 reeglitele.

Täiendav teave selle kohta, kuidas kontsern rakendab riskimaandamisarvestuse erireegleid, on kirjeldatud Kontserni arvestuspõhimõtete lisas.

IFRS 15 „Tulu kliendilepingutest“

IFRS 15 kehtestab kõikehõlmava raamistiku, et kindlaks määrata, millal ja millises summas tulu kajastada. See standard asendas IAS 18 „Müügitulu“, IAS 11 „Ehituslepingud“ ja nendega seotud tõlgendused. IFRS 15 kohaselt tuleb tulu kajastada siis (või sel ajal), kui ettevõtte annab kliendile üle kontrolli kaupade või teenuste üle ning sellises summas, mida ettevõtte loodab nende kaupade või teenuste eest saada. Sõltuvalt sellest, kas on täidetud teatud kriteeriumid, kajastatakse tulu:

- aja jooksul ja viisil, mis kajastab ettevõtte sooritust, või
- ajahetkel, kui kontroll kaupade või teenuste üle antakse üle kliendile.

Kontsern kasutas IFRS 15 rakendamisel kumulatiivset meetodit (ilma praktiliste abinõudeta), mille tulemusena kajastati standardi rakendamise mõju esmakordse rakendamise kuupäeval (st 1. jaanuaril 2018). Seega ei ole 2017. aasta kohta esitatud teavet korrigeeritud ja need on esitatud varasemalt kehtinud standardite IAS 18, IAS 11 ning nendega seotud tõlgenduste järgi. Lisaks ei ole võrdlusandmetele rakendatud IFRS 15 avalikustamise nõudeid.

Lisaks kohustusele avalikustada täiendavat teavet müügitulu aluseks olevate tehingute kohta, ei avaldanud IFRS 15 rakendamine olulist mõju Kontserni finantsseisundi aruandele seisuga 1. jaanuar 2018 ja 31. detsember 2018 ega koondkasumiaruandele ja rahavoogude aruandele 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta kohta.

Lisateavet Kontserni tulude kajastamisega seotud arvestuspõhimõtete kohta vaata lisast 15.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja olemasolevate standardite muudatused

IFRS 16 „Rendilepingud“

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem.

IFRS 16 asendab standardi IAS 17 „Rendilepingud“ ja sellega seotud tõlgendused. Standard likvideerib rentnike jaoks praeguse kaht liiki arvestuse mudeli ja nõuab selle asemel, et ettevõtted kajastaksid enamikku rendilepingutest ühtse mudeli alusel bilansis, likvideerides kasutus- ja kapitalirendi eristamise.

Standardi IFRS 16 alusel on leping rendileping või sisaldab rendilepingut, kui sellega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahemikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab uus mudel rentnikult kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustuse

kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara amortiseeritakse ja kohustuse pealt arvestatakse intressi. Selle tulemuseks on enamiku rendilepingute jaoks kulumuster, mille puhul suurem osa kulust kajastatakse lepingu alguses, ja seda isegi siis, kui rentnik maksab jätkuvalt igal aastal ühesuguse suurusega renditasusid.

Uus standard kehtestab rentnikele mitmeid piiratud ulatusega erandeid, mille hulka kuuluvad:

- rendilepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem ja mis ei sisalda ostuoptsioone ja
- rendilepingud, mille alusvara väärtus on madal (väheolulised rendilepingud).

Rendileandja arvestuspõhimõtted uue standardi rakendamisest suures osas ei muutu ja jätkuvalt tehakse vahet kasutus- ja kapitalirendil.

Uue standardi esmakordsel rakendamisel on oluline mõju raamatupidamise aruandele, sest see nõuab ettevõttelt, et see kajastaks oma finantsseisundi aruandes kasutusrendilepingutega seotud varasid ja kohustusi, mille puhul ettevõtte on rentnik (lisa 24).

Seisuga 31.12.2018 oli ettevõttel pikaajalisi kasutusrendi korras sõlmitud rendilepingutest tulenevaid kohustisi summas 1 613 tuhat eurot (lisa 24). Eeldusel, et IFRS 16 kehtiks aruande kuupäeval kajastataks vastav summa ettevõtte bilansis vara ja kohustisena, mille tulemusel suureneb ettevõtte bilansimaht.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile.

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni ettevõtted kasutavad arvestusvaluutana oma majanduskeskkonna valuutat – Eestis euro (EUR) ja Ukrainas grivna (UAH). UAH kasutamine lõpetati OOO Slantsehim likvideerimisega 26.07.2018. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusvaluuta on euro.

Raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad on eurodes, kui ei ole teisiti märgitud.

Konsolideerimine

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab Viru Keemia Grupp AS-i ning selle tütarettevõtete finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt. Tütarettevõtted konsolideeritakse alates kuupäevast, mil kontroll on kontsernile üle läinud ning nende konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontsernil kontrolli enam ei ole. Konsolideeritud finantsaruandeid esitav emaettevõtte konsolideerib kõik tütarettevõtted, nii kohalikud kui ka välisriigis asuvad.

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle kontsernil on kontroll. Kontsernil on investeerimisobjekti üle kontroll, kui ta on avatud või tal on õigus muutuvalle sissetulekule oma osalusest investeerimisobjektis ja tal on võime seda sissetulekut mõjutada võimu kaudu investeerimisobjekti üle ning võimu ja tulude vahel on seos. Kontrolli olemasolu hindamisel võetakse arvesse potentsiaalset hääleõigust, mida vaadeldaval hetkel on võimalik kasutada.

Tütarettevõtte finantsnäitajad on kontserniaruandes kajastatud rida-realt konsolideerituna, mille puhul kajastatakse emaettevõtte ja tema tütarettevõtete finantsnäitajaid niimoodi kokkuliidetuna nagu oleks tegemist ühe ettevõttega.

Tütarettevõtted kasutavad oma aruannete koostamisel samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõttegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata

kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui on tegemist vara väärtuse langusega.

Vähemusosalus, milleks on see osa tütarettevõtete kasumist või kahjumist ning netovarast, mis ei kuulu kontsernile, kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes ja finantsseisundi aruandes (omakapitali koosseisus) eraldi real.

Uued tütarettevõtted (äriühendused) kajastatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes ostumeetodil.

Ostumeetodil kajastatavate äriühenduste soetusmaksumus jagatakse varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglastele väärtustele omandamise kuupäeva seisuga. See osa soetusmaksumusest, mis ületab soetatud varade, kohustuste ja tingimuslike kohustuste õiglast väärtust, kajastatakse firmaväärtusena. Juhul, kui õiglane väärtus ületab soetusmaksumust, siis see vahe kajastatakse koheselt täies ulatuses perioodituluna (kasumiaruandes real "Muud äritulud").

Välisvaluutas kajastatud varad ja kohustused on ümber hinnatud aruandeperioodi lõpu valuutakursiga ning tulud ja kulud aruandeperioodi kaalutud keskmise valuutakursiga. Valuutakursivahedest tekkinud summa on kajastatud omakapitalis realiseerimata kursivahe reservina.

Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse emaettevõtte konsolideerimata aruannetes

Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes (esitatud lisas 26) on investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse kajastatud kapitaliosaluse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda investori osaluse muutustes investeeringuobjekti omakapitalis, investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega. Investeeringu raamatupidamisväärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib kontsern läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui raamatupidamisväärtus, siis hinnatakse investeering alla kuni kaetava väärtuseni (kõrgem kahest: kasutusväärtus ja õiglane väärtus miinus müügikulutused). Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi finantskuluna.

Tütarettevõtte poolt makstud dividendid kajastatakse finantstuluna sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele.

Finantsvarad

Finantsvarad - 1. jaanuarist 2018 kohaldatavad põhimõtted. Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad ja – kohustused kajastatakse siis, kui Kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool.

Kontsern mõõdab esmasel kajastamisel finantsvara või -kohustist selle õiglasest väärtusest, millele on lisatud või millest on maha arvatud tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega. Nõudeid ostjate vastu, mis ei ole seotud olulise finantseerimise komponendiga, võetakse esmasel kajastamisel arvele tehinguhinnas.

II. Klassifitseerimine ja edasine mõõtmine

Kontsern kajastab finantsvara edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi või õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, välja arvatud siis kui Kontsern ei muuda oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõju omavad finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi päeval.

Finantsvarasid mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks, ja
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsern klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu, antud laenud ja muud nõuded.

Finantsvara mõõdetakse õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratud varana, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande:

- instrumente hoitakse ärimudelis, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.

Esmasel kajastamisel võib Kontsern õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratleda ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kas kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise järjepidevusetust, mis muul juhul tekiks varade või kohustiste mõõtmisest või nendelt saadavate kasumite või kahjumite kajastamisest erinevatel alustel.

Finantsvarad – edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum: põhimõtted, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018

Korrigeeritud soetusmaksumus	Antud varad kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvatakse maha kahjum vara väärtuse langusest. Intressitulu, kasum või kahjum valuutakursi muutusest ning väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.
Finantsvarad õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande	Antud varasid mõõdetakse õiglasest väärtuses. Puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas intressi- või dividenditulu, kajastatakse kasumiaruandes. See-eest, vaata „Tuletisinstrumentid ja riskimaandamise arvestus“ osa tuletisinstrumentide arvestuspõhimõtete kohta, mille puhul rakendatakse riskimaandamise arvestuse põhimõtteid.

Finantsvarad – edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum: põhimõtted, mida kohaldatakse enne 1. jaanuari 2018

Kontsern liigitas oma finantsvarad järgmisesse kategooriasse:

- laenud ja nõuded, ja
- finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Finantsvarad – edasine mõõtmine ning kasum ja kahjum: põhimõtted, mida kohaldatai enne 1. jaanuari 2018

Laenud ja nõuded	Mõõdeti korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit
Finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	Mõõdeti õiglasel väärtuses ning muutused väärtuses, sealhulgas intressitulu või dividenditulu, kajastati kasumiaruandes. See-eest, vaata „Tuletisinstrumentid ja riskimaandamise arvestus“ osa tuletisinstrumentide arvestuspõhimõtete kohta, mille puhul rakendatakse riskimaandamise arvestuse põhimõtteid.

Finantskohustused – klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasumid ja kahjumid

Finantskohustused klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustus klassifitseeritakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustused õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglasel väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse läbi puhaskasumi.

Muud finantskohustused kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse läbi puhaskasumi.

III. Kajastamise lõpetamine**Finantsvara**

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise siis ja ainult siis, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõpevad või kui Kontsern kannab finantsvara üle ning ülekandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele. Kontsern annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus Kontsern ei anna üleandmise käigus finantsvara omamisega seotud riske ja hüvesid, kuid Kontsernil ei säili kontrolli finantsvara üle.

Tehingud, millega Kontsern annab üle oma finantsaruannetes kajastatud varad, kuid Kontsern säilitab kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist Kontsern ei lõpeta.

Finantskohustused

Kontsern eemaldab finantskohustise oma finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud. See tähendab kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Kontsern lõpetab finantskohustuse kajastamise, kui finantskohustuse tingimusi muudetakse nõnda, et kohustuse rahavood on oluliselt erinevad esialgsest kohustusest. Sellisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustust õiglasel väärtuses.

Erinevus lõpetatud finantskohustuse või teisele osapoolele ülekantud finantskohustuse (või finantskohustuse osa) bilansilise jääkmaksumuse ja makstud tasu, sealhulgas kõigi ülekantud mitterahaliste varade või võetud kohustiste vahel kajastatakse läbi puhaskasumi.

Saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustused tasaarvestatakse ja kajastatakse netosummana finantsaruandes siis ja ainult siis, kui Kontsernil on sel hetkel seaduslik õigus summasid tasaarveldada ja Kontsernil on teadlik kavatsus need kas tasuda netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustus.

IV. Tuletisinstrumentid ja riskimaandamise arvestus

Tuletisinstrumentid ja riskimaandamise arvestus: põhimõtted, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018

Kontsern on sõlminud tuletisinstrumentide lepinguid vedelkütuse müügihinna muutuse riski maandamiseks. Tuletisinstrumentid kajastatakse esmasel arvelevõtmisel õiglasel väärtusel ja hinnatakse edaspidi ümber nende õiglasele väärtusele.

Riskimaandamissuhte loomisel Kontsern dokumenteerib riskijuhtimise eesmärgi ja strateegia. Samuti dokumenteerib Kontsern riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahelise majandusliku suhte, sealhulgas selle, kas riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi rahavoogude muutused peaksid üksteist tasakaalustama (dokumenteeritakse riskimaandamise efektiivsuse nõuete täitmine).

Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseeruvate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis kirjel „riskimaandamise reserv“. Ebaefektiivse osaga seotud kasumit või kahjumit kajastatakse kohe kasumiaruandes kirjel „Müügitulud“.

Riskimaandamise reservis kajastatud summad klassifitseeritakse ümber kasumiaruandesse nendel perioodidel, mil maandatav objekt mõjutab kasumit või kahjumit (näiteks, kui leiab aset maandatav müük).

Kui prognoositava tehingu toimumist enam ei eeldata, kui riskimaandamine ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele, kui riskimaandamisinstrument aegub või müüakse, siis lõpetatakse riskimaandamisarvestus edasiulatavalt. Kui prognoositava tehingu toimumist enam ei eeldata, siis klassifitseeritakse riskimaandamise reservis akumuliseeritud kasum või kahjum ümber kasumiaruandesse.

Tuletisinstrumentid ja riskimaandamise arvestus: põhimõtted, mida kohaldatakse enne 1. jaanuari 2018

2017. aasta võrdlusandmetes rakendatud arvestuspõhimõtted on sarnased 2018. aastal rakendatud arvestuspõhimõtetega.

V. Finantsvarade väärtuse langus

Finantsvarade väärtuse langus: põhimõtted, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018

Kontsern rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediidikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes.

Kontsern mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediidikahjumitega, välja arvatud finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediidikahjumitega:

- muud nõuded;
- raha- ja raha ekvivalendid, mille krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediidikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatava krediidikahjumi summas.

Kontsern kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb Kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete debitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega. Eeldatavad krediidikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediidikahjumid. Krediidikahjum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja Kontserni poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara efektiivse intressimääraga.

Igal aruandekuupäeval hindab Kontsern, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediitkvaliteet on langenud. Finantsvara krediitkvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju.

Asjaolud, mis annavad indikatsiooni, et finantsvara krediitkvaliteet on langenud, on järgmised:

- võlgniku olulised finantsraskused,
- lepingu rikkumine (kohustuste mittetäitmine või tähtjaks tasumata jätmine),
- laenu või ettemakse restruktureerimine tingimustel, mida Kontsern muul juhul ei oleks teinud,
- on tõenäoline, et võlgnik satub makseraskustesse.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra vähendatakse varade bilansilist maksumust.

Finantsvarade väärtuse langus: põhimõtted, mida kohaldati enne 1. jaanuari 2018

Finantsvara väärtus loeti langenuks, kui esines objektiivseid tõendeid ühest või enamast sündmusest, mis oli negatiivselt mõjutanud varast saadavaid tulevasi rahavoogusid.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse langust mõõdeti vara raamatupidamisliku väärtuse ja hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida diskonteeriti finantsvara esialgse sisemise intressimääraga.

Vara väärtuse langemisest tekkinud kahjumid kajastati üldjuhul kasumiaruandes. Kui kahjum vara väärtuse langusest vähenes ja seda vähenemist sai objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast väärtuse languse kajastamist, siis eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum tühistatakse. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse langusest tekkinud kahjumi vähenemine kajastati kasumis või kahjumis.

Faktooring

Faktooring on nõuete müük, kusjuures sõltuvalt faktooringlepingu tüübist on nõude ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid lähevad sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõiguseta faktooring).

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantseerimistehingut, s.t. nõude tagatisel võetud laenu: nõue kajastatakse finantsseisundi aruandes kuni selle laekumiseni. Regressiõiguseta faktooringut kajastatakse kui nõude müüki. Kulu nõuete müügist kajastatakse kas finantskuluna või nõude allahindluse kuluna, sõltuvalt sellest, kas tehing tehti rahavoogude juhtimise või halbade nõuete riski maandamise eesmärgil.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest, tootmiskuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude raamatupidamisväärtuse arvutamisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Lõpetamata- ja valmistoodangu puhul on tootmise üldkulud varudele jagatud lähtudes kontserni normaalsetest tootmismahitudest.

Valmis-, pool- ja lõpetamata toodang on võetud arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest (tootmise otsesed ja kaudsed kulud), millela varud ei oleks praeguses asukohas ja seisundis.

Varud hinnatakse lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Materjale ja lõpetamata toodangut hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate valmistoodete hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoodete neto realiseerimismaksumuse. Varude hindamisel neto realiseerimismaksumusse kajastatakse allahindlusest tulenevad kulud allahindluse perioodil kasumiaruande kirjel „müüdud toodangu kulu“.

Inventuuri käigus tuvastatud puudu- või ülejääke kajastatakse kasumiaruandes muudes ärituludes või –kuludes.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvara (maa või ehitus, ehitise osa või mõlemad), mida hoitakse (omanikuna või kapitalirendi tingimustel rentnikuna) renditulu teenimise, kinnisvara väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks kaupade tootmisel, teenuste osutamisel või halduslikel eesmärkidel.

Kinnisvarainvesteering kajastatakse esialgselt selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja kõikidest ostuga otseselt soetud kulutustest. Kinnisvarainvesteeringute edasine kajastamine toimub õiglasel väärtuses, mille aluseks on litsentseeritud kinnisvarahindajate hinnangud.

Muutused kinnisvarainvesteeringute õiglasel väärtuses kajastatakse perioodi kasumiaruandes muudes ärituludes ja –kuludes.

Materiaalne põhivara

Esmase kajastamine

Materiaalseks põhivaraks loetakse materiaalsed objektid ja olulisema väärtusega varuosad ja paigaldamata seadmed, mis kuuluvad kontsernile või renditakse kapitalirendi tingimustel ja mida kasutatakse kaupade tootmiseks või teenuste osutamiseks, rendile andmiseks või halduseesmärkidel (sh ka turvalisuse või keskkonnakaitsega seotud) ja mida eeldatavasti kasutatakse pikema perioodi jooksul kui üks aasta.

Materiaalse põhivara objekt kajastatakse varana siis, kui on tõenäoline, et majandusüksus saab objektist tulevast majanduslikku kasu ja objekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta.

Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis on vara omandamiseks makstud raha või raha ekvivalentide summa või muu makstud tasu õiglane väärtus selle omandamisel või ehitamise ajal.

Vara soetusmaksumus koosneb:

a) selle ostuhinnast, mille hulka kuuluvad impordimaksud ja mittetagastatavad maksud, pärast allahindluste ja hinnaalandite mahaarvamist;

b) otsestest kulutustest, mis on seotud vara juhtkonna poolt ette nähtud asukohta ja tööseisundisse viimisega, näiteks: töötasud, mis tulenevad otseselt materiaalse põhivara objekti ehitamisest või omandamisest, varaobjekti projekteerimiskulud, asukoha ettevalmistamise kulud, transpordikulud seoses vara viimisega tema asukohta, notaritasud, riigilõivud, vara valmistamisel kasutatud põhivara amortisatsioon, paigaldus- ja monteeringukulud, vara valmistamisega seoses kasutatud materjalid ja töövahendid ning vara töökorra testimisega seotud kulud, arvates maha testimise käigus toodetud toodangu müügist saadud tulu.

c) vara demonteerimise ja teisaldamise ning selle asukoha taastamise kulutuste esialgset hinnangut, milleks kontsern on võtnud kohustuse kas objekti omandamisel või ehitamisel.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Soetusmaksumuse jagamisel komponentide vahel lähtutakse olulisuse printsiibist.

Lõpetamata ehitusena näidatakse oma tarbeks valmistatavatele põhivaraobjektidele tegelikult tehtud väljaminekuid. Kui objekti otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimine võtab olulisel määral aega ning seda finantseeritakse laenuga (või muu võlainstrumendiga), peab otseselt varaobjekti valmistamisega seotud laenukasutuse kulutusi (sh intresse, mis on arvatud kasutades sisemise intressimäära meetodit) kapitaliseerima antud objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutusi kapitaliseeritakse hetkest, mil need kulutused on tekkinud (s.o laen on võetud) ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on olulises osas valmis ja majandusüksuse poolt vastu võetud otstarbekohaseks kasutamiseks. Omavalmistatud vara maksumus määratakse kindlaks samade põhimõtete alusel, mida kasutatakse omandatud vara puhul. Lõpetamata ehitus võetakse põhivarana arvele vara vastuvõtmisakti alusel kus on määratletud vara kasulik eluiga. Materiaalse põhivara maksumusele ei lisandu haldus- ja muud üldkulud.

Sihtfinantseerimise käigus saadud põhivara soetusmaksumus määratakse vastavalt antud arvestuspõhimõtetes kirjeldatud osale „Sihtfinantseerimine“.

Kulumi arvestus

Põhivara objekti arvele võtmisel määratakse tema kasulik eluiga ja selle alusel arvestatakse amortisatsiooninormi. Erandiks on piiramatult kasutuseaga objektid (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, raamatud jne), mida ei amortiseerita. Varaobjekti hakatakse amortiseerima alates hetkest, kui ta on kasutusvalmis (juhtkonna poolt ette nähtud asukohta ja tööseisundisse viidud) ja seda tehakse, kuni vara on täielikult amortiseerunud või maha kantud. Kui täielikult amortiseerunud vara on kasutuses, hoitakse seda null-jääkväärtuses finantsseisundi aruandes kuni vara eemaldatakse kasutusest.

Põhivarade amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooni arvestatakse üks kord kuus ja arvelevõtmise kuul arvestatakse amortisatsiooni arvelevõtmise päevale järgnevalt päevast. Amortisatsiooni arvestamine lõpetatakse põhivara väljalangemise kuupäevale järgnevalt kuupäevast. Ajutiselt kasutusest eemaldatud vara amortiseerimist ei peatata.

Põhivara kasulik eluiga vaadatakse üle vähemalt kord iga majandusaasta lõpus. Materiaalse põhivara liikidele on määratud järgmised kasulikud eluead ja amortisatsiooninormid:

Maa	0 %	Ei amortiseerita
Hooned	3-10 %	10-33 aastat
Rajatised	3-10 %	10-33 aastat
Masinad ja seadmed	7-34 %	3-14 aastat
Transpordivahendid	3-20 %	5-33 aastat
Muu materiaalne põhivara	10-25 %	4-10 aastat

Hilisemad kulutused

Remondiväljaminekud ja muud tehnilise hooldusega seotud väljaminekud, mis taastavad või säilitavad objekti algset seisukorda või kasulikku tööiga, kantakse perioodikuludesse.

Mõne materiaalse põhivara objekti osasid tuleb korrapäraste ajavahemike järel asendada. Materiaalse põhivara objekte võib soetada ka harva toimuva asendamise eesmärgil. Vastavalt arvele võtmise põhimõttele kajastatakse materiaalse põhivara raamatupidamisväärtuses selle põhivara objekti osa asendamisega seotud tekkepõhised kulutused juhul, kui see on kooskõlas arvele võtmise kriteeriumitega. Asendatud osade kajastamine lõpetatakse vastavalt kajastamise lõpetamise sätetega.

Juhul, kui materiaalse põhivara objektil vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele juhul, kui see vastab põhivara mõistele ja vara kajastamise kriteeriumile. Asendatav komponent kantakse finantsseisundi aruandest välja isegi juhul, kui see ei olnud eelnevalt eraldi komponendina arvel. Juhul kui asendatava komponendi algne maksumus ei ole teada, leitakse hinnanguline soetusmaksumus, millest lahutatakse maha arvestuslik kulum.

Kaevanduse läbindustööde käigus tekkivate kulude kajastamine

Arvestuspõhimõtte väljatöötamisel on kontserni juhtkond kasutanud tõlgenduse IFRIC 20 „Paljanduskulud pealmaakaevanduse tootmisetapis“ analoogiat. Põlevkivikaevanduse tootmisetapis tehtavate läbindustööde käigus rajatakse parem ligipääs põlevkivile ning paremat juurdepääsu saab üldjuhul kasutada kuni kaevanduse eluea lõpuni. Kontsern eristab läbindustööde käigus tekkivat kahte liiki kasu:

- parem juurdepääs põlevkivile; ja
- toodetud põlevkivi müügil realiseeruv kasu.

Sellisel määral, nagu läbinduse käigus saadav kasu realiseerub toodetud varuna, kajastab kontsern läbindustööde käigus tekkivaid tootmiskulusid (läbinduskulud) kooskõlas IAS 2 Varud põhimõtetega. Sellisel määral, nagu kasu seisneb paremas juurdepääsus põlevkivile, kajastab kontsern need kulud põhivarana, kui on täidetud järgmised tingimused:

- tõenäoliselt saab kontsern tulevikus majanduslikku kasu läbindusega tekitatud paremast juurdepääsust põlevkivile;
- kontsern suudab kindlaks teha põlevkivilasundi, millele juurdepääs on paranenud; ja
- põlevkivilasundiga, millele juurdepääs paranes, seostatavaid kulusid saab usaldusväärselt mõõta.

Läbinduse käigus tekkivat põhivara kajastatakse olemasoleva materiaalse põhivara parendusena. Läbinduse käigus tekkiva põhivara soetusmaksumus määratakse kindlaks võrreldes läbinduse käigus toodetud varude maksumust varude maksumusega tavapärase tootmistegevuse käigus. Põhivarana kajastatud läbinduskulu amortiseeritakse kuludesse perioodi jooksul, mil kontsern läbinduse käigus tekkinud paremat juurdepääsu põlevkivile kasutab.

Ümberhindlus

Materiaalse põhivara edasisel kajastamisel rakendatakse soetusmaksumuse või ümberhindluse meetodit sõltuvalt sellest, millisesse põhivaraklassi põhivara kuulub.

Ümberhindluse meetodi kohaselt kajastatakse materiaalne põhivara pärast esmast arvelevõtmist ümberhinnatud väärtuses, mis on võrdne selle õiglase väärtusega ümberhindluse kuupäeval, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja hilisemad vara väärtuse langusest tingitud kahjumid. Meetodit rakendatakse iga materiaalse põhivara liigi suhtes tervikuna. Ümberhindluse meetodil kajastatakse järgmisi põhivara liike:

- hooned;
- rajatised;
- transpordivahendid;
- muud masinad ja seadmed.

Ümberhindluste sagedus sõltub õiglase väärtuse muutustest. Kui õiglane väärtus erineb oluliselt selle vara jääkmaksumusest, on vajalik põhivara ümberhindlus.

Kui õiglase väärtuse muutused on ebaolulised, võib objekti ümberhindamine olla vajalik vaid 3-5 aasta tagant.

Kontsern kasutab põhivarade õiglase väärtuse mõõtmisel vastavalt olukorrale ühte või mitut järgnevast kolmest laialt kasutatavast hindamistehnikast:

- turumeetod – kasutatakse hindu ja muud asjakohast teavet, mis saadakse identsete või võrreldavate varade, kohustiste või varade ja kohustiste rühmaga (nt äri) tehtud tehingutest;
- tulumetod – muudab vara, kohustiste või varade ja kohustiste rühma poolt genereeritud tulevased rahavood üheks hetke diskonteeritud summaks;
- kulumeetod – kajastab summat, mida mõõtmise hetkel nõutaks vara teenindusvõime asendamiseks, ja vajadusel sellest lahutatud allahindlused tulenevalt vara füüsilise seisukorra halvenemisest ning tehnilisest ja majanduslikust vananemisest.

Kontsern valib põhivarade õiglase väärtuse mõõtmiseks tavaliselt selle hindamistehnika, mis on vastavas olukorras kõige sobilikum ja mille puhul on olemas piisavalt andmeid õiglase väärtuse mõõtmiseks, kasutades maksimaalselt asjakohaseid jälgitavaid sisendeid ja minimaalselt mittejälgitavaid sisendeid. Põhivara ümberhindluse läbiviimisel kasutatava hindamistehnika eesmärk on määrata hind, mille eest toimuks mõõtmiskuupäeval, hetkel kehtivatel turutingimustel, turuosaliste vaheline tavapärane tehing põhivara müügiks.

Õiglane väärtus klassifitseeritakse kolmele erinevale tasemele sõltuvalt sellest, mis sisendeid kasutati õiglase väärtuse mõõtmisel:

- 1. tase – identsete varade või kohustiste noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel;
- 2. tase – muud sisendid kui 1. tasemele liigitatud noteeritud sisendid, mis on vara või kohustise puhul otseselt või kaudselt jälgitavad;
- 3. tase – vara või kohustiste puhul kasutatavad sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel.

Kui põhivara õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatavad sisendid langevad erinevatele tasemetele, siis klassifitseeritakse põhivara õiglane väärtus samale tasemele, millele langeb mõõtmisel kasutatud oluliste sisendite madalaim tase. Tulenevalt jälgitavate sisendite vähesusest klassifitseeruvad kontserni põhivarad üldjuhul õiglase väärtuse 3. tasemele.

Hoonete õiglane väärtus määratakse üldjuhul pädevate litsentseeritud hindajate poolt.

Kui materiaalse põhivara objekt hinnatakse ümber, siis ümberhindluse kuupäevaks lahutatakse akumulieeritud kulum maha vara soetusmaksumusest.

Kui vara jääkmaksumust ümberhindluse tulemusel suurendatakse, kajastatakse seda suurendamist krediidikandega läbi muu koondkasumi ümberhindluse reservi real.

Suurendamist kajastatakse läbi kasumiaruande selles ulatuses, mis katab sama vara ümberhindlusest eelnevalt kasumiaruandes kajastatud väärtuse vähenemisest tulenenud kahjumeid.

Kui vara jääkmaksumust ümberhindluse tulemusel vähendatakse, kajastatakse seda vähendamist kasumiaruandes. Ümberhindlusest tulenev vähendamine debiteeritakse muu koondkasumi kaudu ümberhindluse reservi reale, ulatuses, mis ei ületa sama vara varasemast ümberhindlusest tulenevat kreditsaldot.

Põhivara ümberhindamise reservi amortiseeritakse jaotamata kasumisse sama põhivara kasuliku eluea jooksul.

Juhul, kui vara eemaldatakse kasutamisest või võõrandatakse, siis liidetakse omakapitalis kajastatud materiaalse põhivara ümberhindluse reserv jaotamata kasumile.

Ümberhindamise reservi muutusi on kirjeldatud lisas 14.

Järgmised materiaalse põhivarade liigid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil:

- maa;
- muu materiaalne põhivara;
- lõpetamata ehitised.

Väärtuse vähenemine

Juhul, kui on põhjust eeldada, et teatud materiaalse või immateriaalse põhivara objekti kaetav väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse, viiakse läbi vara väärtuse test ning vajadusel hinnatakse vara alla.

Vara kaetav väärtus on kas selle vara või raha teeniva üksuse õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügikulud või kasutusväärtus olenevalt sellest, kumb neist on suurem.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi tulevase rahavoogusid diskontomääraga, mis väljendab hetke turuväärtuse suundumusi ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Vara väärtuse languse testimiseks grupeeritakse varad kõige väiksemasse võimalikku varade gruppi, mille pidevast kasutamisest on võimalik rahavoogusid eristada ning mis on olulises osas sõltumatud teistest varadest või varade gruppidest (raha genereerivatest üksustest) saadavatest rahavoogudest. Väärtuse languse testimise eesmärgil on äriühendusest tekkinud firmaväärtused jagatud kontserni nendele raha genereerivatele üksustele, mis peaksid saama konkreetsest äriühendusest tekkivast sünergiast majanduslikku kasu.

Vara väärtuse langemine kajastatakse kahjumina, kui vara või selle raha genereeriva üksuse raamatupidamisväärtus ületab selle hinnangulist kaetavat väärtust. Vara väärtuse langemisest tekkinud kahjumid kajastatakse perioodi kuludes. Raha genereeriva üksuse väärtuse langemisest tekkinud kahjumit kajastatakse esmalt selleks, et vähendada üksusele omistatud firmaväärtuse raamatupidamisväärtust ning seejärel proportsionaalselt üksuse (üksuse grupi) muude varade raamatupidamisväärtust.

Allahindluse summa näidatakse kasumiaruandes müüdud toodangu, üldhaldus- või turustuskuludena.

Kui endine olukord taastub, korrigeeritakse materiaalse või immateriaalse põhivara objekti raamatupidamisväärtust. Korrigeeritud maksumuse ülempiiriks on põhivara või immateriaalse vara jääkväärtus enne allahindlust, millest on maha arvatud see kulum, mida oleks arvestatud allahindluse ajavahemikul, kui allahindlust ei oleks toimunud. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes allahindluse kahjumi vähendamisenä.

Kajastamise lõpetamine

Materiaalse põhivara objekti jääkmaksumuse kajastamine finantsseisundi aruandes lõpetatakse, kui objekt on kasutamiskõlbmatuks muutunud; seoses objekti müügiga; kapitalirendile andmisega; inventuuri käigus tuvastatud puudujääkiga; kui vara kasutamisest ega võõrandamisest ei eeldata tulevast majandusliku kasu ja muude võimalike võõrandamistega.

Kahjum põhivara kajastamise lõpetamisel kajastatakse kasumiaruandes muudes ärikuludes.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalseks varaks klassifitseeritakse füüsilise substantsita vara, mida kontsern kavatseb kasutada pikema perioodi jooksul, kui üks aasta.

Kolmandatelt osapooltelt soetatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Edaspidine kajastamine sõltub sellest, kas tegemist on piiratud elueaga varaga või määramata elueaga varaga.

Piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse langustest tulenevad kahjumid. Selliseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast, välja arvatud tasuta eraldatud saasteõiguste amortiseerimine, mille kajastamine on kirjeldatud osas "Saasteõigused".

Piiratud kasutuseaga immateriaalne vara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest – kas õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus), kui see on madalam vara raamatupidamisväärtusest. Vara väärtuse test hindamaks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle raamatupidamisväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud alla raamatupidamisväärtust.

Iga aruandeperioodi lõpu seisuga hinnatakse, kas on indikatsioone, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui esineb selliseid indikatsioone, leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks tuleb iga aruandeperioodi lõpus viia läbi väärtuse test.

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetse toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui kontsern suudab tõendada, et immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik; kontsern kavatseb immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa; kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa ning on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu; kontsernil on immateriaalse vara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid ning arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbi viidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulusid ei kapitaliseerita.

Saasteõigused

2013. aastal algas kolmas CO₂ lubatud heitkoguste kauplemisperiood, mis kestab aastani 2020. Muudatuste ja uuenduste aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/29/EÜ, millega muudeti direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi. Direktiivi 2003/87/EÜ artikkel 10a (sooja- ja tööstusettevõtted) alusel eraldatud Eesti lõplik tasuta lubatud heitkoguse ühikute kogus käitiste lõikes aastateks 2013-2020 on kättesaadav interneti lingilt http://www.envir.ee/sites/default/files/nimslistee_l6plik_avalik.pdf

Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud uue jaotuskava alusel eraldati Kontsernile tasuta CO₂ lubatud heitkoguseid 4 944 940 tonni, millest 2018. aastaks eraldati 1 012 390 tonni (2017: 1 165 553 tonni).

Heitkoguste arvestus toimub alates 2010. aastast brutomeetodi alusel järgmiselt: Sihtfinantseerimise teel saadud tasuta lubatud heitkogused võetakse finantsseisundi aruandes eraldamise hetke turuhinnas immateriaalse varana arvele ning samas summas kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Aruandeperioodi lõpu seisuga kasutamata jäänud lubatud heitkogused kajastatakse finantsseisundi aruandes turuhinnas. Lubatud heitkoguste allahindluse kulu turuväärtusele kajastatakse muudes ärikuludes. Vara amortiseeritakse müüdud toodangu kuludesse ja sihtfinantseerimise kohustus muudesse ärituludesse vastavalt heitkoguste kasutamisele igakuuliselt kuulõpu turuhinnas.

Lubatud heitkoguse ületamise korral kajastatakse täiendavate lubatud heitkoguste soetamise kohustus bilansikuupäeval kehtinud turuhinna alusel, antud kohustus kajastatakse eraldisena. Tasuta saadud lubatud heitkoguste müügi puhul kajastatakse tulu tehingu müügihinnas kasumiaruande real „Muud äritulud”. CO₂ lubatud heitkoguste ostu puhul suurendatakse immateriaalist vara, kasutuselevõtu korral amortiseeritakse kulusse ning vähendatakse heitkoguste soetamise eraldist.

Tasuta eraldatud CO₂ lubatud heitkoguste eraldamine, amortisatsioon, allahindlused ja nende tühistamised ning vastavad muutused sihtfinantseerimise kohustuse kirjel on mitterahalised tehingud ning rahavoogude aruandes ei ole neid avalikustatud.

Äriühendused ja firmaväärtus

Äriühenduste kajastamisel kasutatakse üldjuhul ostumeetodit. Firmaväärtus leitakse uue majandusüksuse omandamisel ostuhinna ja ostetud netovara õiglase väärtuse vahena. Ettevõtte netovara omandamisel tekkinud positiivset firmaväärtust kajastatakse konsolideeritud aruandes immateriaalse varana. Firmaväärtuse hindamiseks viiakse igal aruandeperioodi lõpu seisuga läbi väärtuse test ja vajadusel hinnatakse firmaväärtus alla kaetava väärtuseni juhul, kui see on väiksem raamatupidamisväärtusest. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Juhul, kui tekib negatiivne firmaväärtus, siis hindab kontserni juhtkond veelkord omandatud netovarade õiglased väärtused ning kui endiselt tekib negatiivne firmaväärtus, siis kajastatakse see kohe kogu summas kasumiaruandes tuluna (real „Muud äritulud”).

Ühise kontrolli all olevate üksustega seotud äriühendused kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil. Selliste äriühenduste puhul ei pruugi ühinemine toimuda turutingimustel, mille tulemusena võib tavalise ostumeetodi rakendamine moonutada toimunud tehingu sisu. Ühise

kontrolli all olevate ettevõtete soetusmaksumus ei pruugi kajastada omandatud ettevõtte tegelikku väärtust. Selle tulemusena ei ole firmaväärtusel ega negatiivsel firmaväärtusel tavapärasest tähendust. Korrigeeritud ostumeetodi kohaselt ei hinnata omandatava äriühingu varasid, kohustusi ja tingimuslike kohustusi ümber ostuhinna jaotuse õiglases väärtuses, kuid need kajastatakse nende bilansilises jääkmaksumuses omandava äriühingu bilansis ning omandatud netovara soetusmaksumuse ja bilansilise jääkmaksumuse vahet ei kajastata positiivse ega negatiivse firmaväärtusena, vaid seda kajastatakse omandava äriühingu omakapitali vähenemise või suurenemisena.

Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi s.o. puhkusetasud või muud seesugused tasud eeldusel, et töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi, ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi. Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab kontsern prognoositava hüvitise summa ulatuses kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Kontsern moodustab eraldisi nende kohustuste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaaja määramisel tuginetakse juhtkonna või vastava ala ekspertide hinnangutele.

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil on enne aruandeperioodi lõpu seisuga tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, eraldise realiseerumine ressursside väljaminekuna on tõenäoline (üle 50 %) ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav.

Eraldise realiseerumisega kaasnevaid kulutusi hinnatakse aruandeperioodi lõpu seisuga ning eraldise suurust hinnatakse uuesti iga aruandeperioodi lõpus. Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt rohkem kui ühe aasta pärast, kajastatakse seda diskonteeritud nüüdisväärtuses. Diskonteerimisel võetakse aluseks sarnaste kohustuste suhtes turul valitsev intressimäär.

Kontsern moodustab eraldised kahjumlike lepingute jaoks. Kahjumlik leping on selline leping, mille täitmisega kaasnevad kulutused ületavad lepingust saadavat majanduslikku tulu. Eraldis kajastatakse summas, mis on võrdne lepingu täitmisega kaasnevale kahjumile (s.o lepingust tulenevad tulud miinus lepingu täitmisega kaasnevad kulud).

Tingimuslikeks kohustusteks klassifitseeritakse need kohustused, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50 % või nende suuruse hindamine ei ole usaldusväärne. Tingimuslikud kohustused avalikustatakse konsolideeritud aastaaruande lisades.

Rendiarvestus

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tavakorras, analoogselt muule kontserni finantsseisundi aruandes kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse algselt finantsseisundi aruandes vara ja kohustusena madalamas, kas renditud vara õiglasel väärtuses või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses. Rendimaksete miinimumsumma võrdub rentniku kõigi tasumisele kuuluvate rendimaksete summaga, millele lisandub rendilepingus fikseeritud soodusoptsiooni hind või rentniku/kolmanda isiku garanteeritud jääkväärtus.

Makstavad rendimaksed jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik eluiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Tulude arvestus

Kontsern on rakendanud IFRS 15 arvestuspõhimõtteid esmakordselt alates 1. jaanuarist 2018. Teave Kontserni arvestuspõhimõtete kohta, mis on seotud kliendilepingutega, on avalikustatud lisas 15. IFRS 15 esmakordse rakendamise mõju on kirjeldatud muudatused arvestuspõhimõtete osas.

Kontserni tulu maksustamine

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte kontserni kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. 2018. aastal oli maksumääraks 20/80 netodividendidelt.

Alates 2019. aastast rakendub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% (14/86 netoväljamaksest). Sealjuures kohaldub madalam maksumäär 2019. aastal makstavatele dividendidele, mille summa moodustab kuni 1/3 aastal 2018 jaotatud ja maksustatud netodividendidest.

Kuna tulumaksu objektiks on kontserni kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja raamatupidamisväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on toodud lisas 29.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutapõhised tehingud arvestatakse eurodes tehingupäeval kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursiga. Finantsseisundi aruandes hinnatakse välisvaluutapõhised monetaarsed varad ja kohustused ümber eurodesse aruandeperioodi lõpu seisuga kehtiva valuutakursiga. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed varad ja kohustused, mis on kajastatud soetusmaksumuses, on teisendatud eurodesse vastavalt tehingupäeval kehtinud valuutakurssidele.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse kasumit ja kahjumit, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega; muud välisvaluutatehingust saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud finantstuludes ja -kuludes.

Sihtfinantseerimine

Kontsern on lähtunud tegevuskulude ja vara sihtfinantseerimise kajastamisel brutomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Saadud summasid kajastatakse tuluna kui kontsern aktsepteerib finantseerimisega kaasnevaid tingimusi ja kavatseb neid täita ning finantseerimise summa on usaldusväärselt määratav ja selle laekumine on tõenäoline. Saadud toetus kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Vara sihtfinantseerimisel võetakse toetusega soetatud vara finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses sarnaselt muule materiaalsele põhivarale. Vara soetamiseks toetusena saadud summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena, mis kajastatakse tuludes soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema õiglasest väärtusest. Tekkiv kohustus kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil – äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud puhaskasumit elimineerides finantseerimise ja investeerimisega seotud kasumid/kahjumid, mitterahaliste äritegevusega seotud tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

Investeerimis- ja finantseerimistegevuse rahavoogude kajastamisel lähtutakse tegelikult makstud ja saadud summadest. Mitterahalised tehingud elimineeritakse.

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringud, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh kassas ja panga arvelduskontodel olev raha, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning rahaturufondi osakud.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja emaettevõtte põhikirjale teeb emaettevõtte igal aastal puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendina välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast kapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid aruandeperioodi lõpu seisuga ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Aruandeperioodi lõpu seisuga sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Raamatupidamishinnangud ja otsused

IFRS EL nõuetele vastavate finantsaruannete koostamisel tuleb kasutada juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid. Samuti tuleb juhtkonnal teha arvestuspõhimõtete valiku ja rakendamisega seotud otsuseid.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel asjaoludel, mille hulka kuuluvad ka sellised prognoosid tulevaste perioodide sündmuste suhtes, mida peetakse olemasolevate tingimuste juures mõistlikeks. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

Olulised juhtkonna otsused seoses arvestuspõhimõtete valiku ja rakendamisega, mis avaldavad suurimat mõju raamatupidamise aruandele:

Läbinduskulude kapitaliseerimine

Kontsern kajastab osa põlevkivikaevanduse läbindustööde käigus tekkivad kulud materiaalse põhivarana. Vaata täpsemat arvestuspõhimõtte kirjeldust lisas 1 „Kaevanduse läbindustööde käigus tekkivate kulude kajastamine“.

Olulised juhtkonna hinnangud, mis omavad suurimat mõju käesolevas raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile:

Varude neto realiseerimisväärtuse hindamine (lisa 5)

Kontsernis viidi aruandeperioodi lõpus läbi varude allahindlus summas 385 tuhat eurot (2017: 156 tuhat eurot), sh: valmistoodang 187 tuhat eurot (2017: 44 tuhat eurot), lõpetamata toodang 134 tuhat eurot (2017: 108 tuhat eurot), muud varud 64 tuhat eurot (2017: 4 tuhat eurot).

Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea hindamine (lisa 6, 7)

Valdkond, mis on seotud olulisemate või keerukamate juhtkonnapoolsete otsuste ja hinnangutega ning mis omab olulist mõju finantsaruannetele, on materiaalse ja immateriaalse põhivara eluea hindamine. Juhtkond on hinnanud ehitiste, seadmete, lõpetamata ehituse ning kaevanduslitsentsiga seoses tehtud investeringute kasulikku eluiga arvestades müügi mahte ja tingimusi, ajaloolisi kogemusi antud valdkonnas ning tulevikuperspektiive.

Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga. Aruandeperioodi lõpu materiaalse ja immateriaalse põhivara jääkmaksumused ning kulumid on toodud lisas 6 ja 7. Kui kulumimäärad muutuksid 10%, siis muutuks aastane amortisatsioonikulu ca 5,5 miljonit eurot (2017: 6,5 miljonit eurot).

Materiaalse põhivara õiglase väärtuse mõõtmise ja ümberhindluse (lisa 6)

Kontsern jaotab oma ettevõtete põhivarad õiglase väärtuse mõõtmise jaoks kolme erineva tegevusala vahel:

- põlevkivi töötlemine (VKG Oil, VKG Kaevandused, VKG Energia);
- reguleeritud äritegevus (VKG Soojus, VKG Elektrivõrgud); ja
- muud tegevusalad (VKG Logistika, Viru RMT, Viru Keemia Grupp AS)

Kontsern viis 01.12.2017 seisuga läbi põhivarade ümberhindluse. Ümberhindlus viidi läbi reguleeritud ja muu äritegevuse tegevusaladel. Ümberhindlusele kuulusid muu äritegevuse

tegevusalade järgmised põhivaragrupid: hooned, rajatised, masinad ja seadmed ning transpordivahendid. Põlevkivi töötlemisega tegelevad ettevõtted ümberhindlust ei vajanud.

Põhivarade õiglase väärtuse määramiseks kasutati jääkasendusmaksumuse meetodit, v.a VKG Elektrivõrgud, kus kasutati tulumeetodit. Tulenevalt määramisel kasutatud mittejälgitavate sisendite hulgast ja olulisest mõjust klassifitseerub leitud väärtus õiglase väärtuse 3. tasemele. Lisas 6 on täpsemalt kirjeldatud õiglase väärtuse määramisel kasutatud tehnikaid, sisendeid ja olulisi eeldusi.

Põlevkivi töötlemisega tegelevates ettevõtetes viidi läbi põhivarade õiglase väärtuse hindamise testid, kasutades tulumeetodit. Testi tulemusena viidi läbi põhivara ümberhindlus VKG Oilis. Teised põlevkivitöötlemisega tegelevad ettevõtted põhivara ümberhindlust ei vajanud.

Aruandeperioodil reguleeritud ja muu äritegevuse tegevusalade ettevõtetes põhivara ümberhindlust ei tehtud.

Kaevanduse sulgemise eraldisega seotud hinnangute ebakindlus (lisa 11)

2011. aasta lõpu seisuga moodustati kaevanduse sulgemise eraldis Ojamaa Kaevanduse sulgemiseks aastal 2038 summas 3 200 000 eurot diskontomääraga 5% aastas. Eraldise moodustamisel hinnati kaevanduse sulgemiseks vajalikke tegevusi ja nende maksumust eraldise moodustamise hetkel.

Seisuga 31.12.2018 on kaevanduse sulgemise eraldis finantsseisundi aruandes kajastatud summas 4 537 715 eurot ning juhtkonna hinnangul kasutatakse eraldist kaevanduse sulgemiseks aastatel 2025-2032.

Eraldise edaspidine ümberhindlus võib olla tingitud järgnevast:

- Kaevanduse sulgemise eraldis võib muutuda seoses seadusandluse muutumisest tulenevate täiendavate ja ka varasemalt mitte arvestatud töödega, mis on vajalikud kaevanduse sulgemise hetkeks.
- Kaevanduse sulgemiseks vajalike nii materiaalsete kui ka tööjõuressursside maksumuse märkimisväärselt muutumisest.

Lisa 2. Raha ja raha ekvivalendid

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Pangakontod	44 251 342	33 333 151
Hoiused	6 000 000	0
Kassa	584	302
Kokku	50 251 926	33 333 453

Luminor Bank, OP Bank ja SEB pangakontodel olev raha on panditud VKG poolt võetud laenu tagatiseks (lisa 8).

Lisa 3. Tuletisinstrumendid**Nõuded:**

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Derivatiivsed finantsvarad	9 961 514	0
<i>Sh. lühiajalised derivatiivsed finantsvarad</i>	<i>8 913 918</i>	<i>0</i>
<i>Sh. pikaajalised derivatiivsed finantsvarad</i>	<i>1 047 596</i>	<i>0</i>
Kokku derivatiivsed finantsvarad	9 961 514	0

Kohustused:

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Derivatiivsed finantskohustused	0	14 352 468
<i>Sh. lühiajalised derivatiivsed finantskohustused</i>	<i>0</i>	<i>13 138 079</i>
<i>Sh. pikaajalised derivatiivsed finantskohustused</i>	<i>0</i>	<i>1 214 389</i>
Kokku derivatiivsed finantskohustused	0	14 352 468

Seisuga 31.12.2018 vedelkütuste müügilepingud on sõlmitud tuleviku rahavoogude riskimaandamise eesmärgil. Täiendav informatsioon lisa 27.	Hindamistehnikad	Õiglase väärtuse hierarhia tase
Vedelkütuste müügi optioonid	Turutehingute võrdluse tehnika: tehingute õiglased väärtused tuginevad NYMEX noteeringutel. Sarnaseid lepinguid kaubeldakse aktiivselt turul ja noteeringud peegeldavad tegelikke tehinguid sarnaste instrumentidega. Alusvara – 1% Fuel Oil	2

Lisa 4. Nõuded

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Ostjatelt laekumata arved	14 829 587	10 385 040
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-510 837	-501 018
Kokku nõuded ostjate vastu	14 318 750	9 884 022
Käibemaksunõue	1 381 748	693 074
Muud nõuded	333 366	502 338
Kokku muud nõuded	1 715 114	1 195 412
Kokku nõuded	16 033 864	11 079 434

Ostjatelt laekumata arved on hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas ostjate vastu toimunud järgmised muutused (aasta kohta):

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Algsaldo	-501 018	-698 310
Laekunud ebatõenäolised nõuded ¹	83 510	76 577
Kuludesse kantud ebatõenäolised nõuded ¹	-101 779	-90 588
Lootusetuks tunnistatud ebatõenäolised nõuded	8 450	211 303
Lõppsaldo	-510 837	-501 018

¹Lisas 18 kajastatud summa ja antud lisa erinevus on seotud muudes ärituludes kajastatud laekunud summadest, mis olid kantud lootusetuks või ebatõenäolisteks eelmistes perioodides.

Nõuete väärtuse hindamisel on rakendatud IFRS 9 nõudeid ja hinnatud nõuete krediitkahjumeid vastavalt uuele standardile.

Kontserni vallasvarale, sh nõuetele, on seatud kommertspant summas 150 165 tuhat eurot (2017: 150 165 tuhat eurot) (lisa 8).

Lisa 5. Varud

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Valmistoodang	11 126 297	8 572 170
Tooraine ja materjal	11 768 919	11 766 703
Lõpetamata toodang	10 567 308	10 407 450
Ettemaksed tarnijatele	175 035	251 711
Ostetud kaubad müügiks	9 303	9 575
Kokku	33 646 862	31 007 609

Aruandeaasta jooksul kulusse kantud varude summa moodustas 29 985 949 eurot (2017: 29 592 815 eurot).

Seoses varude neto realiseerimismaksumuse langemisega alla omahinna hinnati 31.12.2018 seisuga alla varusid summas 385 tuhat euro (2017: 156 tuhat euro) võrra, sh: valmistoodang 187 tuhat eurot (2017: 44 tuhat eurot), lõpetamata toodang 134 tuhat eurot (2017: 108 tuhat eurot), muud varud 64 tuhat eurot (2017: 4 tuhat eurot)

Allahinnatud valmistoodangu bilansiline maksumus 31.12.18 seisuga jäi 1 381 tuhat eurot (31.12.17: 850 tuhat eurot), sh: valmistoodangu maksumus 942 tuhat eurot (2017: 537 tuhat eurot), lõpetamata toodangu maksumus 302 tuhat eurot (2017: 272 tuhat eurot) materjalide maksumus 137 tuhat eurot (2017: 41).

Kontserni vallasvarale, sh varudele, on seatud kommertspant summas 150 165 (2017: 150 165 tuhat eurot) tuhat eurot (lisa 8).

Lisa 6. Materiaalne põhivara

(eurodes)	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2016	3 042 992	244 476 349	214 230 477	963 433	33 761 156	496 474 407
Soetused ja parendused ¹	535	1 270 851	5 635 332	128 543	19 038 369	26 073 630
Ümberklassifitseerimine	0	11 331 264	30 649 928	44 620	-42 775 185	-749 373
Müük ja mahakandmised	0	-272 045	-197 693	0	-3 820	-473 558
Ümberhindlus	0	-9 714	918 511	1 257	0	910 054
Aruandeaasta amortisatsioon ²	0	-20 044 151	-43 864 875	-287 950	0	-64 196 976
Jääkväärtus 31.12.2017	3 043 527	236 752 554	207 371 680	849 903	10 020 520	458 038 184
Soetused ja parendused ¹	28 424	6 255 796	12 369 943	46 379	7 454 052	26 154 594
Ümberklassifitseerimine	0	5 490 069	5 122 849	11 518	-10 624 436	0
Müük ja mahakandmised	-166 295	-1 508 817	1 284 760	1 155	-149 045	-538 242
Ümberhindlus	0	41 863 836	116 657 964	0	0	158 521 800
Aruandeaasta amortisatsioon ²	0	-18 723 177	-36 116 167	-254 245	0	-55 093 589
Jääkväärtus 31.12.2018	2 905 656	270 130 261	306 691 029	654 710	6 701 091	587 082 747

Seisuga 31.12.2016

Soetusmaksumus	3 042 992	268 315 069	249 772 599	3 453 469	33 761 156	558 345 285
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-23 838 720	-35 542 122	-2 490 036	0	-61 870 878

Seisuga 31.12.2017

Soetusmaksumus	3 043 527	277 348 546	302 750 994	3 887 509	10 020 520	597 051 096
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-40 595 992	-95 379 314	-3 037 606	0	-139 012 912

Seisuga 31.12.2018

Soetusmaksumus	2 905 656	307 500 650	372 438 607	3 946 561	6 701 091	693 492 565
Akumuleeritud amortisatsioon	0	-37 370 389	-65 747 578	-3 291 851	0	-106 409 818

Õiglasest väärtuses tasemel 3 kajastatud materiaalse põhivara väärtuse muutused: (eurodes)

Tegevusala	Põlevkivi töötlemine				Reguleeritud äritegevus				Muu tegevus				Kokku
Põhivarade klass	Hooned	Rajatised	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	Hooned	Rajatised	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	Hooned	Rajatised	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	
Põhivarade grupp	Hooned ja rajatised	Masinaid ja seadmeid	Masinaid ja seadmeid	Masinaid ja seadmeid	Hooned ja rajatised	Masinaid ja seadmeid	Masinaid ja seadmeid	Masinaid ja seadmeid	Hooned ja rajatised	Masinaid ja seadmeid	Masinaid ja seadmeid	Masinaid ja seadmeid	Kokku
Õiglane väärtus 31.12.2017	67 602 344	114 519 056	955 523	179 772 745	6 277 921	34 868 833	77 757	22 529 198	3 861 424	9 622 976	3 300 827	735 630	444 124 234
<u>Kasumid ja kahjumid aruandeperioodi jooksul</u>													
Amortisatsioon (kasumiaruandes)	-4 630 568	-10 726 348	-479 743	-34 084 311	-142 149	-1 684 982	-8 213	-1 501 720	-274 078	-820 733	-302 742	-183 757	-54 839 344
Ümberhindlus	0	41 863 836	0	116 657 964	0	0	0	0	0	0	0	0	158 521 800
sh kasumiaruandes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sh muus koondkasumis	0	41 863 836	0	116 657 964	0	0	0	0	0	0	0	0	158 521 800
<u>Soetused, müügid ja muud liikumised</u>													
Soetused ja parendused	770 792	3 854 563	82 405	9 287 866	68 552	1 153 301	0	1 365 898	0	703 100	1 162 197	177 065	18 625 739
Ümberklassifitseerimised	646 322	4 683 175	6 341	4 975 572	0	11 572	0	149 387	26 091	114 458	0	0	10 612 918
Müük ja mahakandmised	-195 234	-16 935	-14 571	129 431	-217 410	-30 733	-30 111	-39 340	-158 540	-26 988	-10 472	386 846	-224 057
Õiglane väärtus 31.12.2018	64 193 656	154 177 347	549 955	276 739 267	5 986 914	34 317 991	39 433	22 503 423	3 454 897	9 592 813	4 149 810	1 115 784	576 821 290

Tegevusala	Põlevkivi töötlemine				Reguleeritud äritegevus				Muu tegevus				Kokku
Põhivarade klass	Hooned	Rajatised	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	Hooned	Rajatised	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	Hooned	Rajatised	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	
Põhivarade grupp	Hooned ja rajatised		Masina d ja seadme d		Hooned ja rajatised		Masina d ja seadme d		Hooned ja rajatised		Masina d ja seadme d		Kokku
Õiglane väärtus 31.12.2016	76 543 062	123 451 792	1 544 479	185 861 376	3 365 076	36 908 490	37 275	23 073 567	334 539	3 883 040	3 279 566	434 214	458 716 476
<u>Kasumid ja kahjumid aruandeperioodi jooksul</u>													
Amortisatsioon (kasumiaruandes)	-3 857 175	-13 209 391	-564 253	-41 182 013	-182 386	-1 619 723	-8 974	-1 407 225	-240 984	-934 491	-402 131	-300 283	-63 909 029
Ümberhindlus	229 368	0	0	0	399 229	-1 164 500	0	0	486 002	40 184	488 688	429 824	908 795
sh kasumiaruandes	0	0	0	0	0	-765 271	0	0	-1 619	-1 025	-61 057	-1 149	-830 121
sh muus koondkasumis	229 368	0	0	0	399 229	-399 229	0	0	487 621	41 209	549 745	430 973	1 738 916
<u>Soetused, müügid ja muud liikumised</u>													
Soetused ja parendused	41 685	75 564	65 367	3 101 757	14 903	767 116	49 456	1 677 179	2 000	0	634 707	21 450	6 451 184
Ümberklassifitseerimised	-5 354 596	4 208 456	-64 631	32 041 691	2 681 099	911	0	-707 393	3 279 867	6 875 462	-684 744	150 425	42 426 547
Müük ja mahakandmised	0	-7 365	-25 439	-50 066	0	-23 461	0	-106 930	0	-241 219	-15 259	0	-469 739
Õiglane väärtus 31.12.2017	67 602 344	114 519 056	955 523	179 772 745	6 277 921	34 868 833	77 757	22 529 198	3 861 424	9 622 976	3 300 827	735 630	444 124 234

Põhivarade müükidest saadud kasumid on kajastatud muudes ärituludes ja kahjumid muudes ärikuludes.

Põhivarade mahakandmisest tekkinud kulud on kajastatud muudes ärikuludes.

Ümberklassifitseerimiste tulemusel on lisandunud põhivara Lõpetamata ehitistest, mis on kajastatud soetusmaksumuse meetodil.

Põhivarade õiglase väärtuse hindamine

Kontsern viis 01.12.2017 seisuga läbi põhivarade ümberhindluse. Ümberhindlus viidi läbi reguleeritud ja muu äritegevuse tegevusaladel. Ümberhindlusele kuulusid järgmised grupid: hooned, rajatised, masinad ja seadmed ning transpordivahendid. Hoonete ümberhindluse käigus kasutati sõltumatuid hindamisksperte, muude varade hindamisel lähtuti enda kompetentsist.

Ümberhindluse tulemusena hinnati muu äritegevuse tegevusalade põhivarad ülesse 910 tuhande euro ulatuses, millest -633 tuhat eurot kajastati jooksva perioodi kasumis ja 1,54 miljonit eurot koondkasumis. Põlevkivi töötlemisega tegelevad ettevõtted ümberhindlust ei vajanud.

Kontserni juhtkond hindas majandusaasta lõpu seisuga reguleeritud ja muu äritegevuse tegevusalade ettevõtete materiaalse põhivara õiglast väärtust ja jõudis järeldusele, et põhivarade bilansiline väärtus ei erine oluliselt nende õiglasest väärtusest, mistõttu ettevõtetes varade ümberhindlust 2018. a. ei ole vaja läbi viia

VKG Oili testi tulemusena hinnati põhivara ülesse 158 522 tuhande euro ulatuses. Antud ümberhindlus kajastati koondkasumis.

VKG Oili põhivarade õiglane väärtus on suuresti sõltuv eeldatavast maailmaturu vedelkütuse tuleviku hinna kurvist. Vedelkütuste müügihindade prognoosi aluseks on usaldusväärsete sõltumatute allikate prognoosid ja kontserni juhtkonna hinnang. VKG Kaevandused põhivara õiglase väärtuse hindamisel on kasutatud sama eeldust vedelkütuste tuleviku hinna osas nagu VKG Oilil.

VKG Oili, VKG Energia ja VKG Kaevanduste põhivarade õiglase väärtuse hindamisel on kasutatud kontserni juhtkonna poolt koostatud tegelikke eelarveid ning on eeldatud, et kontserniettevõtete vahelised tehingud toimuksid sõltumatute osapooltega samadel tingimustel. Testi tulemusena selgus, et VKG Energia ja VKG Kaevanduste põhivarade bilansiline väärtus vastab nende õiglasele väärtusele, mistõttu ettevõtetes varade ümberhindlust 2018. a. ei ole vaja läbi viia.

Alltoodud tabelites on toodud materiaalse põhivara õiglase väärtuse hindamistehnikad ja seosed oluliste mittejälgitavate sisendite ja õiglase väärtuse mõõtmise vahel:

Kontserni põlevkivi töötlemisega tegelevate ettevõtete VKG Oil, VKG Kaevandused ja VKG Energia põhivarade õiglase väärtuse hindamine 31.12.2018 seisuga¹

Hindamistehnika	Olulised mittejälgitavad sisendid	Oluliste mittejälgitavate sisendite muutuste mõjud õiglasele väärtusele
Diskonteeritud rahavoogude meetod: hindamismudel arvestab varade poolt toodetavate tuleviku rahavoogude nüüdisväärtust võttes arvesse vedelkütuste maailmaturu müügihindade võimalikke arenguid, nende arengute hinnangulist tõenäosust, optimaalseid tootmisrežiime vastavate vedelkütuste müügihindade juures ja muid mõjureid. Oodatavad puhasrahavood diskonteeritakse riskiga kaalutud eeldatavate tulumääradega, mis võtavad arvesse riskivaba tulumäära, Eesti riigi riski, sektori ja ettevõtte riskisust, võla- ja omakapitali eeldatavat suhet antud sektoris.	1) VKG Oili tuleviku rahavood arvutati kolme erineva õlituru stsenaariumi jaoks, mille tõenäosust hinnati lähtuvalt juhtivate analüüsijate õlituru tulevikuprognoosidest (Maailmapank, SEB AB, IEA) ja juhtkonna nägemusest. 2) Tulevikuprognoosi tootmisrežiimid põhinevad nii Kiviter (4. ja 5. GGJ ning 1000t GG) kui ka Petroter tehnoloogiaga töötavatel seadmetel. VKG Oilis töötavad kõik Petroter tehased ja Kiviter tehnoloogia tehased eeldusel, et põlevkivi ressursitasu jääb sõltuma Brent hindadest nagu on kehtivas seadusandluses. 3) VKG Kaevanduste tuleviku rahavood baseeruvad kehtival lepingutel ja olulist sõltuvust turuhindadest ei ole. 4) VKG Energia rahavoogusid mõjutavad lisaks kehtivatele lepingutele ka elektri ja CO₂ turuhinnad. Testis kasutati testi tegemise hetkel kehtivaid turuhindasid. 5) Tasuta eraldatavate CO₂ lubatud heitkoguste osas on perioodil 2021-2030 eeldatud, et rafineerimise sektor jätkab süsinikulekke ohuga ettevõtete hulgas, kellele tasuta eraldatavad CO₂ lubatud heitkoguseid ajas vähenevad 2,2% võrra aastas; 6) VKG Energia auru müügiimahud: alates 2022.a. on prognoositud auru müügiimahu suurenemine seoses uue kliendi liitumisega Kohtla-Järve Tööstuspargist, kuhu on valmis ehitatud ühendused tarbijate auruga varustamiseks. Välja on töötatud programm ja käivad läbirääkimised uute klientide leidmiseks. 7) VKG Kaevanduste ja VKG Oili puhul kasutatud diskontomäär 9,5% (2018: 9,5%), VKG Energias 8,5% (2017: 8,5%) 8) USD/EUR vaheline valuutakurs 0,8333	VKG Oili põhivarade õiglase väärtuse tulemus on kõige tundlikum Brent toornafta tulevikuhindade prognoosile. Kuna Brenti hind on äärmiselt volatiilne, siis õiglase väärtuse volatiilsuse vähendamiseks kasutatakse kolme erinevat tulevikustsenaariumit, mille tõenäosuste hindamisel saadakse kaalutud keskmine stsenaarium. Kasvu stsenaarium baseerus SEB AB 2019 jaanuari prognoosile, et 2019 keskmine Brent on 65 \$/bbl ja alates 2020 on 75 \$/bbl. Stabiilsuse stsenaarium baseerus Maailmapanga nägemusele, et Brenti hind jääb keskmiselt 67 \$/bbl kanti. Langusstsenaarium eeldab, et Brenti hind hakkab stabiilselt langema 1,5% võrra aastas. Juhtkond hindas antud stsenaariumite tõenäosusi vastavalt 40%, 40% ja 20%. Lisaks mõjutavad varade õiglast väärtust oluliselt ka kasutatav diskontomäär EUR/USD kurss ja ettevõtte toodangumaht. Diskontomäära tõus ja EUR/USD kursi tõus ning toodangu mahu langus mõjutaksid õiglast väärtust negatiivselt. VKG Kaevandustes kaasnevad kaevandamisega märkimisväärsed püsikulud, mistõttu tootmismahude vähendamine omab VKG Kaevanduste põhivarade õiglasele väärtusele olulist mõju. Samuti on VKG Kaevanduste põhivarade õiglase väärtuse tundlik diskontomääradele. Diskontomäära tõus ja toodangu mahu langus mõjutaksid õiglast väärtust negatiivselt ja tähendaks seetõttu täiendavat varade allahindlust. VKG Energia põhivarade õiglase väärtus sõltub olulisel määral CO₂ kvootide hinnast ja eraldatavate kvootide vähenemisest tulevikus. Kui hind on kõrgem ja eraldatavate kvootide kogus väiksem, siis vähendab see põhivarade õiglast väärtust. Lisaks mõjutab VKG Energia põhivarade õiglast väärtust elektri hind, kasutatav diskontomäär ja soojusenergia müügiimaht. Kõrgem diskontomäär ja madalam soojusenergia müügiimahu või madalam elektri hind vähendaksid varade õiglast väärtust.

¹Juhul kui järgmisel majandusaastal leiavad aset sündmused, mis oluliselt erinevad õiglase väärtuse määramisel kasutatud eeldustest, võib tekkida vajadus muuta testis kasutatud eeldusi ning testi tulemusel korrigeerida varade õiglast väärtust.

Kontserni muude äritegevustega tegelevate ettevõtete hoonete, rajatiste, transpordivahendite (va raudteevagunid) ning muude masinate ja seadmete õiglase väärtuse hindamine (välja arvatud elektrienergia jaotusteenuse osutamisega seotud põhivarad) 01.12.2018 seisuga:

Hindamistehnika	Olulised mittejälgivad sisendid	Oluliste mittejälgitavate sisendite muutuste mõjud õiglasele väärtusele
Jääkasendusmaksumuse meetod: See hindamistehnika lähtub eeldusest, et turuosaliseks oleva põhivara müüja seisukohast põhineb põhivara eest saadav hind kulul, mis turuosaliseks oleval ostjal tekib, kui ta omandab või ehitab sarnase kasutusega asenduspõhivara, ning mida on vananemist arvesse võttes korrigeeritud. Vananemine hõlmab seisukorra füüsilist halvenemist, funktsionaalset (tehnilist) vananemist ja majanduslikku (välist) vananemist.	Kuna tegemist on eriotstarbeliste põhivaradega, siis ei kasutatud ühtlustatud sisendeid kõikide põhivaragruppide õiglase väärtuse hindamisel. Samasuguste omadustega uue vara soetusmaksumus hindamiskuupäeval. Soetusmaksumus on igale üksikule põhivaraobjektile spetsiifiline. Korrigeerimine tulenevalt vara tegelikust vananemisest, mis on igale üksikule põhivaraobjektile spetsiifiline. Arvesse on siinjuures võetud iga põhivara kasutusel olnud aega ja järelejäänud kasulikku eluiga.	Põhivara õiglane väärtus suureneks (väheneks) kui: - uue ja sarnase vara soetusmaksumus suureneks (väheneks); - vara vananemisega seotud korrigeerimine väheneks (suureneks).

Kontserni muu äritegevusega tegelevate ettevõtete transpordivahendite (välja arvatud elektrienergia jaotusteenuse osutamisega seotud põhivarad) õiglase väärtuse hindamine 01.12.2018 seisuga

Hindamistehnika	Olulised mittejälgitavad sisendid	Oluliste mittejälgitavate sisendite muutuste mõjud õiglasele väärtusele
Turumeetod: Turumeetodi puhul kasutatakse hindu ja muud asjakohast teavet, mis saadakse identsete või sarnaste varadega tehtud turutehingutest või avalikult müügis olevate identsete või sarnaste varade kohta.	Sarnaste või identsete varade pakkumishinnad, mille puhul on lisaks eeldatud, et need erinevad reaalsete tehingute hindadest järelturul 25-35% võrra.	Põhivara õiglane väärtus suureneks (väheneks) kui sarnaste või identsete varade pakkumishindu oleks järelturu hinna leidmiseks vähendatud väiksema (suurema) protsendi võrra.

Elektrienergia jaotusteenuse osutamisega seotud hoonete, rajatiste, transpordivahendite ning muude masinate ja seadmete õiglase väärtuse hindamine 01.12.2018 seisuga:

Hindamistehnika	Olulised mittejälgitavad sisendid	Oluliste mittejälgitavate sisendite muutuste mõjud õiglasele väärtusele
Diskonteeritud rahavoogude meetod (tulumeetod): selle tehnika abil leitakse põhivarade poolt tulevikus genereeritavate rahavoogude nüüdisväärtus võttes arvesse: prognoositavat tulu vastavalt Konkurentsiameti poolt lubatud põhivarade tootlikkusele; põhivarade hoolduseks ja remondiks vajalikke väljaminekuid; elektrivõrgu ülalhoidmiseks tehtud muid väljaminekuid ja muid rahavoogude sisse- ja väljaminekuid. Saadud netorahavood on diskonteeritud määraga, mis kajastab eeldusi, mida turuosalisel kasutaksid põhivarade hinna määramisel.	Rahavoogude tulu prognoosimisel on kasutatud Konkurentsiameti poolt määratud kaalutud keskmine kapitali hinda (WACC). Rahavoogude diskonteerimisel on kasutatud Konkurentsiameti poolt määratud kaalutud keskmise kapitali hinda (WACC).	Põhivarade õiglase väärtus suureneks (väheneks), kui: - rahavoogude tulu prognoosimisel kasutatud Konkurentsiameti poolt määratud põhivarade tootlikkust suurendada (vähendada) - diskonteerimisel kasutatud diskontomäära vähendada (suurendada)

Kui kontsern kasutaks põhivara kajastamisel soetusmaksumuse meetodit oleks põhivara jääkmaksumus järgmine:

(eurodes)	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Seisuga 31.12.2017	3 043 527	284 630 212	220 842 602	851 060	10 020 520	519 387 921
Seisuga 31.12.2018	2 905 656	186 959 604	180 741 839	167 723	6 701 091	377 475 914

Lõpetamata ehitus

Aruandeaasta lõpuks lõpetamata ehituse maksumuseks on 6 220 tuhat eurot. (2017: 9 372 tuhat eurot). Ülejäänud saldo põhivarade klassis „lõpetamata ehitised ja ettemaksed“ on ettemaksed põhivara eest summas 481 tuhat eurot (2017: 648 tuhat eurot).

Seisuga 31.12.18 olid kontsernil siduvad lepingulised kohustused põhivarade soetamiseks järgnevatel perioodidel summas 6 414 tuhat eurot (2017: 12 638 tuhat eurot).

¹Kõik laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seostatavad põhivara tingimustele vastava vara soetamise, ehitamise või tootmisega kapitaliseeritakse lõpetamata ehituse soetusmaksumusse.

Aruandeperioodil laenuintresse ei kapitaliseeritud (2017: 232 938 tuhat eurot). Laenukulutuste kapitaliseerimisel kasutatud kapitaliseerimise määr oli 4,05 %

Aruandeperioodil muud kapitaliseeritud kulud moodustasid: tööjõukulud 1 424 tuhat eurot (2017: 1 500 tuhat eurot), kapitaliseeritud kulum 341 tuhat eurot (2017: 353 tuhat eurot)

Mitterahalised tehingud

Kontserni aruandeperioodil lisandunud põhivara ning rahavoogude aruandest kajastatud materiaalse põhivara soetamisel tasutud summade erinevus 4 530 tuhat eurot tuleneb mitterahalistest tehingutest. Mitterahaliste tehingutega seoses (sh soetatud kapitalirendi tingimustel ning ümberklassifitseerimised erinevate varade gruppide vahel) korrigeeriti rahavoogude aruandes äritegevusega seotud kohustuste muutuseid. Tarnijatele aruandeperioodi lõpuks tasumata materiaalse põhivara arvete osas korrigeeriti rahavoogude aruandes äritegevusega seotud kohustuste muutust. Võlad tarnijatele põhivara eest seisuga 31.12.2018 moodustavad 1 890 tuhat eurot (2017: 1 216 tuhat eurot)

Muu informatsioon

²Lisades 16-18 on toodud kulumi jaotus erinevate kulugruppide vahel. Antud lisades toodud kulumi koondsumma erineb lisas 6 esitatud perioodi jooksul arvestatud kulumist 1 023 tuhande euro võrra (2017: 1 126 tuhat eurot). Erinevus on tingitud kulumi kapitaliseerimisega põhivara soetusmaksumusse ja varude soetusmaksumusse ning immateriaalse põhivara kulumist.

Laenukohustuste tagatiseks panditud materiaalse põhivara jääkväärtus on avalikustatud lisas 8.

Amortiseerunud põhivara

Täielikult amortiseerunud, kuid veel kasutuses oleva põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2018 on 41 290 tuhat eurot (2017: 14 987 tuhat eurot).

Lisa 7. Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivara bilansiline jääkmaksumus on 25 004 701 eurot (2017: 20 906 018), millest 6 395 028 eurot (2017: 6 266 596) on lubatud heitkoguste ühikute jääkmaksumus ning 18 609 673 eurot (2017: 14 639 422) on muu immateriaalse põhivara jääkmaksumus.

CO₂ lubatud heitkoguse ühikud

(eurodes)	CO ₂ lubatud heitkoguste ühikud
Seisuga 31.12.2016	6 555 363
<i>Sh tasuta eraldatud</i>	6 531 634
<i>Sh soetatud</i>	23 729
Tasuta CO ₂ heitkoguse ühikute eraldamine (lisa 10)	6 093 575
Amortisatsioon (lisa 16)	-6 382 342
Seisuga 31.12.2017	6 266 596
<i>Sh tasuta eraldatud</i>	6 242 867
<i>Sh soetatud</i>	23 729
Tasuta CO ₂ heitkoguse ühikute eraldamine (lisa 10)	10 134 367
Amortisatsioon (lisa 16)	-10 005 935
Seisuga 31.12.2018	6 395 028
<i>Sh tasuta eraldatud</i>	6 395 028
<i>Sh soetatud</i>	0

2013. aastal algas kolmas CO₂ heitkoguste kauplemisperiood, mis kestab aastani 2020. Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud uue jaotuskava alusel eraldati Kontsernile tasuta CO₂ lubatud heitkoguseid 4 944 940 tonni, millest 2018. aastaks eraldati 1 012 390 tonni (2017: 1 165 553 tonni), mis võeti arvele hinnaga 10,01 eurot/t.

Tasuta CO₂ heitkoguse kvootidega samaaegselt on kajastatud sihtfinantseerimise kohustus, mida amortiseeritakse tuludesse vastavalt tasuta CO₂ heitkoguse kvootide kasutamisele ja allahindamisele (vt lisa 10).

Riikliku jaotuskava alusel kontsernile eraldatud tasuta CO₂ lubatud heitkoguse jääk on aruandeperioodi lõpu seisuga 1 037 565 tonni (2017: 1 133 448 tonni), mis on kajastatud summas 6 395 028 eurot (2017: 6 242 867 eurot).

Aruandeperioodi lõpus testis juhatus CO₂ lubatud heitkoguste kaetavat väärtust ja ei tuvastanud allahindluse vajadust.

Litsentsid ja muu immateriaalne põhivara

(eurodes)	Kaevandamise Litsents ¹	Kontsessiooni- lepingud ²	Muu	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2016	13 883 431	1 014 595	524 236	15 422 262
Soetused	0	0	257 120	257 120
Amortisatsioon	-896 066	-31 709	-111 032	-1 038 807
Müük	0	0	0	0
Muud korrigeerimised	0	0	-1 153	-1 153
Jääkväärtus 31.12.2017	12 987 365	982 886	669 171	14 639 422
Soetused	4 472 405	0	527 414	4 999 819
Amortisatsioon	-895 514	-31 708	-96 477	-1 023 699
Müük	0	0	0	0
Muud korrigeerimised	0	0	-5 869	-5 869
Jääkväärtus 31.12.2018	16 564 256	951 178	1 094 239	18 609 673

Seisuga 31.12.2016:				
Soetusmaksumus	17 910 287	1 109 807	2 883 958	21 904 052
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langus	-4 026 856	-95 212	-2 359 722	-6 481 790
Seisuga 31.12.2017:				
Soetusmaksumus	17 910 287	1 109 807	3 139 925	22 160 019
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langus	-4 922 922	-126 921	-2 470 754	-7 520 597
Seisuga 31.12.2017:				
Soetusmaksumus	22 910 106	1 109 807	3 134 056	27 153 969
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langus	-5 818 436	-158 629	-2 567 231	-8 544 296

¹VKG Kaevandused OÜ omandas kaevelubade vahetuslepinguga Sompka kaevanduses põlevkivi kaevandamise litsentsi soetusmaksumusega 17 910 287 eurot (luba reg. nr. KMIN-066, kehtiv kuni 31.12.2024).

Kaevandamislitsents lubab selle kehtivuse ajal teatud koguse põlevkivi välja kaevata.

Litsentsi amortiseerimist alustati lineaarsel meetodil 2012.aasta juulist ja amortisatsioon lõpeb aastal 2032.

Iga aruandeperioodi lõpus vaatab juhtkond amortisatsioonimäära üle ning juhul, kui põlevkivi kaevandamine toimub oodatust kiiremini, siis suurendatakse amortisatsioonimäära vastavalt tegelikult väljakaevandatud mahtudele.

Põlevkivi kaevandamise litsents on panditud võetud laenude tagatiseks. Täiendav informatsioon on avalikustatud lisas 8.

² Kontsessioonikokkulepped on pikaajalised koostööprojektid avaliku sektori üksuse ja erasektori üksuse vahel, mille kohaselt erasektori üksus osutab konkreetset infrastruktuuri objekti kasutades avalikke teenuseid.

Lisa 8. Võlakohustused

(eurodes)	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Kohustus kokku	Efektiivne intressimäär	Lepingute lõpptähtaeg
Pikaajalised pangalaenud ¹	139 216 512	0	139 216 512		
<i>Sh sündikaatlaen</i>	<i>125 884 200</i>	<i>0</i>	<i>125 884 200</i>	6 kuu Euribor +2,75 kuni 4,00%	2019
<i>Sh EBRD laen</i>	<i>13 332 312</i>	<i>0</i>	<i>13 332 312</i>	6 kuu Euribor +2,75 kuni 4,00%	2019
Kapitalirendi kohustus	1 803 084	3 112 115	4 915 199	Fikseeritud intressimäärad 0,87% kuni 3,69%	2019
Laen seotud osapoolelt (lisa 25)	0	13 400 277	13 400 277	9% aastas	2019-2020
Võlakohustused kokku seisuga 31.12.2018	141 019 596	16 512 392	157 531 988		
<i>sh maksetähtajaga:</i>					
<i>alla 1 aasta</i>	<i>141 019 596</i>	<i>0</i>	<i>141 019 596</i>		
<i>2-5 aastat</i>	<i>0</i>	<i>16 512 392</i>	<i>16 512 392</i>		

(eurodes)	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Kohustus kokku	Efektiivne intressimäär	Lepingute lõpptähtaeg
Pikaajalised pangalaenud ¹	15 000 000	165 374 778	180 374 778		
<i>Sh sündikaatlaen</i>	<i>13 568 000</i>	<i>149 583 095</i>	<i>163 151 095</i>	6 kuu Euribor +2,75 kuni 4,00%	2019
<i>Sh EBRD laen</i>	<i>1 432 000</i>	<i>15 791 683</i>	<i>17 223 683</i>	6 kuu Euribor +2,75 kuni 4,00%	2019
Kapitalirendi kohustus	1 081 485	2 126 652	3 208 137	Fikseeritud intressimäärad 0,87% kuni 3,69%	2018-2022
Laen seotud osapoolelt (lisa 25)	0	13 400 277	13 400 277	9% aastas	2019-2020
Muud võlakohustused	21 169	25 721	46 890	10%	2020
Võlakohustused kokku seisuga 31.12.2017	16 102 654	180 927 428	197 030 082		
<i>sh maksetähtajaga:</i>					
<i>alla 1 aasta</i>	<i>16 102 654</i>	<i>0</i>	<i>16 102 654</i>		
<i>2-5 aastat</i>	<i>0</i>	<i>180 927 428</i>	<i>180 927 428</i>		

Pangalaenu alusvaluuta on EUR.

Kõik pangalaenud on tagatud järgmiselt:

- hüpoteek summas 561 488 tuhat eurot
- kommertsant summas 150 165 tuhat eurot

Lisaks on panditud:

- patendid, litsentsid;
- Viru Keemia Grupp AS-i ja tema tütarettevõtete aktsiad ja osad;
- Pangakontod, mis asuvad SEB Pangas, Luminor Bank ja OP Bank.

Panditud vara väärtused	31.12.2018
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 2)	50 251 926
Nõuded ostjate vastu (lisa 4)	14 318 750
Varud (lisa 5)	33 646 862
Materiaalne põhivara (lisa 6)	587 082 747
Kaevandamise litsents (lisa 7)	16 564 256
Kinnisvarainvesteeringud	221 556
Kokku	702 086 097

Vastavalt laenulepingutele ei tohi 20 tööpäeva keskmine rahajääk olla vähem kui 10 miljonit eurot. Selline tingimus võib mõjutada kontserni likviidsust seoses raha kasutamise piiramisega.

Kapitalirent

Kontsern on kapitalirendi tingimustel soetanud masinaid ja seadmeid.

Lepingute alusvaluuta on EUR. 2018.a. arvestatud intressikulu on 97 tuhat eurot (2017: 87 tuhat eurot). Kapitalirendi intressikulu on kajastatud finantskuludes (lisa 21).

Aruandeaastal soetati kapitalirendi tingimustel põhivara maksumusega 3 610 tuhat eurot (2017: 1 044 tuhat eurot). Aruandeperioodi põhiosamaksed olid 1 903 tuhat eurot (2017: 1 483 tuhat eurot).

Renditava vara jääkmaksumus seisuga 31.12.2018 oli 5 646 tuhat eurot (2017: 4 642 tuhat eurot).

Kapitalirendi kohustuste miinimummaksed	Miinimum-maksete kohustus seisuga 31.12.2017	Miinimum-summa nüüdisväärtus seisuga 31.12.2017	Miinimum-maksete kohustus seisuga 31.12.2018	Miinimum-summa nüüdisväärtus seisuga 31.12.2018
kuni 1 aasta	1 127 585	1 081 486	1 866 399	1 803 084
2 kuni 5 aastat	2 166 039	2 126 651	3 167 517	3 112 115
Rendimaksete miinimum kokku	3 293 624	3 208 137	5 033 916	4 915 199
Tuleviku intressikulu	-85 487	0	-118 717	0
Miinimumsumma nüüdisväärtus	3 208 137	3 208 137	4 915 199	4 915 199

Lisa 9. Viitvõlad

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Võlad töövõtjatele	5 867 589	3 745 691
Intressivõlad	1 022 451	1 302 199
Muud viitvõlad	55 642	1 526 589
Kokku	6 945 682	6 574 479

Lisa 10. Sihtfinantseerimine

(eurodes)	Tasuta eraldatud CO₂ lubatud heitekogused	Põhivarade sihtfinantseerimine	Kokku
Raamatupidamisväärtuse saldo seisuga 31.12.2017	6 242 867	2 227 476	8 470 343
<i>Sh lühiajaline</i>	<i>1 661 164</i>	<i>114 200</i>	<i>1 775 364</i>
<i>Sh pikaajaline</i>	<i>4 581 703</i>	<i>2 113 276</i>	<i>6 694 979</i>
			0
CO ₂ lubatud heitekoguste ühikute tasuta eraldamine (lisa 7)	10 134 367	0	10 134 367
Amortisatsioon (lisa 7, 16)	-9 982 206	0	-9 982 206
Sihtfinantseerimise eraldamine põhivarade soetamiseks	0	30 000	30 000
Sihtfinantseerimise teel soetatud põhivarade amortisatsioon (lisa 19)	0	-107 696	-107 696
			0
Raamatupidamisväärtuse saldo seisuga 31.12.2018	6 395 028	2 149 780	8 544 808
<i>Sh lühiajaline</i>	<i>1 778 710</i>	<i>140 492</i>	<i>1 919 202</i>
<i>Sh pikaajaline</i>	<i>4 616 318</i>	<i>2 009 288</i>	<i>6 625 606</i>

(eurodes)	Tasuta eraldatud CO ₂ lubatud heitekogused	Põhivarade sihtfinantseerimine	Kokku
Raamatupidamisväärtuse saldo seisuga 31.12.2016	6 531 634	2 349 911	8 881 545
<i>Sh lühiajaline</i>	<i>1 996 968</i>	<i>128 928</i>	<i>2 125 896</i>
<i>Sh pikaajaline</i>	<i>4 534 666</i>	<i>2 220 983</i>	<i>6 755 649</i>
CO ₂ lubatud heitekoguste ühikute tasuta eraldamine (lisa 7)	6 093 575	0	6 093 575
Amortisatsioon (lisa 7, 16)	-6 382 342	0	-6 382 342
Sihtfinantseerimise eraldamine põhivarade soetamiseks	0	6 500	6 500
Sihtfinantseerimise teel soetatud põhivarade amortisatsioon (lisa 19)	0	-128 935	-128 935
Raamatupidamisväärtuse saldo seisuga 31.12.2017	6 242 867¹	2 227 476	8 470 343
<i>Sh lühiajaline</i>	<i>1 661 164</i>	<i>114 200</i>	<i>1 775 364</i>
<i>Sh pikaajaline</i>	<i>4 581 703</i>	<i>2 113 276</i>	<i>6 694 979</i>

¹ Riikliku jaotuskava alusel kontsernile tasuta eraldatud CO₂ lubatud heitekoguse ühikute arvele võtmisel tekkinud sihtfinantseerimise kohustuse jääk seisuga 31.12.2018 on 6 395 028 eurot (2017: 6 242 867 eurot).

Sihtfinantseerimise kohustus amortiseeritakse vastavalt tasuta eraldatud CO₂ lubatud heitekoguste kasutusele. Immateriaalse põhivarana kajastatud tasuta eraldatud CO₂ lubatud heitekoguste amortiseerimine on kajastatud müüdud toodete kuludes ning tulu sihtfinantseerimisest on kajastatud muudes ärituludes võrdsetes summas, mistõttu ei mõjuta tasuta eraldatud CO₂ lubatud heitekoguste kasutamine aruandeperioodi kasumit.

² Keskkonnaministeeriumiga sõlmitud saastetasude asendamise lepingu alusel asendatakse saastetasu maksmise kohustus keskkonnameetmete rahastamise kohustusega (väävlitustamisseadme ehitus Põhja SEJ-s), mille tulemusel peab vähenema kateldest 5 ja 6 eralduv vääveldioksiidi heitekogus 15 % võrra aastas.

Vara soetamiseks toetusena saadud summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena ja kajastatakse tuludes soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Lisa 11. Eraldised

(eurodes)	Kaevanduse sulgemise eraldis ¹	Keskkonna- kaitseline eraldis ²	Puuduvate CO ₂ kvootide eraldis	Muud eraldised	Kokku
31.12.2017 seisuga	4 316 857	47 585	0	16 446	4 380 888
<i>Sh lühiajaline osa</i>	0	0	0	3 101	3 101
<i>Sh pikaajaline osa</i>	4 316 857	47 585	0	13 345	4 377 787
					0
Moodustamine	0	0	931 266	47 148	978 414
Kasutamine	0	-6 000	0	-3 099	-9 099
Diskonteerimine	220 858	0	0	720	221 578
					0
31.12.2018 seisuga	4 537 715	41 585	931 266	61 215	5 571 781
<i>Sh lühiajaline osa</i>	0	0	931 266	49 892	981 158
<i>Sh pikaajaline osa</i>	4 537 715	41 585	0	11 322	4 590 622

¹ Kaevanduse sulgemise eraldis on moodustatud Ojamaa Kaevanduse sulgemiseks aastatel 2025-2032. Eraldise diskontomääraks on 5% aastas. Alates 01.01.2019 uus diskontomäär on 2%.

² Keskkonnakaitseline eraldis moodustati 2011.aastal Maidla valla Rääsa küla joogiveega varustamiseks vastavalt heade kavatsuste protokollile Ojamaa Kaevanduse mõjupiirkonda jäävate külade veevarustussüsteemi väljaarendamiseks. 2012. aasta septembris toimus Rääsa ja Ojamaa külade koosolek, kus otsustati veetrasside rajamine asendada Rääsa-Ojamaa tee parendamisega. VKG Kaevandused OÜ koostas teehoiutööde kirjeldused ning sõlmis tööde teostamiseks kokkuleppe töövõtjaga. Tööde teostamise lõpptähtaeg oli 01.07.2013. Kuna 2014. aastal keskkonnakaitselist eraldist ei kasutatud, siis ettevõtte juhatus otsustas lühiajalise keskkonnakaitselise eraldise kasutamata osa asemel summas 105 897 eurot moodustada pikaajaline keskkonnakaitseline eraldis kuni 31.12.2019 summas 105 897 eurot Ojamaa kaevanduse mõjupiirkonda jäävate külade võimalike veevarustuse häirete kõrvaldamiseks. Aruandeperioodil kasutati eraldist 6 000 eurot.

Lisa 12. Ettemakstud tulevaste perioodide tulud

(eurodes)	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Kohustus kokku
Seisuga 31.12.2018	313 747	7 455 001	7 768 748
Seisuga 31.12.2017	288 904	7 000 600	7 289 504

Elektriliinide ja kaugküttevõrgu liitumistasud kajastatakse tuluna perioodi jooksul, mil energiateenust ühenduskoha kaudu eeldatavalt osutatakse. 2018. aastal laekus liitujatelt 803 929 eurot. (2017: 685 147 eurot). Tuluna kajastati 283 774 eurot (2017: 327 639 eurot).

Lisa 13. Aktsiakapital

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Aktsiakapital	6 391 164	6 391 164

Nimiväärtuseta aktsiate arv aruandeperioodi lõpu seisuga on 9 999 999 tk (31.12.2017: nimiväärtuseta aktsiate arv 9 999 999 tk). Ühe aktsia arvestuslik ümardatud nimiväärtus on 0,64 eurot.

Iga lihtaktsia annab aktsionärile ühe hääle aktsionäride üldkoosolekul ning õiguse osaleda kasumi jaotamisel proportsionaalselt aktsionäri aktsiate arvule.

Aruandeperioodil maksti välja dividende 238 560 eurot (2017 maksti: 0 eurot).

Pankadega sõlmitud laenulepingute tingimuste kohaselt ei tohi kontsern maksta brutodividende üle 1 500 tuhande euro aastas.

Viru Keemia Grupp AS aktsiad ei ole noteeritud väärtpaberibörsidel.

Kontserni jaotamata kasumi ning potentsiaalse tulumaksukohustuse kohta on lisainformatsioon lisa 29.

Viru Keemia Grupp AS aktsionärid aruandeperioodi lõpu seisuga on:

Aktsionäri nimi	Osalus
OÜ Tristen Trade	38,91%
OÜ Alvekor	25,49%
Ants Laos	19,53%
Sergos Invest OÜ	16,07%
Kokku	100%

Lisa 14. Reservid

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Põhivara ümberhindluse reserv ¹	209 606 833	61 349 737
Kohustuslik reservkapital ²	639 116	639 116
Realiseerumata kursivahede reserv ³	0	-481 511
Riskimaandamise reserv ⁴	9 961 514	-15 094 178
Kokku:	220 207 463	46 413 164

¹Enamiku materiaalse põhivara kajastamisel rakendatakse ümberhindluse meetodit, mille kohaselt kajastatakse materiaalne põhivara pärast esmast arvelevõtmist ümberhinnatud väärtuses.

Põhivarade ümberhindlusel kajastatakse muutused läbi muu koondkasumi ja –kahjumi põhivara ümberhindlusreservis. Põhivara ümberhindluse reservi vähendatakse ümberhinnatud materiaalse põhivara amortiseerimisel, allahindlusel ja müügil. Arvestuspõhimõtte on täpsemalt kirjeldatud lisas 1.

Põhivara ümberhindluse reserv moodustati esmakordselt seisuga 31.12.2004.

Seisuga 01.12.2017 viidi läbi põhivara ümberhindlus, mille tulemusel suurenes põhivara ümberhindluse reserv 1 543 087 euro võrra. Ümberhindlusele kuulusid järgmised põhivaragrupid: hooned ja rajatised, masinad ja seadmed ning transpordivahendid (täiendav info lisas 1).

2018. aastal VKG Oilis läbiviidud põhivara ümberhindluse tulemusena suurenes põhivara ümberhindluse reserv 158 521 800 euro võrra.

Põhivara ümberhindluse kohta täiendav informatsioon on avalikustatud lisas 6.

2018. aastal amortiseeriti ümberhindluse reservi 10 264 704 eurot (2017 : 9 012 380 eurot) Põhivara ümberhindluse reservi ei tohi dividendina välja maksta.

Põhivara ümberhindluse reserv 31.12.2016	68 819 030
Reservi amortisatsioon	-9 012 380
Põhivarade ümberhindlus	1 543 087
Põhivara ümberhindluse reserv 31.12.2017	61 349 737
Reservi amortisatsioon	-10 264 704
Põhivarade ümberhindlus	158 521 800
Põhivara ümberhindluse reserv 31.12.2018	209 606 833

²Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja emaettevõtte põhikirjale teeb emaettevõtte igal aastal puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendina välja maksta kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast kapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

³Ukrainas asuva majandusüksuse näitajad on ümberarvestatud eurodesse alljärgnevalt: rahalised varad ja kohustused on ümber hinnatud aruandeperioodi lõpu kursiga ning tulud ja kulud aruandeperioodi kaalutud keskmise kursiga. Valuutakursivahedest tekkinud summa on kajastatud omakapitalis realiseerimata kursivahe reservina. Aruandekuupäeva seisuga oli Ukraina ettevõtte likvideeritud.

⁴Riskimaandamise reserv koosneb rahavoo riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivsest akumulatsioonist osast. Riskimaandamise reserv klassifitseeritakse ümber puhaskasumisse (müügitulusse) hetkel, mil toimuvad müügitehingud ja instrumentide rahavood realiseeruvad.

Lisa 15. Müügitulu

(eurodes)

Piirkond	2018	2017
Euroopa Liit, välja arvatud Eesti	174 877 427	113 715 461
Eesti	29 665 867	46 849 695
Muud riigid	4 381 096	716 703
Kokku müügitulu	208 924 390	161 281 859

Müügitulu kajastamise ajastus

Klientidele kindlal ajahetkel üle antud kaubad		
Põlevkiviõli müük	163 642 674	122 919 289
Kaubaõlide müük	148 307	133 825
Elektrienergia müük	10 443 982	6 074 501
Kaugkütte ja kuuma vee müük	14 727 312	14 740 151
Kaugkütte ja auru müük	3 288 633	3 416 035
Maagaasi ülekanne ja jaotus	1 956 476	1 426 312
Muu toodangu ja materjali müük	2 030 508	1 221 890
Kindlal ajahetkel kajastatud müügitulu kokku	196 237 892	149 932 002

Klientidele aja jooksul üle antud kaubad ja teenused		
Logistikateenused	649 870	606 079
Elektri- ja sidevõrkude ehitus	2 335 841	601 535
Elektrienergia ülekanne ja jaotus	7 658 871	7 745 794
Elektri- ja kaugküttevõrgu liitumisteenus	313 091	387 540
Muud teenused	1 728 829	2 008 909
Aja jooksul kajastatud müügitulu kokku	12 686 501	11 349 858
Müügitulu kliendilepingutelt kokku	208 924 393	161 281 859

Kliendilepingute saldod

Järgmine tabel annab ülevaate lepingulistest varadest ja lepingulistest kohustistest klientidega:

	2018	2017
Kliendilepingu varad	132 723	129 215
Kliendilepingu kohustised	7 455 001	7 000 600
Kokku	7 587 724	7 129 815

Kliendilepingu varad on seotud peamiselt Kontserni õigusega saada tasu tehtud ehitustööde eest, mis ei ole aruandekuupäeval kliendile arve alusel edasi esitatud. Kliendilepingu varad klassifitseeritakse ümber nõuded ostjate vastu hetkel kui Kontsern väljastab kliendile arve. Kliendilepingu kohustised on seotud elektri- ja kaugküttevõrguga liitumise eest saadud tasudega, mille puhul müügitulu kajastatakse kliendilepingu eeldatava kestvusaja jooksul. Liitumistasudega seotud osaliselt täitmata toimingukohustis moodustas seisuga 31.12.2018 7 455 001 eurot. Kontserni juhtkond eeldab, et liitumisteenusega seotud täitmata toimingukohustustele jaotatud tehinguhind kantakse järgmise 32 aasta jooksul tuludesse.

2018. aastal on kliendilepingu kohustistest müügituludesse kajastatud liitumistasusid kokku summas 283 774 eurot.

Info nõuded ostjate vastu saldodest on avalikustatud lisas 4.

Toimingukohustised ning müügitulu arvestuspõhimõtted

Müügitulu mõõdetakse kliendiga sõlmitud lepingus sätestatud tasu alusel. Kontsern kajastab tulu, kui ta täidab toimingukohustuse, andes kauba või teenuse üle kliendile.

All tabelis on esitatud informatsioon kliendilepingutest tulenevate toimingukohustuste täitmise ja ajastuse ning sellest tulenevalt müügitulu kajastamise arvestuspõhimõtete kohta.

Müügitulu liik	Toimingukohustuse täitmine ja ajastus	Müügitulu arvestuspõhimõtted IFRS 15 kohaselt (kohaldatav alates 01.01.2018)	Müügitulu arvestuspõhimõtted IAS 18 kohaselt (kohaldatav enne 01.01.2018)
Põlevkiviõli müük	Kontsern toodab põlevkiviõlist kaubaõlisisid, koksitoodangut ning fenoolitoodet. Kliendid omandavad kontrolli põlevkiviõli toodangu üle, kui kaup on üle antud kliendile. Sel hetkel arved genereeritakse ning tulu kajastatakse. Müüdnud toodangule ei pakuta allahindlusi. Müüdnud tooteid kliendid ei saa tagastada. Välja arvatud olukordades, kus Kontsern on müünud kokkulepitud parameetritest erinevat kaupa.	Tulu põlevkiviõli toodangu müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule.	Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.
Kaubaõlide müük	Kliendid omandavad kontrolli kaubaõlide üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Sel hetkel arved genereeritakse ning tulu kajastatakse. Kaubaõlidele ei pakuta allahindlusi ega tagastusvõimalusi.	Tulu kaubaõlide müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule.	Tulu kaubaõlide müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.
Elektrienergia müük	Kontsern müüb klientidele energiakaupu (elektri-, aktiiv-, ja reaktiivenergia). Kliendid omandavad kontrolli energiakaupade üle, kui kaup on üle antud kliendile. Arveldamine klientidega toimub igakuiselt. Energiakaupadele ei pakuta allahindlusi ega tagastusvõimalusi.	Tulu energia müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule.	Tulu energia müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.
Kaugkütte ja auru müük	Kontsern müüb klientidele soojusenergiat. Soojusenergia kandjaks on aur. Kliendid omandavad kontrolli soojusenergia üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Arveldamine klientidega toimub igakuiselt. Soojusenergia müügile ei pakuta allahindlusi ega tagastusvõimalusi.	Tulu auru müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule.	Tulu auru müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Kaugkütte ja kuuma vee müük	Kontsern müüb klientidele soojustenergiat. Soojustenergia kandjaks on vesi. Kliendid omandavad kontrolli soojustenergia üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Arveldamine klientidega toimub igakuiselt. Soojustenergia müügile ei pakuta allahindlusi ega tagastusvõimalusi.	Tulu soojustenergia müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule.	Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.
Logistika-teenused	Kontsern osutab kahte erinevat sorti logistikateenuseid (raudtee- ja autotransport). Osutatavad logistikateenused on olemuselt lühiajalised ning teenuseid osutatakse üldjuhul samas kalendrikuus. Teenuste eest saadav tasu sõltub otseselt osutatud teenuste mahust. Arveldamine klientidega toimub igakuiselt.	Tulu kajastatakse teenuse osutamise aja jooksul. Kuna Kontsernil on õigus saada kliendilt tasu summas, mis vastab otseselt Kontserni seni tehtud toimingute väärtusele kliendi jaoks ühes kalendrikuus, kajastab Kontsern praktilise abinõuna müügitulu summas, mille kohta Kontsernil on õigus esitada arve.	Tulu teenustest kajastatakse teenuse osutamise jooksul.
Elektri- ja sidevõrkude ehitus	Kontsern ehitab klientidele elektri- ja sidevõrkusid. Töö eest tasu maksmine toimub üldjuhul töö iga etapi üleandmisel. Ehitustöid tehakse üldjuhul kliendi territooriumile kliendi koostatud projektsioonide alusel. Ehitustööde pikkus sõltub projektide keerukusest.	Tulu kajastatakse aja jooksul. Toimingukohustuse täitmise edenemist mõõdetakse sisendimeetodite alusel. Sisendimeetoditega kajastatakse müügitulu sisendite põhjal, mida Kontsern rakendab toimingukohustuse täitmiseks (näiteks tarbitud ressursid, kulunud töötunnid, tehtud kulutused), võrrelduna sisendite eeldatava koguhulgaga, mis on vajalik vastava toimingukohustuse täitmiseks.	Tulu teenuste müügist ehituslepingute täitmisel kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulu ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused. Juhul kui aruandekuupäevaks on väljastanud tellijale arveid suuremas või väiksemaks summas, kui valmidusastme meetodil arvestatud tulu, siis kajastatakse vahet kohustuse või nõudena.
Maagaasi ülekanne ja jaotus	Kliendid omandavad kontrolli maagaasi üle hetkel, kui kaup on üle antud kliendile. Arveldamine klientidega toimub igakuiselt. Klientidel ei ole võimalik saada soetatud kaubalt allahindlusi ega saadud kaupa tagastada.	Tulu maagaasi ülekandest ja jaotuse müügist kajastatakse hetkel, mil kaup on üle antud kliendile, see tähendab hetkel, mil müügitehing kliendiga on viidud lõpule.	Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Elektrienergia ülekanne ja jaotus	Kontsern osutab oma teeninduspiirkonnas asuvatele klientidele võrguteenuseid. Kliendid saavad ning tarbivad võrguteenuses osutamisest saadavaid hüvesid üheaegselt ja teenuse osutamisega samal ajal. Arveldamine klientidega toimub igakuiselt.	Müügitulu kajastatakse teenuse osutamise aja jooksul. Kontsern kajastab müügitulu selles perioodis, mil teenus on osutatud. Toimingukohustuse täitmist mõõdetakse väljundmeetodi kohaselt (osutatud võrguteenuste maht). Lisaks osutatud võrguteenuste mahule, võetakse väljundmeetodi sisendina arvele teatamata, hiline misega teatatud ning valesti teatatud näitused.	Müügitulu kajastamise aluseks on klientide arvestite näidud. Kliendid teatavad näidud tegeliku tarbimise alusel või need võetakse kauglugemise teel või prognoositakse tarbimisgraafikute alusel. Lisaks võetakse arvesse ka aruandeperioodi lõpu seisuga teatamata, hiline misega teatatud ning hinnanguliselt valesti teatatud näidud, mille tulemusena kajastab müügitulu täpsemalt tegelikku elektrienergia tarbimist.
Elektri- ja kaugkütte-võrgu liitumisteenus	Võrguga liitumisel saab Kontsern liitujatelt tasusid, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks tehtavad kulutused. Kontsernil on seadusest tulenev kohustus tagada ühenduskoha olemasolu nii kaua, kuni kliendi tarbimiskoht vajab energiateenust. Seega loetakse ühenduse loomiseks vajalikke tegevusi aja jooksul täidetava ulatuslikuma toimingukohustuse osaks, mida ei ole võimalik aja hetkel osutatavast võrguteenuse müügist eristada.	IFRS 15 kohaselt loetakse toimingukohustuse see osa, mis hõlmab ühenduse loomiseks vajalikke tegevusi, täidetaks perioodi jooksul, mil energiateenust ühenduskoha kaudu eeldatavalt osutatakse. Eespool nimetatud perioodi pikkus sõltub juhtkonna hinnangust.	Liitumistasu kajastatakse tuluna liitumisega seoses tehtud investeeringute kasuliku eluea jooksul. Tuludesse kandmata liitumistasu kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide tuluna.

Lisa 16. Müüdnud toodangu kulu

(eurodes)	2018	2017
Kulum ja väärtuse langus	-54 812 514	-63 396 648
Töõjõukulud (lisa 22)	-38 681 963	-35 228 124
Tooraine, materjal, kaubad	-38 119 033	-19 920 505
Ostetud teenused	-30 114 314	-35 649 977
CO ₂ lubatud heitkoguste amortisatsioon (lisa 7)	-10 005 935	-6 382 342
CO ₂ eraldise moodustamise kulud (lisa 11)	-931 266	0
Varude allahindlus (lisa 5)	-384 641	-156 091
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	2 710 255	11 192 952
Muud kulud	-22 287	-88 808
Kokku müüdnud toodangu kulu	-170 361 698	-149 629 543

Lisa 17. Turustuskulud

(eurodes)	2018	2017
Ostetud teenused	-5 113 100	-3 381 619
Töõjõukulud (lisa 22)	-554 569	-489 024
Kulum	-75 004	-103 889
Tooraine, materjal, kaubad	-64 253	-32 340
Muud kulud	-33 854	-39 013
Kokku	-5 840 780	-4 045 885

Lisa 18. Üldhalduskulud

(eurodes)	2018	2017
Töõjõukulud (lisa 22)	-5 040 242	-4 475 735
Ostetud teenused	-3 148 782	-2 927 294
Kulum	-1 229 771	-1 822 823
Tooraine, materjal, kaubad	-65 195	-132 145
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded (lisa 4)	15 829	21 064
Muud kulud	-256 167	-143 128
Kokku	-9 724 328	-9 480 061

Arendusväljaminekute summa 2018. a moodustas 146 tuhat eurot ja 2017. a 149 tuhat eurot.

Lisa 19. Muud äritulud

(eurodes)	2018	2017
Sihtfinantseerimise tulu tasuta eraldatud CO ₂ lubatud heitkogusest (lisa 10)	9 982 206	6 382 343
Kasum valuutakursi muutustest	908 529	0
Metalljäätmete müük	758 572	153 745
Sihtfinantseerimise tulu põhivarade amortisatsioonist (lisa 10)	107 696	128 927
Viivised ja trahvid	77 660	65 820
Kasum kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse muutusest	0	38 958
Kinnisvarainvesteeringute renditulu	0	2 500
Muud äritulud	390 658	335 122
Lõpetatud tegevused¹		
Muud äritulud	0	265 102
Kokku lõpetatud tegevused	0	265 102
Muud äritulud kokku	12 225 321	7 372 517

¹2016. aastal VKG Transport ADR-vedudel oli käive planeeritust väiksem 913 tuhat eurot. Konkreetset plaani olukorra parandamiseks ei nähtud ja otsustati ADR grupi tegevus lõpetada. ADR vara müügikasum on kajastatud kasumiaruandes muudes ärituludes summas 265 102 eurot.

Lisa 20. Muud ärikulud

(eurodes)	2018	2017
Kahjum põhivara likvideerimisest ja realiseerimisest	-414 036	-106 351
Kahjum põhivara ümberhindlusest	0	-633 029
Kahjum valuutakursi muutustest	0	-507 777
Viivised, trahvid	-5 931	-10 800
Tööjõukulud (lisa 22)	-57 762	-27 311
Liikmemaksud erialaliitudesse	-19 884	-20 668
Varude mahakandmine	-145 516	-23 945
Muud ärikulud	-209 745	-154 995
Kokku	-852 874	-1 484 876

Lisa 21. Finantstulud ja –kulud**Finantstulud**

(eurodes)	2018	2017
Intressitulu	8 046	6 492
Kasum valuutakursi muutustest	53 096	0
Finantstulud kokku	61 142	6 492

Finantskulud

(eurodes)	2018	2017
Intressikulud	-5 973 100	-7 688 039
Kahjum valuutakursi muutustest	0	-901 243
Pikaajaliste eraldiste diskonteerimise kulu (lisa11)	-221 580	-210 806
Muud finantskulud	-767 948	-982 535
Finantskulud kokku	-6 962 628	-9 782 623

2018a. laenuintresse ei kapitaliseeritud (2017: kapitaliseeritud põhivarasse 232 938 eurot). (lisa 6)

Lisa 22. Tööjõukulud

(eurodes)	2018	2017
Töötajate palgad	-34 214 155	-31 216 154
sh juhatuse liikmed	-884 200	-828 583
sh nõukogu liikmed	-42 182	-42 182
Sotsiaalmaksude kulu	-11 125 138	-10 182 957
Töötuskindlustusmaksed kulud	-263 480	-240 207
Kokku	-45 602 773	-41 639 318

Kontserni keskmine töötajate arv 2018.a. oli 1 767 töötajat (2017: 1 763), sh emaettevõtja Viru Keemia Grupp AS keskmine töötajate arv 94 töötajat (2017: 89 töötajat).

Kontsernis oli 2018.a töölepinguga töötajaid 1 708, juhatuse liikmeid 12, töövõtulepinguga 47 (2017: töölepinguga töötajaid 1 697, juhatuse liikmeid 17, töövõtulepinguga 49).

Lisades 16, 17, 18 ja 20 on toodud tööjõukulude jaotus erinevate kulugruppide vahel. 2018.a. vahe summas 1 424 tuhat eurot (2017: 1 500 tuhat eurot) tuleneb tööjõukulude kapitaliseerimisest oma tarbeks põhivara valmistamisel.

Lisa 23. Tulumaksukulu

(eurodes)	2018	2017
Dividendidele rakendatav tulumaksumäär	20/80	-
Tulumaksukulu kokku	-559 640 ¹	0

¹ Sh Viru Keemia Grupp AS 59 640 eurot

VKG Elektrivõrgud OÜ 250 000 eurot

VKG Soojus AS 250 000 eurot

Lisa 24. Kasutusrent**Kontsern kui rentnik**

Aruandeaastal kajastati kasumiaruande kuludes kasutusrendimakseid summas 608 801 eurot (2017: 1 013 503 eurot).

Tulevastel perioodidel tasumisele kuuluvad rendimaksed mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest jagunevad järgmiselt:

(eurodes)	2018	2017
Maksetähtajaga kuni 1 aasta	354 149	1 106 497
Maksetähtajaga 1 kuni 5 aastat	1 259 349	1 152 382
Kokku	1 613 498	2 258 879

Lisa 25. Tehingud seotud osapooltega

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele.

- emaettevõtte omanikud
- teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted
- kontserni juhatuse ja nõukogu ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju kontserni äriliste otsustele

Lisaks on seotud osapoolteks eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted.

(eurodes)	2018	2017
Tehingud juhatuse ja nõukogu liikmetega ja omanikega		
Teenuste ost (juhatuse liikmete lepingu alusel makstud tasu)	897 123	828 583
Teenuste ost (nõukogu liikmetele makstud tasu)	42 182	42 182
Kontserni omanikega seotud ettevõtted ja isikud		
Teenuste ja kaupade ost	309 789	363 207
Laenu saamine (lisa 8)	0	0
Varade kasutusrendikulud (lisa 24)	0	36
Kaupade ja teenuste müük	0	16 718
Intrassikukulud (lisa 21)	1 197 775	1 222 775

(eurodes)	2018	2017
Muud seotud osapooled		
Teenuste müük	3 382	4 087
Kapitalirent	5 565	1 621
Kapitalirendi intressikulud	41	211
Nõuded seotud osapooltega		
Kontserni omanikega seotud ettevõtted	1 714	519 453
Muude seotud osapooltega	10 249	15 762
Kohustused seotud osapooltega		
Laenukohustus kontserni omanike kontrolli all oleva ettevõtte vastu (lisa 8)	13 400 277	13 400 277
Intressikohustused kontserni omanike kontrolli all oleva ettevõtte vastu	3 047 224	1 564 920
Kohustused juhatuse, omanike ja omanikega seotud poolte vastu	33 897	55 700

Kontserni juhatuse liikmetele ei ole lahkumishüvitisi määratud.

Lisa 26. Investeeringud tütarettevõtetesse

(eurodes)	VKG Oil AS	VKG Transport AS ³	Viru RMT OÜ	VKG Kaevandused OÜ	VKG Elektri-võrgud OÜ	ООО Сланцевхим ⁵	VKG Logistika OÜ ²	VKG Soojus AS	VKG Diisel OÜ	VKG Plokk OÜ ⁴	Emaettevõttes kokku	VKG Energia OÜ ¹
Asukoht	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik	Ukraina	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik	Eesti Vabariik		Eesti Vabariik
Põhitegevusala	Põlevkivi-keemia saaduste tootmine	Transpordi teenused hooldus ja remont	Metall-konstruktsioonide valmistamine	Põlevkivi kaevandamine ja ümbertöötlemine	Elektri-energia import, ost, jaotamine, müük	Põlevkivi kaevandamine, ümbertöötlemine	Transpordi teenused hooldus ja remont	Soojus- ja elektri-energia tootmine ja müük	Arendustegevus	Ehitusmaterjalide tootmine		Soojuse ja energia tootmine ja müük
Osalus 31.12.2017	%	100	100	100	100	73,36	100	100	100	100		100
Osalus % 31.12.2018		100	100	100	100	73,36	100	100	100	0		100
Bilansiline maksumus 31.12.2017	125 601 917	41 369 484	4 432 061	26 331 210	22 455 949	112 986	32 849	23 126 276	137 486	150 000	243 750 218	81 996 472
Aksia- või osakapitali suurendamine											0	0
Ühinemine		-41 369 484									-41 369 484	0
Ümberhindlus						-112 986	1 770 022			-150 000	1 507 036	0
Riskimaandamise reserv	9 961 514										9 961 514	0
Tütarettevõtete koondkasumid	179 428 844		645 788	11 822 607	-440 250		-1 802 871	928 147	-127		190 582 138	3 387 871
Bilansiline maksumus 31.12.2018	314 992 275	0	5 077 849	38 153 817	22 015 699	0	0	24 054 423	137 359	0	404 431 422	85 384 343

¹OÜ VKG Energia on VKG OIL AS tütarettevõtte ja bilansiline maksumus näitab osade maksumust VKG Oili AS finantsseisundi aruandes.

²Endine VKG Tsement OÜ

³VKG Transport liideti 01.12.2018. aasta seisuga emaettevõttega

⁴VKG Plokk OÜ oli müüdud 2017. aastal

⁵ООО Сланцевхим likvideeriti 2018. aasta.

Tütaretevõtete omakapital

Seisuga 31.12.2018

(eurodes)	VKG Oil AS	Viru RMT OÜ	VKG Kaevandused OÜ	VKG Elektrivõrgud OÜ	VKG Logistika OÜ ¹	VKG Soojus AS	VKG Diisel OÜ	VKG Energia OÜ
Vähemusosalus	0	0	0	0	0	0	0	0
Aksia- või osakapital	639 116	2 557	1 000 000	3 195 583	65 976	2 200 000	2 750	3 195 582
Ülekurss	76 694	0	20 878 676	12 929 966	0	6 242 574	1 703 125	8 947 631
Kohustuslik reservkapital	63 912	2 346	0	129 885	0	589 273	0	319 559
Põhivara ümberhindamise reserv	183 486 379	998 918	264 152	37 431	0	2 107 850		8 763 864
Riskimaandamise reserv	9 961 514	0	0	0	0	0	0	0
Jaotamata kasum(- kahjum)	120 764 660	4 074 028	16 010 989	5 722 834	-1 802 871	12 914 726	-1 568 516	64 157 707
Omakapital kokku	314 992 275	5 077 849	38 153 817	22 015 699	-1 736 895	24 054 423	137 359	85 384 343
Emaettevõtte osa omakapitalis	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

¹Endine VKG Tsement OÜ

Lisa 27. Finantsriskide juhtimine

A. Finantsinstrumendid klasside ja kategooriate lõikes

Finants-instrumentide klass	Finants-instrumentide kategooria	Viide lisale	Raamatupidamislik väärtus		Õiglane väärtus	
			31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Raha ja raha ekvivalendid	Korrigeeritud soetusmaksumus	2	50 251 926	33 333 453	-	-
Tuletisinstrumendid	Õiglane väärtus – riskimaandamise instrument	3	9 961 514	0	9 961 514	0
Nõuded ostjate vastu	Korrigeeritud soetusmaksumus	4	14 318 750	9 884 022	-	-
Muud nõuded (lisa 4)	Korrigeeritud soetusmaksumus		333 366	352 338	-	-
Laenukohustused	Korrigeeritud soetusmaksumus	8	153 019 441	193 775 055	153 019 441	193 775 055
Kapitalirendi-kohustused	Korrigeeritud soetusmaksumus	8	4 915 199	3 208 137	4 915 199	3 208 137
Võlad tarnijatele	Korrigeeritud soetusmaksumus		13 240 086	6 239 665	-	-
Muud kohustused	Korrigeeritud soetusmaksumus	9	6 654 693	5 341 609	-	-
Kohustis realiseerunud tuletisinstrumentide eest	Korrigeeritud soetusmaksumus	9	693 641	1 232 870	-	-
Tuletisinstrumendid (kohustused)	Õiglane väärtus – riskimaandamise instrument	3	0	14 352 468	0	14 352 468

B. Õiglane väärtus

Kontserni kõik finantsvarad ja -kohustused on kajastatud finantsseisundi aruandes või potentsiaalsete varade või kohustustena raamatupidamisaruande lisades. Finantsseisundi aruande kirjade raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu, muud nõuded, võlad tarnijatele ja muud kohustused raamatupidamislikud väärtused on nende õiglase väärtuse mõistlik lähiväärtus, mistõttu ei ole kontsern nende õiglast väärtust avalikustanud.

Laenukohustuste ja kapitalirendikohustuste õiglane väärtus on kontserni juhtkonna hinnangul võrdne nende raamatupidamisväärtusega, sest juhtkonna hinnangul on lepingute kehtivad intressimäärad vastavad turuintressimääradele.

Kõik finantsvarad- ja kohustused, mille jaoks on avalikustatud nende õiglane väärtus, on klassifitseeritud õiglase väärtuse hindamisel hierarhia 2. tasemele.

Tuletisinstrumentide õiglane väärtus on toodud lisas 3. Vastavalt õiglase väärtuse hierarhiale ja hindamismetoodikale on tegemist õiglase väärtuse mõõtmisega tasemel 2.

1. tase: identsete varade või kohustuste noteeritud (korrigeerimata) hinnad aktiivsetel turgudel.

2. tase: muud sisendid kui 1. tasemes sisalduvad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustuse osas jälgitavad kas otse (s.t hindadena) või kaudselt (s.t on tuletatud hindadest).

3. tase: vara või kohustuse sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid).

C. Finantsriskide juhtimine**Krediidirisk**

Krediidirisk on potentsiaalne kahju, mis võib tuleneda vastaspoole kohustuste mittetäitmisest. Krediidirisk tuleneb peamiselt Kontserni klientidelt saadavatest nõuetest. Krediidirisk on ettevõtluse paratamatu osa.

Finantsvarade ja kliendilepingute varade bilansilised jääkmaksumused peegeldavad Kontserni maksimaalset krediidiriski.

Aruandeaastal kajastatud väärtuse langus finantsvarade ja kliendilepingute varade puhul oli järgnev.

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Nõuded ostjate vastu ning kliendilepingute varade väärtuse langusest tulenevad kahjumid	-510 837	-501 018
Kokku	-510 837	-501 018

Nõuded ostjate vastu ja kliendilepingute varad

Krediidiriskide haldamisel jälgitakse tähelepanelikult partnerite maksekäitumist, analüüsitakse nende finantsseisu ning vajaduse korral kaasatakse garandina tehingutesse kolmandaid isikuid. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Klientide tähtjaks tasumata võlaga tegeletakse igapäevaselt. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtaja ületamise korral kasutatakse meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu. Erikokkulepete sõlmimine on juhatuse pädevuses.

Seisuga 31. detsember 2018 oli nõuete ja kliendilepingute varade krediidiriski geograafiline jaotus järgmine:

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Euroopa Liit, välja arvatud Eesti	6 504 888	3 104 548
Eesti	7 900 305	6 676 583
Muud riigid	46 280	232 106
Kokku	14 451 473	10 013 237

Seisuga 31. detsember 2018 oli Kontserni kõige olulisema kliendi nõuete raamatupidamislik jääkväärtus 6 288 980 tuhat eurot (2017: 3 049 343 tuhat eurot).

Nõuded ostjate vastu ja kliendilepingute varad: IAS 39 võrdlusinfo

Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg ei ole saabunud, ning ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on saabunud, aga mida ei ole hinnatud ebatõenäoliselt laekuvateks 31. detsembril 2018, oli järgmine

Ostjatelt laekumata arvete analüüs	Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded seisuga 31.12.2017
Tähtaeg saabumata	9 081 123
maksetähtajast möödunud 1-30 päeva	514 360
maksetähtajast möödunud 31-90 päeva	133 787
maksetähtajast möödunud üle 91 päeva	154 752
Kokku ostjatelt laekumata arved	9 884 022

Ülevalpool kirjeldatud põhimõtete alusel ostjate vastu tekkinud nõuete allahindlus 1. jaanuari 2018 seisuga ei olnud materiaalse olulisusega. Ostjate vastu tekkinud nõuete allahindlus 31. detsember 2018 seisuga oli 510 837 eurot.

Nõuded ostjate vastu ja kliendilepingute varad: nõuded ostjate vastu eeldatava krediidikahjumi hinnang seisuga 1. jaanuar ning 31 detsember 2018.

Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediidikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatava krediidikahjumi summas.

Kontsern kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse allahindlusreservi moodustamise maatriksit, mis põhineb Kontserni ajaloolisel krediidikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega.

Ostjatelt laekumata arvete analüüs	Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded seisuga 31.12.2018	Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded seisuga 31.12.2017
Tähtaeg saabumata	13 411 900	9 081 123
maksetähtajast möödunud 1-30 päeva	390 231	514 360
maksetähtajast möödunud 31-90 päeva	143 339	133 787
maksetähtajast möödunud üle 91 päeva	373 280	154 752
Kokku ostjatelt laekumata arved	14 318 750	9 884 022

Järgnev tabel näitab liikumisi nõuded ostjate vastu allahindlustes. Võrdlusperioodi info näitab allahindluse reservi saldot IAS 39 reeglite järgi.

(eurodes)	31.12.2018
Seisuga 01.01.2018 IAS 39 arvestuspõhimõtete järgi	501 018
Korrigeerimised IFRS 9 rakendamisega	0
Seisuga 01.01.2018 IFRS 9 arvestuspõhimõtete järgi	501 018
Maha kantud (lootusetuks hinnatud nõuded)	- 8 450
Laekunud ebatõenäolised nõuded	-83 510
Muutus allahindluses tulenevalt uutest nõuetest ostjate vastu	101 779
Saldo seisuga 31.12.2018	510 837

Raha ja raha ekvivalendid

Kontsern omas 31. detsembril 2018 50 251 926 eurot rahalisi vahendeid (2017: 33 333 453 eurot). Raha ja raha ekvivalente hoitakse finantsinstitutsioonides, kelle reitingud on vahemikus Aa2 ja Ba1 vahel. Finantsinstitutsioonide reitingute allikaks on Moody's.

Raha ja raha ekvivalentide väärtuse langust on hinnatud 12 kuu jooksul eeldatava krediidikahju summas ja see kajastab riskipositsioonide lühiajalisi tähtaegu. Kontsern on seisukohal, et Kontserni raha ja raha ekvivalentide krediidirisk on madal, tuginedes finantsinstitutsioonide krediidireitingutele.

IFRS 9 esmakordsel rakendamisel ei kajastanud Kontsern väärtuse langusest tulenevaid allahindlusi raha ja raha ekvivalentidele.

Derivatiivid

Tuletisinstrumentid on sõlmitud pankade ja finantsasutustega, kelle reitingud on vahemiku Aa2 ja Ba1. Reitingute allikaks on Moody's.

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb tagatiseta nõuetest:

Krediidirisk	31.12.2018	31.12.2017
Raha ja pangakontod	50 251 926	33 333 453
Nõuded ostjate vastu	14 318 750	9 887 022
Muud nõuded	1 715 114	1 045 412
Kokku maksimaalne krediidirisk	66 285 790	44 265 887

Intressirisk

31.12.2018 seisuga oli kontsernil intressikandvaid kohustusi 157 532 tuhat eurot (2017: 197 030 tuhat eurot), mis moodustab 27,9% (2017: 35,5% kogu varadest. Tulenevalt intressikandvate kohustuste keskmisest osakaalust kontsernis hindab juhtkond rahaturu intresside tõusust tulenevat otsest riski kontserni tegevusele oluliseks. Selle riski maandamiseks on intressikandvatest kohustustest 113 400 tuhat eurot ehk 72% kaitstud intresside tõusmise riski vastu läbi baasintressi fikseerimise. Muude intressikandvate kohutuste 1%-line baasintressi tõus vähendaks kontserni tulumaksueelset kasumit 396 tuhande euro võrra.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsernil ei ole piisaval hulgal likviidseid rahalisi vahendeid vajalike kulude ja investeeringute katmiseks. Likviidsusrisi maandatakse erinevate finantsinstrumentidega nagu laenud, käibekapitali juhtimine, reserve loomine, riski maandavad tulevikutehingud jne. Kontserni maksevõime tase (käibevara/lühiajalised kohustused) aruandeperioodi lõpu seisuga on 0,63 (31.12.2017: 1,51). Maksevõime langemise peamiseks põhjuseks on pangalaenude refinantseerimistähtaaja saabumine 31.12.2019, mille tõttu kogu laenusaldot näidatakse lühiajalise kohustusena. Aruandeperioodi järgse sündmusena on pankadega kokku lepitud laenude refinantseerimistingimused ja eeldatavalt saavad laenud pikendatud 2019. aasta kolmandas kvartalis. Aruandeperioodi lõpu seisuga on kontsernil vabu rahalisi vahendeid 50 252 tuhat eurot (2017: 33 333 tuhat eurot), millele lisanduvad veel kasutamata arvelduslaenu limiidid summas 17 000 tuhat eurot, kehtivusega kuni 31.12.2019. Aruandeperioodi järgse sündmusena lõpetati kõik arvelduslaenulepingud 31.03.2019 seisuga, kuna juhtkonna hinnangul on ettevõtte likviidsuspositsioon piisavalt tugev ka ilma nendeta.

Alljärgnevas likviidsusanalüüsis on esitatud kontserni lühi- ja pikaajaliste kohustuste jaotus kohustuste realiseerumistähtaegade lõikes. Kõik tabelis esitatud summad on lepingute alusel tasumisele kuuluvad diskonteerimata rahavood. Analüüsis on võetud arvesse laenude intresside määrad vahemikus 2,75%-9%.

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31.12.2018

	kuni 6 kuud	6 kuud kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Diskonteerimata maksed kokku
Võlakohustused	11 276 423	133 706 866	21 523 085	166 506 374
Võlad tarnijatele	13 240 086	0	0	13 240 086
Viitvõlad	6 654 693	0	0	6 654 693
Kohustis realiseerunud tuletisinstrumentide eest	693 641	0	0	693 641
Kokku	31 864 843	133 706 866	21 523 085	187 094 794

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31.12.2017

	kuni 6 kuud	6 kuud kuni 1 aasta	1 kuni 5 aastat	Diskonteerimata maksed kokku
Võlakohustused	9 333 058	12 864 880	185 031 913	207 229 851
Deriatiivsed finantskohustused	8 836 472	4 301 607	1 214 389	14 352 468
Võlad tarnijatele	6 239 665	0	0	6 239 665
Viitvõlad	6 574 479	0	0	6 574 479
Muud kohustused	0	0	842 832	842 832
Kokku	30 983 674	17 166 487	187 089 134	235 239 295

Kapitali juhtimine

Kontserni esmaseks kapitali juhtimise eesmärgiks on kindlustada optimaalne kapitali (netovõlg ja omakapital) struktuur, mis toetaks kontserni äritegevuse kasumlikkust ja aktsionäride huve. Tulenevalt õlituru volatiilsusest on õlitootmisettevõtetele pikas plaanis majanduslikult efektiivsem hoida võlakapitali tase tavapärasest madalamal. VKG on seadnud eesmärgiks hoida netovõla suhet kogukapitali 20% piires. 2018.a. lõpuks oli antud näitaja langenud 17%-le (2017: 35%).

	31.12.2018	31.12.2017
Intressikandvad võlakohustused (lisa 8)	157 531 988	197 030 082
Miinus: raha ja raha ekvivalendid (lisa 2)	50 251 926	33 333 453
Netovõlg	107 280 062	163 696 629
 Omakapital	 510 805 297	 303 260 796
Kogukapital (netovõlg + omakapital)	618 488 011	466 957 425
Netovõla suhe kogukapitali	17%	35%

Tururiskid

Nafta ja naftatoodete maailma turuhindade muutuse risk on kontserni tegevuse paratamatu osa. Suurema osa kontserni põlevkiviõlide müügilepingutest on sõlmitud tingimustel, et toote müügihind otseselt sõltub naftatoodete börsi noteeringutest, teine osa põlevkiviõlide hindadest (müük siseturul) sõltub maailmaturu hindadest kaudselt. Nafta hinnad maailmaturul avaldavad mõju ka ettevõtte kulude poolele läbi tootmises kasutatavate kütuste, õlide ja maagaasi hinna, kuid see mõju on marginaalne võrreldes mõjuga tuludele.

Nimetatud riski monitooritakse kontsernis pidevalt ja teostatakse võimaliku kasumi tundlikkuse analüüsi nafta ja naftatoodete maailmaturu hindade muutusele. Brent toornafta aasta keskmise hinna muutus ühe dollari võrra mõjutab VKG kasumlikkust umbes kahe ja poole miljoni euro võrra.

Nafta ja naftatoodete maailmaturu hindade muutuse riski maandamiseks kasutab kontsern tuletisinstrumente. Kui varasemalt kasutati lihtsaid *swap*-tehinguid tulevikuhindade fikseerimiseks, siis seoses turuhindade tõusmisega läks VKG 2018. aasta jaanuarist alates üle nn *zero cost collar* tehingutele, kus kaitstakse hinna kukkumise vastu teatud tasemelt madalamale, kuid seatakse ette ka piir, millest kõrgemale müügihinda tõusta ei saa. Tuletistehingute sõlmimisega tegeleb emaettevõtte Viru Keemia Grupp AS, kelle ülesanne on kontserni turuhindade muutuse riski juhtimine ja maandamine. Tehinguid kajastatakse aga VKG Oil AS-is, kus avaldub ka turuhindade kõikumise mõju.

2018. aasta jooksul müüdud õlidest oli tuletistehingutega kaetud 394 500 tonni, mis moodustas aasta õlimüügist 65% (2017: 358 200 tonni ehk 66%). Aruandeperioodi lõpu seisuga on sõlmitud vedelkütuste tulevikutehinguid 282 000 tonni õlide müügiks. Keskmise kaitse on tasemel 270 €/t ja keskmine hinnalagi tasemel 400 €/t. 31.12.2018 seisuga on antud tehingute õiglase väärtus ehk eeldatav mõju kasumile järgmine:

2018.a seisuga:

Alljärgnev tabel näitab perioodi, mil riskimaandamisinstrumentidega seotud rahavood leiavad aset:

(eurodes)	Kuni 6 kuud	6 kuud kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Kokku
Vedelkütuste müügi optsioonid				
Nõuded	3 378 082	5 535 836	1 047 596	9 961 514

Alljärgnev tabel näitab perioodi, mil riskimaandamisinstrumentidega seotud rahavood tõenäoliselt mõjutavad kasumiaruannet:

(eurodes)	Kuni 6 kuud	6 kuud kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	Kokku
Vedelkütuste müügi optsioonid				
Nõuded	3 378 082	5 535 836	1 047 596	9 961 514

2017.a seisuga:

Alljärgnev tabel näitab perioodi, mil riskimaandamisinstrumentidega seotud rahavood leiavad aset:

(eurodes)	kuni 6 kuud	6 kuud kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	kokku
Vedelkütuste müügi swap-lepingud				
Kohustised	8 661 723	5 031 490	1 892 122	15 585 335

Alljärgnev tabel näitab perioodi, mil riskimaandamisinstrumentidega seotud rahavood tõenäoliselt mõjutavad kasumiaruannet:

(eurodes)	kuni 6 kuud	6 kuud kuni 1 aasta	Üle 1 aasta	kokku
Vedelkütuste müügi swap-lepingud				
Kohustised	8 661 723	5 031 490	1 892 122	15 585 335

Seoses õli turuhindade kõrge volatiilsusega otsustab juhtkond jätkata tuletisinstrumentide kasutamist ka edaspidi. Vastavalt kontserni hedging-poliitikale on eesmärk fikseerida vähemalt 25%, kuid mitte rohkem kui 65% plaanitavast järgmise 18 kuu toodangust.

Valuutarisk

2018. aastal kontserni käibest 83% (2017: 73%) moodustas müük USA dollarites, mis kõik oli seotud õlide müügiga. Kuna kulud on 99% ulatuses eurodes, siis on kontsernil ulatuslik risk USD valuutakursi nõrgenemise suhtes. Kui arvestada, et 2018.a. õlide müügist 65% oli fikseeritud tulevikutehingutega, mis olid tehtud eurodes, siis reaalset oli 2018.a. valuutariskidele avatud 18% käibest, mis on juhtkonna hinnangul rahuldav tulemus. Lisaks on ajalooline kogemus näidanud, et valuutarisk ja turuhinnarisk liiguvad enamast vastassuundades, mistõttu nad osaliselt maandavad teineteist.

Kontserni valuutaposisioonid

(eurodes)				
Finantsvarad	EUR	USD	Muu valuuta	31.12.2017
Raha ja raha ekvivalendid (lisa 2)	50 251 898	28	0	50 251 926
Nõuded ostjate vastu	8 028 540	6 290 210	0	14 318 750
Kokku	58 280 438	6 290 238	0	64 570 676
Finantskohustused	EUR	USD	Muu valuuta	31.12.2017
Võlakohustused (lisa 8)	157 531 988	0	0	157 531 988
<i>s.h. pikaajalised</i>	<i>16 512 392</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>16 512 392</i>
Võlgnevus hankijatele	13 233 461	3 802	2 823	13 240 086
Kokku	170 765 449	3 802	2 823	170 772 074
Netoposisioonid	-112 485 011	6 286 436	-2 823	-106 201 398

Lisa 28. Aruandeperioodi järgsed sündmused

Peale aruandeperioodi lõppu 31.12.2018 kuni majandusaasta aruande koostamise kuupäevani toimusid järgmised olulised sündmused:

- 21.03.2019 maksti omanikele dividende 1 200 000 eurot
- Laenulepingute refinantseerimise põhitingimused on pankadega kokku lepitud, käib detialide kooskõlastamine ja uus laenuleping allkirjastatakse hiljemalt 2019.a. 3. kvartali jooksul
- Nõukogu kiitis heaks Chilleri projekti investeeringu kogumaksumusega 3,1 mln eurot. Eeldatav valmimise tähtaeg on 01.01.2020

Lisa 29. Tingimuslikud kohustused

Kontserni jaotamata kasum aruandeperioodi lõpu seisuga moodustas 284 206 670 eurot (31.12.2017: 250 309 980 eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksu kohustuste summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena on 56 341 334 eurot (31.12.2017: 50 061 996 eurot), seega netodividendina oleks võimalik välja maksta 227 865 336 eurot (31.12.2017: 200 247 984 eurot).

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2019. aasta kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu summa ei või ületada jaotuskõlbliku kasumit aruande perioodi lõpu seisuga ning juba tasutud tulumaksu tütarettevõtete poolt.

Lisa 30. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

Emaettevõtja informatsiooni avalikustamine on nõutud raamatupidamise seadusega.

Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruanne

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
VARAD		
Raha ja raha ekvivalendid	19 019 666	11 009 439
Nõuded ostjate vastu	769 178	4 622 017
Muud nõuded	62 557 316	53 611 362
Ettemaksed	52 569	6 722
Varud	36 146	32 188
Finantsinvesteeringud müügiks	0	150 000
Käibevara kokku	82 434 875	69 431 728
Investeeringud tüdarettevõtetesse (lisa 26)	404 431 422	243 600 218
Mitmesugused pikaajalised nõuded	171 775 485	227 128 592
Materiaalne põhivara	13 448 673	7 266 237
Immateriaalne põhivara	851 092	389 940
Kinnisvarainvesteeringud	6 170 685	5 050 433
Põhivara kokku	596 677 357	483 435 420
Varad kokku	679 112 232	552 867 148
KOHUSTUSED		
Võlakohustused	140 321 674	30 920 360
Võlad tarnijatele	418 661	406 276
Maksuvõlad	855 346	720 606
Viitvõlad	1 981 054	3 120 462
Tuletisinstrumentid (lisa 3)	0	13 138 079
Muud kohustused	7 274	18 674
Lühiajalised kohustused kokku	143 584 009	48 324 457
Pikaajalised laenukohustused	10 693 088	190 117 088
Tuletisinstrumentid (lisa 3)	0	1 214 389
Muud pikaajalised kohustused	2 104 894	1 224 668
Pikaajalised kohustused kokku	12 797 982	192 556 145
Kohustused kokku	156 381 991	240 880 602
OMAKAPITAL		
Aksiakapital	6 391 164	6 391 164
Kohustuslik reservkapital	639 116	639 116
Ümberhindluse reserv	2 021 707	2 215 285
Ümberhindluse reserv kapitaliosaluse meetodil arvestatavatelt tüdarettevõtetelt	186 894 730	52 039 329
Riskimaandamise reserv tüdarettevõttelt	9 961 514	-16 954 731
Jaotamata kasum	316 822 010	267 656 383
Omakapital kokku	522 730 241	311 986 546
Kohustused ja omakapital kokku	679 112 232	552 867 148

Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne

(eurodes)	2018	2017
Müügitulu	9 115 537	8 855 470
Müüdud toodangu kulud	-266 384	-237 300
Brutokasum	8 849 153	8 618 170
Üldhalduskulud	-6 419 903	-6 530 299
Muud äritulud	346 520	5 049 127
Muud ärikulud	-750 235	-5 054 254
Ärikasum	2 025 535	2 082 744
Kapitaliosaluse kasum tütaretevõtetest	18 611 464	-5 395 151
Finantstulud	8 391 988	12 443 177
Finantskulud	-6 560 871	-8 986 540
Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutus	0	23 066 273
Aruandeaasta puhaskasum(-kahjum)	22 468 116	23 210 503
Tulumaksukulu	-59 640	0

Emaettevõtte konsolideerimata koondkasumiaruanne

(eurodes)	2018	2017
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	22 408 476	23 210 503
<i>Muu koondkasumi objektid, mida võidakse klassifitseerida kasumiaruandesse tulevikus</i>		
Rahavoo riskimaandamisinstrumendid –		
õiglase väärtuse muutuse efektiivne osa	26 916 245	-20 621 213
Rahavoo riskimaandamisinstrumendid –		
ümberklassifitseerimine müügitulusse	0	3 666 482
<i>Muu koondkasumi objektid, mida ei saa klassifitseerida kasumiaruandesse tulevikus</i>		
Põhivara ümberhindlus	0	880 442
Kapitaliosaluse kasum tütaretevõtetest - põhivarade ümberhindlus	0	897 595
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)	49 324 721	8 033 809

Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)	2018	2017
Rahavood äritegevusest		
Puhaskasum	22 408 476	23 210 503
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	757 185	1 293 957
Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutus	0	-23 066 273
Kasum(-)/kahjum (+) põhivara müügist ja likvideerimisest	422 170	160 267
Muud korrigeerimised	26 346 792	0
Korrigeerimised kokku	27 526 147	-21 612 049
Tekkepõhine finantstulu- ja kulu	-2 360 462	-4 207 717
Kapitaliosaluse kasum (-kahjum) tütarettevõtetest	-18 611 464	5 395 151
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	6 624 084	1 123 694
Varude muutus	-3 956	1 370
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-7 302 154	-2 656 276
Kokku rahavood äritegevusest	28 280 671	1 254 676
Rahavood investeerimistegevusest		
Materiaalse põhivara ost	-1 830 899	-191 618
Liisingulepingu esimene sissemakse	0	-48 785
Immateriaalse põhivara ost	-517 801	-251 366
Antud laenu kontsernivälised	50 000	-50 000
Antud laenu tütarettevõtetele	-3 015 001	-4 000
Antud laenu tagasimaksed, tütarettevõtted	35 184 055	37 800 595
Saadud intressid, kontserni ettevõtted	8 796 370	12 512 801
Saadud intressid kontsernivälised	4 317	4 632
Laekunud dividendid	2 000 000	0
Laekumised põhivara müügist	0	91 797
Laekumised tütarettevõtte müügist	150 000	2 270 247
Laekunud kapitalirendi põhiosamaksed	736 952	737 040
Tuletisinstrumentide laekumine	0	-6 327 267
Kokku rahavood investeerimistegevusest	41 557 993	46 544 076
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenu tagasimaksed	-40 786 750	-24 459 064
Saadud laen (seotud osapooled) (lisa 25)		0
Arvelduskrediidi muutus	-15 217 409	-13 756 898
Makstud dividendid	-238 560	0
Kapitalirendi põhiosa maksed	-659 258	-702 833
Makstud intressid	-4 926 460	-7 890 594
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-61 828 437	-46 809 389
Rahavood kokku	8 010 227	989 363
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	11 009 439	10 020 076
Raha ja raha ekvivalentide muutus	8 010 227	989 363
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	19 019 666	11 009 439

Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)	Aktiakapital	Kohustuslik reservkapital	Põhivara ümberrhindluse reserv	Riskimaandamise reserv tütarettevõttelt	Põhivarade ümberrhindluse reserv tütarettevõtetelt	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2016	6 391 164	639 116	6 523 158	0	44 173 380	246 225 919	303 952 737
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	0	23 210 503	23 210 503
Tütarettevõttele kuuluv muu koondkasum kokku			0	-16 954 731	1 778 037	0	-15 176 694
Aruandeaasta koondkasum(- kahjum) kokku	0	0	0	-16 954 731	1 778 037	23 210 503	8 033 809
Muutused reservides	0	0	-4 307 873	0	-7 365 057	11 672 930	0
Saldo 31.12.2017	6 391 164	639 116	2 215 285	-16 954 731	38 586 360	281 109 352	311 986 546
Aruandeaasta puhaskasum(- kahjum)	0	0	0	0	0	22 408 476	22 408 476
Tütarettevõttele kuuluv muu koondkasum kokku	0	0	0	26 916 245	158 521 800	0	185 438 045
Aruandeaasta koondkasum(- kahjum) kokku	0	0	0	26 916 245	158 521 800	22 408 476	207 846 521
Muutused reservides			-193 578		-10 213 430	13 542 742	3 135 734
Makstud dividendid	0	0		0		-238 560	-238 560
Saldo 31.12.2018	6 391 164	639 116	2 021 707	9 961 514	186 894 730	316 822 010	522 730 241

Aktiakapitalist ja reservidest on detailsemalt kirjutatud lisades 13 ja 14.

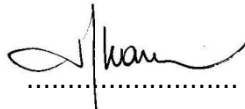
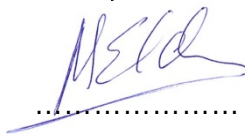
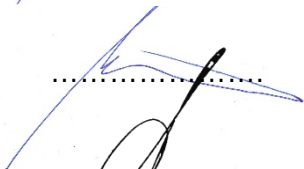
Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.detsember on järgmine:

(eurodes)	31.12.2018	31.12.2017
Emaettevõtte konsolideerimata omakapital	522 730 241	311 986 546
Tütarettevõtete väärtus emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes (miinus)	404 431 422	243 600 218
Tütarettevõtete väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil (pluss)	404 431 422	243 600 218
Emaettevõtte korrigeeritud konsolideerimata omakapital	522 730 241	311 986 546

JUHATUSE ALLKIRJAD 2018. A MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Viru Keemia Grupp AS juhatus on koostanud 2018. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Juhatus:

Ahti Asmann	juhatuse esimees		25.06.2019
Meelis Eldermann	juhatuse aseesimees		25.06.2019
Jaanis Sepp	juhatuse liige		25.06.2019
Margus Kottise	juhatuse liige		25.06.2019
Nikolai Petrovitš	juhatuse liige		25.06.2019

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Viru Keemia Grupp AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Viru Keemia Grupp AS (kontsern) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2018, konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärtete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab lehekülgedel 21 kuni 91 esitatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2018 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkeb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Tallinn, 25. juuni 2019

Eero Kaup

Vandeauditori number 459

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5

Tallinn 10117

Estonia

Tel +372 626 8700

www.kpmg.ee

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

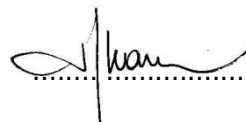
Juhatus teeb Viru Keemia Grupp AS aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada jaotamata kasum alljärgnevalt:

Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2018: 284 206 670 eurot
Juhatus teeb üldkoosolekule ettepaneku jaotada jaotamata kasum järgnevalt:

Dividendideks: 1 200 000 eurot

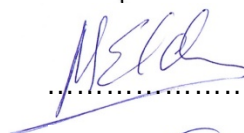
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist: 283 006 670 eurot

Ahti Asmann juhatusesimees

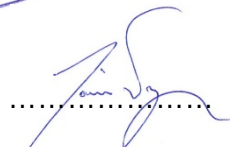
25.06.2019

Meelis Eldermann juhatusesimees

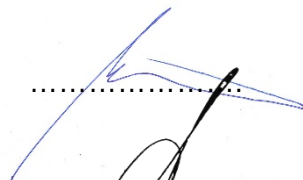
25.06.2019

Jaanis Sepp juhatuseliige

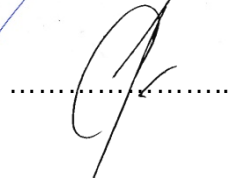
25.06.2019

Margus Kottise juhatuseliige

25.06.2019

Nikolai Petrovitš juhatuseliige

25.06.2019

**EMAETTEVÕTTE MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EMTAK
KLASSIFIKAATORILE**

(eurodes)

Tegevusala	EMTAK	2018
Peakontoritegevused	70101	8 214 836
Muu mujal liigitamata masinate, seadmete jm materiaalse vara rentimine ja kasutusrent	77399	755 740
Sorteeritud materjali taaskasutusele võtmine	38321	144 961
Kokku		9 115 537